

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1997-1998

7 NOVEMBER 1997

Wetsontwerp tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 28bis vervangen als volgt:

«De procureur des Konings waakt over de wettigheid van het bewijs en over de goede trouw en de zorgvuldigheid bij het verzamelen ervan. In het bijzonder ziet hij toe op de naleving van de regels die in de volgende paragrafen worden gesteld.»

Verantwoording

De loutere vermelding dat de procureur des Konings moet waken over de wettigheid (niet: wettelijkheid) en de «loyauteit» van de bewijsmiddelen kan niet volstaan. Een bewijsmiddel is

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-704 - 1996/1997:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1997-1998

8 NOVEMBRE 1997

Projet de loi relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Remplacer le deuxième alinéa du § 2 de l'article 28bis proposé par ce qui suit:

«Le procureur du Roi veille à la légalité des moyens de preuve ainsi qu'à la loyauté et au soin avec lesquels ils sont rassemblés. Il contrôle en particulier le respect des règles prévues aux paragraphes ci-après.»

Justification

Il n'est pas suffisant de prévoir que le procureur du Roi veille à la légalité et à la «loyauté» des moyens de preuve. Un moyen de preuve n'est en effet jamais loyal. L'on vise ici la loyauté des

Voir:

Document du Sénat:

1-704 - 1996/1997:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

overigens nooit loyaal, het gaat om de loyaliteit van de onderzoekers. Belangrijker is evenwel dat aan de procureur des Konings ook richtlijnen worden gegeven waaraan de meest voorkomende bewijsmiddelen dienen te voldoen.

Nr. 2 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Het voorgestelde artikel 28bis aanvullen met een § 3, eerste lid, luidende :

«§ 3. *Het verhoor van personen, ongeacht in welke hoedanigheid zij worden verhoord, moet verlopen volgens de volgende regels.*»

Verantwoording

Het is absoluut noodzakelijk voor de correctheid van het verhoor wettelijke minimumregels te bepalen, want er loopt op dit gebied heel wat mis. Al te vaak leest men processen-verbaal, waarin het wordt voorgesteld alsof de ondervraagde een ononderbroken verhaal doet. Of het proces-verbaal begint met de mededeling, dat de betrokkene «aanvankelijk halsstarrig ontkende, maar na een voorbereidend gesprek bereid bleek de waarheid te vertellen». De navolgende regels vormen een minimum, zij zullen mutatis mutandis voor alle ondervragingen gelden, ongeacht de fase van de procedure.

Nr. 3 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 1, luidende :

«1. *Ieder verhoor begint met de mededeling dat de vragen en antwoorden in een proces-verbaal zullen worden opgenomen, dat de betrokkene — indien hij niet onder eed wordt verhoord — het recht heeft om op bepaalde vragen niet te antwoorden of in het geheel te zwijgen; dat hij het recht heeft op bijstand van een tolk, indien hij de taal van de rechtspleging onvoldoende beheerst en dat zijn verklaringen als bewijs in rechte kunnen worden gebruikt.*»

Verantwoording

Het recht om te zwijgen wordt algemeen erkend als een fundamenteel recht voor een verdachte.

Ook de «cautie» — het attenderen op het zwijgrecht en op de mogelijkheid dat verklaringen voor een rechtbank zullen worden gebruikt — wordt in het Angelsaksisch recht als een absolute minimumgarantie beschouwd, maar bij ons wordt ze geschuwd. Het is daarom nodig die wettelijk op te leggen. Omdat het tijdens het opsporingsonderzoek nog niet altijd duidelijk is of iemand verdachte is of een belanghebbende (slachtoffer, familielid) of getuige, wordt een mededeling daaromtrent niet verplichtgesteld. Overigens hebben ook getuigen of benaelden het recht te weten dat een proces-verbaal zal worden

enquêteurs. Il est plus important, cependant, de donner au procureur du Roi des directives auxquelles les moyens de preuve les plus courants doivent répondre.

N° 2 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter l'article 28bis proposé par un § 3, premier alinéa, rédigé comme suit :

«§ 3. *L'audition de personnes, entendues en quelque qualité que ce soit, doit se faire selon les règles suivantes.*»

Justification

Il est absolument indispensable, pour que l'audition soit correcte, de fixer des règles minimales, car il y a beaucoup de dérapages en la matière. L'on ne lit que trop souvent des procès-verbaux dans lesquels les choses sont présentées comme si la personne interrogée faisait un récit ininterrompu, ou qui commencent par une remarque selon laquelle l'intéressé «niait obstinément mais qu'après une conversation préalable il a manifestement dit la vérité». Les règles suivantes constituent un minimum et vaudront, mutatis mutandis, pour tous les interrogatoires, quelle que soit la phase de la procédure.

N° 3 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 1er, rédigé comme suit :

«1. *Au début de toute audition, il est communiqué à l'intéressé que les questions et réponses figurent dans un procès-verbal, qu'il a le droit, s'il n'est pas entendu sous serment, de ne pas répondre à certaines questions ou de garder le silence; qu'il a le droit de se faire assister par un interprète s'il ne maîtrise pas suffisamment la langue de la procédure et que ses déclarations peuvent être utilisées comme preuve en justice.*»

Justification

L'on reconnaît généralement le droit de garder le silence comme un droit fondamental du suspect.

Le fait d'attirer son attention sur son droit de garder le silence et sur la possibilité que ses déclarations soient utilisées en justice est lui aussi considéré par le droit anglo-saxon comme une garantie minimale absolue, mais chez nous, on l'évite. C'est pourquoi il faut le rendre légalement obligatoire. L'on ne prévoit pas d'obligation de communication en la matière parce qu'au cours de la procédure d'information, on ne sait pas encore si la personne en question est un suspect, une personne intéressée (victime, membre de la famille) ou un témoin. Par ailleurs, les témoins ou les personnes lésées ont également le droit de savoir

opgemaakt en dat hun verklaringen als bewijs kunnen worden gebruikt en ook zij hebben het recht op bepaalde vragen niet te antwoorden (tenzij ze onder ede worden verhoord).

Indien de ondervraagde de klager of aangever is, zal hij vanzelfsprekend niet van zijn zwijgrecht over de hele lijn gebruik willen maken; maar ook dan kan het nuttig zijn hem erop te wijzen dat hij niet verplicht is op alle vragen te antwoorden.

Nr. 4 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 2, luidende:

«2. Het proces-verbaal vermeldt nauwkeurig het tijdstip waarop het verhoor wordt aangevat, eventueel onderbroken en hervat, alsook beëindigd.»

Verantwoording

Voor de juistheid van de wedergave van een verhoor is het van groot belang te weten of er onderbrekingen zijn geweest, en hoe lang die hebben geduurd.

Nr. 5 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 3, luidende:

«3. Het vermeldt nauwkeurig de identiteit van de personen die bij het verhoor of bij een gedeelte daarvan tegenwoordig zijn, en het tijdstip waarop hun tegenwoordigheid begint en eindigt.

Behoudens bijzondere redenen worden verscheidene personen, ongeacht of zij aangevers, klagers, getuigen of verdachten zijn, niet in elkaars tegenwoordigheid gehoord en wordt ervoor zorg gedragen dat zij elkaars verklaring niet kunnen horen.»

Verantwoording

De aanwezigheid van bepaalde personen (ouders of familieleden, medeverdachten, de klager...) kan essentieel zijn om te weten of de verhoorde onder een bepaalde druk stond, en ook om op de hoogte te zijn van de voorkennis van deze personen te beoordelen, wanneer zij nadien zelf een verklaring afleggen. De voor de hand liggende regel dat getuigen of verdachten, behoudens confrontatie, beter niet in elkaars tegenwoordigheid worden verhoord, zal dan wellicht beter worden nageleefd, of minstens zal de niet-naleving ervan aan het licht komen.

qu'un procès-verbal sera établi et que leurs déclarations peuvent être utilisées comme moyen de preuve; ils ont également le droit de ne pas répondre à certaines questions (à moins qu'ils ne soient entendus sous serment).

Si la personne interrogée est le plaignant ou le déclarant, elle ne souhaitera évidemment pas faire totalement usage de son droit de garder le silence, mais il peut également être utile de lui faire savoir qu'elle n'est pas tenue de répondre à toutes les questions.

N° 4 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 2, rédigé comme suit:

«2. Le procès-verbal mentionne avec précision l'heure à laquelle l'audition prend cours, est éventuellement interrompue, reprend, et prend fin.»

Justification

Pour qu'une audition soit rendue correctement, il est très important de savoir s'il y a eu des interruptions et combien de temps elles ont duré.

N° 5 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 3, rédigé comme suit:

«3. Il mentionne avec précision l'identité des personnes qui assistent à l'audition ou à une partie de celle-ci ainsi que le moment de leur arrivée et de leur départ.

Sauf raisons particulières, des personnes différentes, qu'elles soient déclarant, plaignant, témoin ou inculpé ne sont pas entendues simultanément; il est en outre veillé à ce qu'elles ne puissent pas entendre les déclarations des autres.»

Justification

La présence de certaines personnes (parents ou membres de la famille, coïnculpés, plaignants...) peut être essentielle afin de savoir si la personne entendue a subi certaines pressions et de pouvoir apprécier, lorsqu'elles feront elles-mêmes une déclaration, la connaissance préalable que ces personnes ont des faits. La règle évidente selon laquelle des témoins ou des suspects, sauf en cas de confrontation, ne doivent pas être entendus simultanément, sera sans doute mieux respectée, ou son non-respect sera-t-il du moins évident.

Nr. 6 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 4, luidende :

«4. Kinderen beneden vijftien jaar en personen die verlengd minderjarig zijn verklaard, worden steeds in tegenwoordigheid van hun vader of moeder gehoord of, indien dat niet mogelijk of om redenen eigen aan de zaak niet wenselijk is, in tegenwoordigheid van een vertrouwenspersoon die zij zelf kiezen. Van deze regel mag alleen met machtiging van de procureur des Konings om zeer dwingende redenen worden afgeweken, en de redenen daarvan worden in het proces-verbaal vermeld.

Minderjarigen boven de vijftien jaar mogen steeds, op hun verzoek, door een van de genoemde personen worden bijgestaan. »

Nr. 7 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 5, luidende :

«5. Het proces-verbaal vermeldt zo getrouw mogelijk de vragen die zijn gesteld en de antwoorden die daarop zijn gegeven, in de bewoordingen van de ondervraagde. Het vermeldt ook bijzondere omstandigheden, zoals aarzelingen of belangwekkende gebaren en alles dat op de verklaring of de omstandigheden waarin zij is afgelegd, een bijzonder licht kan werpen. »

Verantwoording

Door de verplichting in de wet in te schrijven dat het proces-verbaal zo getrouw mogelijk de vragen en antwoorden moet weergeven, wordt een belangrijke stap voorwaarts in de geloofwaardigheid van het proces-verbaal en dus in zijn bewijskracht voor de rechter gerealiseerd. Bovendien kan het naderhand zeer belangrijk zijn te weten of een persoon spontaan iets verklaarde, of omdat het hem werd gevraagd of zelfs gesuggereerd. Hierover zijn nu zeer veel klachten.

Vragen kunnen heel suggestief zijn en de getuige sturen in een richting die de ondervrager, bewust of onbewust, verkiest. «Er is nogal wat onderzoek gedaan naar de mate waarin getuigen ontvankelijk zijn voor suggestie. Het blijkt relatief eenvoudig te zijn om getuigen door suggestieve vragen onjuiste verklaringen te ontlokken... Op deze wijze binnengesmokkelde gegevens gaan, zo heeft het onderzoek uitgewezen, deel uitmaken van het geheugen...» (Crombag, Van Koppen en Wagenaar, *Dubieuze Zaken*, blz. 369-370, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur.)

Het is dus, in betwiste gevallen, van groot belang dat verdediging en rechter de vragen en antwoorden kennen, zoals ze

N° 6 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 4, rédigé comme suit :

«4. Les enfants de moins de 15 ans et les personnes dont la minorité a été prolongée sont toujours entendus soit en présence de leur père ou mère soit, si ce n'est pas possible ou si ce n'est pas souhaitable pour des raisons propres à l'affaire, en présence d'une personne de confiance qu'ils choisissent eux-mêmes. Il ne peut être dérogé à cette règle qu'avec l'autorisation du procureur du Roi et pour des raisons impératives, qui sont mentionnées dans le procès-verbal.

Les mineurs de plus de 15 ans peuvent toujours se faire assister, à leur demande, par une des personnes précitées. »

N° 7 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 5, rédigé comme suit :

«5. Le procès-verbal mentionne aussi fidèlement que possible les questions qui ont été posées et les réponses qui y ont été données, dans les termes utilisés par la personne interrogée. Il mentionne également les circonstances particulières, telles que des hésitations ou des gestes significatifs et tout ce qui peut éclairer d'un jour particulier la déclaration ou les circonstances dans lesquelles elle a été faite. »

Justification

En inscrivant dans la loi l'obligation de rendre aussi fidèlement que possible les questions et les réponses dans le procès-verbal, l'on améliore nettement sa crédibilité et, par conséquent, sa force probante devant le juge. En outre, il peut être *a posteriori* très important de savoir si une personne a fait une déclaration spontanée, si on le lui a demandé ou si on lui a fait une suggestion. Il y a actuellement de nombreuses plaintes à ce sujet.

Les questions peuvent être très suggestives et orienter les témoins dans une direction souhaitée de manière consciente ou non par la personne qui interroge. «(Traduction.) L'on a fait pas mal de recherches sur la réceptivité des témoins à la suggestion. Il s'avère relativement aisé d'arracher des déclarations inexactes à des témoins en leur posant des questions suggestives... L'étude a montré que les données ainsi suggérées font partie de la mémoire...» (Crombag, Van Koppen et Wagenaar, *Dubieuze Zaken*, pp. 369-370, référence à la littérature scientifique.)

Dans les cas douteux, il est donc extrêmement important que la défense et le juge connaissent les questions et les réponses

werkelijk zijn gesteld, en niet alleen de versie die daarvan door de ondervrager wordt gegeven, aangezien dat juist degene is die misschien suggestieve gegevens heeft ingebracht. Het gaat hier over een fundamentele regel, die het veroordelen van onschuldigen kan vermijden maar die evenzeer kan vermijden dat de verdediging eenmaal afgelegde verklaringen, van getuigen, van slachtoffers of van de verdachte zelf, ten onrechte als ingeblazen of vervormd in twijfel trekt.

Nr. 8 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 6, luidende :

«6. Aan het einde van het verhoor wordt aan de betrokkene de vraag gesteld of hij nog iets aan zijn verklaringen heeft toe te voegen. Nadat op die vraag is geantwoord, wordt het proces-verbaal van verhoor aan de betrokkene ter lezing gegeven, tenzij hij uitdrukkelijk verklaart dat niet te wensen of niet te kunnen lezen; in dat geval wordt hem lezing ervan gegeven en gevraagd of hij met de weergave van het verhoor akkoord gaat. Zijn eventuele opmerkingen worden als zodanig genoteerd.»

Verantwoording

Dit lijkt elementair, maar het komt geregeld voor dat lezing van een proces-verbaal van verhoor geweigerd wordt. Alleszins wordt, door dit voor te schrijven, de kans kleiner dat de verhoorde later zal beweren dat het proces-verbaal verklaringen bevat die hij niet heeft gedaan. Dit komt nu bijzonder vaak voor, terecht of ten onrechte.

Nr. 9 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 7, luidende :

«7. Indien het verhoor met behulp van een tolk wordt gedaan, wordt diens identiteit en hoedanigheid uitdrukkelijk vermeld. Indien de tolk, of de betrokkene, twijfelt aan de juiste vertaling van een woord of een gedeelte van de verklaring, wordt daarvan uitdrukkelijk melding gemaakt.»

De tolk wordt het proces-verbaal ter lezing voorgelegd, en deze vertaalt opnieuw naar best vermogen de verklaringen voor de ondervraagde; indien deze bij die gelegenheid verduidelijkingen of verbeteringen aan wil brengen, wordt daar eveneens melding van gemaakt, in voorkomend geval met de opmerkingen van de tolk daaromtrent.»

telles qu'elles ont véritablement été posées, et non uniquement la version qu'en donne la personne qui mène l'interrogatoire, étant donné que c'est précisément elle qui a inséré ces données suggestives. Il s'agit en l'espèce d'une règle fondamentale qui doit permettre d'éviter que des innocents soient condamnés, mais également que la défense ne remette en question des déclarations de témoins, de victimes ou de l'inculpé lui-même parce qu'elles auraient été suggérées ou déformées.

N° 8 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 6, qui est rédigé comme suit :

«6. À la fin de l'audition, il est demandé à l'intéressé s'il n'a rien à ajouter à ses déclarations. Une fois qu'il a répondu à cette question, on lui donne à lire le procès-verbal de son audition, à moins qu'il déclare formellement qu'il ne le souhaite pas ou qu'il ne sait pas lire; dans ce cas, il lui en est donné lecture et il lui est demandé s'il est d'accord avec le compte rendu donné de son audition. Ses éventuelles remarques sont reproduites telles quelles.»

Justification

Cela semble élémentaire, mais il arrive régulièrement que l'on refuse l'autorisation de lire un procès-verbal d'audition. En prévoyant une telle disposition, on réduit en tout cas la possibilité que la personne entendue affirme par la suite que le procès-verbal contient des déclarations qu'elle n'a pas faites. Actuellement, cela arrive très fréquemment, à tort ou à raison.

N° 9 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 7, libellé comme suit :

«7. Si l'interrogatoire a lieu avec l'assistance d'un interprète, son identité et sa qualité sont formellement mentionnées. Si l'interprète, ou l'intéressé, doute de la traduction exacte d'un mot ou d'une partie de la déclaration, il en est fait expressément mention.»

Le procès-verbal est remis à l'interprète pour lecture, et celui-ci retraduit au mieux les déclarations qui y figurent à l'intention de la personne interrogée; ci celle-ci souhaite profiter de l'occasion pour apporter des précisions ou des corrections, il en est également fait mention, ainsi que, le cas échéant, des remarques de l'interprète en la matière.»

Verantwoording

Er bestaat in ons land, noch op politieel, noch op justitieel niveau, een grote kwaliteitszorg inzake tolken. Zeker voor eerder zeldzame talen is er weinig garantie en nog minder controle. Om die reden zou, zeker bij vertalingsproblemen, opname van het gehoor de regel moeten zijn, wat in het volgende onderdeel wordt bepaald.

Het recht op bijstand van een tolk is, althans voor de verdachte die de taal van de procedure niet beheerst, een verdragsrechtelijk beschermd recht. Het is bovendien voor de waarheidsvinding van belang dat vergissingen inzake vertaling zoveel mogelijk vermeden worden.

De overige regels van deze subparagraaf strekken ertoe de vertaalproblemen zo zichtbaar mogelijk te maken, wat latere betwistingen kan beperken.

Nr. 10 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 2) aanvullen met een subparagraaf 8, luidende:

«8. Het verhoor mag steeds met een stenografisch, mechanisch, elektronisch of ander technisch procédé worden opgenomen, op voorwaarde dat aldus een getrouwe en zekere weergave wordt verkregen.

Opname is verplicht indien de procureur des Konings of, in voorkomend geval, de onderzoeksrechter het beveelt. De procureur des Konings of de onderzoeksrechter beveelt het, behoudens dwingende redenen die dit niet mogelijk of niet wenselijk maken, wanneer de betrokkene erom verzoekt en eveneens indien het verhoor gebeurt in een vreemde taal, behoudens in het geval van spontane aangifte of verhoor op de plaats van het misdrijf. Hij beveelt het eveneens wanneer de ondervraagde een kind beneden vijftien jaar is. De procureur des Konings wijst de persoon aan die met de opname wordt belast. De persoon, aangewezen voor de opname van het verhoor, legt de eed af, zoals bepaald in artikel 952 van het Gerechtelijk Wetboek.

De Koning kan nadere regels bepalen voor de apparatuur en de personen die in aanmerking komen om de woordelijke opname te doen, alsook voor de wijze waarop ze uitgeschreven en bewaard wordt.»

Verantwoording

Crombag c.s. tonen in hun boek (blz. 230 e.v.) uitvoerig aan hoe (in Nederland) de politieke weergave van verklaringen dikwijls vervormd is. In België is het zeker niet beter: het begint met het vervangen van spontane taal door ambtelijk jargon (auto's worden altijd voertuigen; mensen zijn nooit ergens naar op weg maar «ze begeven zich»; men heeft geen regenjas aan maar is er «drager» van). Dat kan vrij onschuldig zijn, maar de taal

Justification

L'on ne se soucie pas fortement, dans notre pays, de la qualité des interprètes, ni au niveau de la police, ni de la justice. Il y a peu de garantie et encore moins de contrôle, surtout pour les langues plutôt rares. C'est la raison pour laquelle il faudrait prévoir, particulièrement lorsqu'il y a des problèmes de traduction, que les propos soient enregistrés, ce qui fait l'objet de l'amendement suivant.

Le droit d'être assisté par un interprète constitue un droit garanti par le droit des traités, en tout cas pour l'inculpé qui ne maîtrise pas la langue de la procédure. Il est d'ailleurs important, si l'on veut trouver la vérité, d'éviter autant que possible les erreurs de traduction.

Les autres dispositions de ce sous-paragraphe visent à révéler autant que possible les problèmes de traduction, ce qui pourra limiter les contestations ultérieures.

N° 10 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 3 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 2) par un sous-paragraphe 8, libellé comme suit:

«8. L'interrogatoire peut toujours être enregistré par un procédé sténographique, mécanique, électronique, ou autre de nature technique, à la condition qu'il en soit ainsi obtenu une reproduction fidèle et fiable.

L'enregistrement est obligatoire si le procureur du Roi ou, le cas échéant, le juge d'instruction l'ordonne. Le procureur du Roi ou le juge d'instruction ordonne l'enregistrement — sauf en cas de raisons contraignantes qui ne le rendent pas possible ou non souhaitable — lorsque l'intéressé le demande ou lorsque l'interrogatoire a lieu dans une langue étrangère, sauf dans le cas d'une déclaration spontanée ou d'un interrogatoire sur les lieux du délit. Il l'ordonne également lorsque la personne interrogée est un enfant de moins de 15 ans. Le procureur du Roi désigne la personne chargée de l'enregistrement. Celle-ci prête serment selon les modalités prévues à l'article 952 du Code judiciaire.

Le Roi peut déterminer les modalités en ce qui concerne l'appareillage et les personnes qui entrent en ligne de compte pour procéder à l'enregistrement textuel, ainsi qu'en ce qui concerne la façon dont l'enregistrement est transcrit et conservé.»

Justification

Aux pages 230 et suivantes de leur livre, MM. Crombag et al. montrent en long et en large comment, aux Pays-Bas, la police déforme souvent la reproduction des déclarations. La situation n'est certainement pas meilleure en Belgique: les problèmes commencent lorsqu'on remplace le langage spontané par le jargon administratif (les voitures deviennent à chaque fois des «véhicules»; l'on n'est jamais en route vers un endroit mais «on

waarin een persoon zich uitdrukt draagt vaak veel bij tot de inschatting van zijn geloofwaardigheid. Erger wordt het evenwel als de politie belangrijke gegevens zonder meer weglaat, omdat ze die niet van belang acht, of omdat ze niet in de verdenking passen; en tenslotte worden verklaringen vaak zo geherformuleerd dat ze in de juridische omschrijving van de tenlastelegging passen. Maar dit is natuurlijk een zeer gevaarlijk procedé, en volledig in strijd met het vermoeden van onschuld.

Het voorschrift dat vraag en antwoord zo nauwkeurig mogelijk moeten worden opgegeven, kan dit gedeeltelijk verhelpen, maar de vraag blijft of de eeuwenoude beroepsmisvorming van veel politiemensen dat toch niet grotendeels teniet zal doen.

Daarom voeren wij de mogelijkheid in om het verhoor op te nemen. In principe zijn we er voorstander van dat dit systematisch zou gebeuren. De kosten zijn eerder beperkt, de praktische moeilijkheden voor opname en opslag zeker niet onoverkomelijk.

Aangezien we vaststellen dat de vergelijkbare bepaling van het Gerechtelijk Wetboek (art. 952 e.v.) na dertig jaar nog altijd niet kan worden toegepast, maken we ons niet de illusie dat een algemene opnameverplichting nu haalbaar is.

Maar in een beperkt aantal gevallen de verplichting invoeren, met name als de declarant het zelf vraagt of waar de kans op vertekening het grootst is, moet toch mogelijk zijn.

Op deze manier zou men ervaring kunnen opdoen, en is er wellicht een stap gezet naar wat eigenlijk een evidentie zou moeten zijn.

Immers: ook politiemensen hebben er belang bij vergissingen te vermijden en betwistingen over de waarachtigheid van hun processen-verbaal zijn voor iedereen, maar zeker ook voor hen, bijzonder vervelend.

Nr. 11 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Het voorgestelde artikel 28bis aanvullen met een § 4, luidende:

« § 4. *Indien een getuige een mogelijke dader of een ander persoon ter herkenning moet worden voorgesteld, worden bij die herkenningsprocedure ten minste de volgende regels nageleefd.* »

Verantwoording

Herkenning van een dader door een slachtoffer of getuige is dikwijls een cruciaal bewijselement. Toch zijn herkenningen zeer vaak betwistbaar, omdat getuigenbewijs in het algemeen erg onbetrouwbaar is (soms omdat de getuige opzettelijk liegt, soms omdat hij door de houding van de politie bewust of onbewust beïnvloed wordt in de zin van herkenning; meestal gewoon omdat ons geheugen en onze herkenningsfaculteit erg beperkt zijn).

Het louter feit dat een «verdachte» ter herkenning wordt aangeboden heeft op veel getuigen al een suggestieve invloed: zij

se dirige vers un endroit»; l'on n'a pas un imperméable mais on en est «porteur»). Cela peut paraître assez innocent, mais c'est souvent grâce au langage d'une personne que l'on peut se faire une idée de sa crédibilité. La situation devient toutefois plus grave lorsque la police omet tout simplement des données importantes parce qu'elle les juge sans intérêt ou parce que celles-ci ne cadrent pas dans les soupçons qui pèsent sur le prévenu; enfin, certaines déclarations sont souvent reformulées de façon à correspondre à la définition juridique de l'inculpation. C'est là bien entendu un procédé extrêmement dangereux, qui est tout à fait contraire à la présomption d'innocence.

L'on peut en partie remédier à la situation en prescrivant que les questions doivent être formulées de façon aussi précise que possible, mais on peut se demander si la déformation professionnelle qui existe depuis toujours chez de nombreux policiers ne videra pas en grande partie cette règle de sa substance.

C'est pourquoi nous instaurons la possibilité d'enregistrer l'interrogatoire. Nous sommes en principe partisans de l'enregistrement systématique. Les coûts en sont plutôt limités et les difficultés pratiques que présentent l'enregistrement et la conservation ne sont certainement pas insurmontables.

Ayant constaté que la disposition similaire du Code judiciaire (art. 952 et suivants) n'a toujours pas pu être appliquée après trente ans, nous ne nous imaginons pas qu'une obligation générale d'enregistrement soit désormais réalisable.

Mais il doit malgré tout être possible d'instaurer cette obligation dans un nombre de cas limité, notamment si l'intéressé le demande lui-même ou lorsque les risques de déformation sont les plus grands.

On pourrait ainsi acquérir une certaine expérience et cela constituerait probablement un pas vers ce qui devrait, en fait, être une évidence.

Les policiers eux aussi ont en effet intérêt à éviter des erreurs et il est extrêmement ennuyeux pour tout le monde, et certainement pour les policiers eux-mêmes, que la véracité de leurs procès-verbaux soit l'objet de contestations.

N° 11 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter l'article 28bis proposé par un § 4, libellé comme suit:

« § 4. *Si un témoin doit être invité à identifier un éventuel auteur de délit ou une autre personne, il faut au moins pour cette procédure d'identification suivre les règles suivantes.* »

Justification

Un des éléments cruciaux de la preuve est souvent l'identification de l'auteur du délit par une victime ou un témoin. Les identifications sont cependant très souvent contestables, parce que la preuve par témoins est en général très peu fiable (parfois parce que le témoin ment à dessein, parfois parce que l'attitude de la police le pousse consciemment ou inconsciemment à identifier l'auteur du délit, mais surtout parce qu'en général notre mémoire et notre faculté de reconnaître quelqu'un sont très limitées).

Le simple fait que les témoins sont invités à reconnaître un «inculpé» a déjà sur nombre d'entre eux une influence suggesti-

zullen sterk geneigd zijn de betrokkene te herkennen. Daarom zijn confrontaties met slechts één persoon volkomen te verwerpen en hebben zij zo goed als geen bewijswaarde. Toch zijn ze in onze rechtspraak heel frequent. Het ergste is dat daardoor de betrouwbaarheid van de getuige definitief is aangetast: wanneer in een tweede confrontatie meer voorzorgen in acht worden genomen, is de kans immers groot dat hij de persoon herkent met wie hij de eerste keer is geconfronteerd, omdat diens beeld op zijn netvlies het reële beeld van de verdachte of te herkennen persoon is gaan vervangen. (Ook hierover staat veel te lezen in Crombag c.s., inz. blz. 195 e.v.).

De relatieve onbetrouwbaarheid van getuigenherkenningen is eigenlijk algemeen bekend. Toch wordt er in de huidige bewijspraktijk weinig gedaan om het risico te beperken. In ieder geval bestaat er geen wettelijke verplichting toe en is er nauwelijks rechterlijke controle op.

Het is dan ook noodzakelijk een aantal procedureregels wettelijk vast te leggen, om betwistingen in de mate van het mogelijke te voorkomen en eventuele beïnvloeding zoveel mogelijk aan het licht te brengen.

Onze amendementen strekken er dan ook toe de «Oslo-confrontatie» verplicht te stellen en de minimale regels te omschrijven waaraan die procedure en de rapportering erover moet voldoen.

Nr. 12 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 11), aanvullen met een subparagraaf 1, luidende :

«1. De verdachte of te herkennen persoon wordt aan de getuige gepresenteerd samen met ten minste vijf figuranten, die zoveel mogelijk beantwoorden aan de beschrijving die van de dader is gegeven. Er wordt op toegezien dat de getuige geen van de figuranten kent. Er wordt zorgvuldig vermeden door enig teken of suggestie een van de vertoonde personen als de meest waarschijnlijke dader aan te wijzen, of omgekeerd.»

Nr. 13 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 11), aanvullen met een subparagraaf 2, luidende :

«2. Het proces-verbaal vermeldt nauwkeurig de identiteit van alle figuranten en van alle personen die bij de confrontatie tegenwoordig zijn geweest. Aan het proces-verbaal wordt ten minste een foto toege-

ve: ils auront très fortement tendance à reconnaître l'intéressé. C'est pourquoi il faut totalement rejeter des confrontations avec une seule personne, qui n'ont pour ainsi dire aucune valeur de preuve. Elles sont pourtant très fréquentes dans notre pratique juridique. Le plus grave, c'est que ces confrontations portent définitivement atteinte à la fiabilité du témoin: lorsque davantage de précautions sont prises lors d'une deuxième confrontation, on risque en effet de voir le témoin reconnaître la personne à laquelle il a été confronté la première fois, parce que son image a remplacé, sur sa rétine, l'image réelle de l'inculpé ou de la personne à identifier (À ce sujet aussi l'on trouve de nombreuses informations dans Crombag et al., particulièrement aux pages 195 et suivantes).

En fait, il est généralement bien connu que les identifications par témoins manquent quelque peu de fiabilité. L'on ne fait pourtant pas grand-chose, dans la pratique actuelle en matière de preuve, pour limiter le risque. Il n'existe en tout cas aucune obligation en la matière et il n'y a quasi pas de contrôle judiciaire.

Il est dès lors nécessaire que la loi détermine un certain nombre de règles procédurales afin d'éviter, dans la mesure du possible, des contestations et afin de mettre, autant que possible, en lumière des influences éventuelles.

Aussi nos amendements visent-ils à rendre la «confrontation d'Oslo» obligatoire et à définir les règles minimales auxquelles la procédure et le rapport qui en est fait doivent satisfaire.

N° 12 DE M. BOUTMANS

Article 5

Compléter le § 4 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 11) par un sous-paragraphe 1er, libellé comme suit :

«1. Le prévenu ou la personne à identifier est présenté au témoin en compagnie d'au moins cinq figurants, qui correspondent autant que possible à la description qui a été donnée de l'auteur du délit. Il est veillé à ce que le témoin ne connaisse aucun des figurants. Il faut également éviter scrupuleusement de désigner, par quelque signe ou suggestion, une des personnes présentées comme étant l'auteur le plus probable du délit, ou vice versa.»

N° 13 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 4 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 11) par un sous-paragraphe 2, libellé comme suit :

«2. Le procès-verbal mentionne avec précision l'identité de tous les figurants et de toutes les personnes qui ont assisté à la confrontation. Au procès-verbal est jointe au moins une photo sur laquelle

voegd waarop de verdachte en alle getoonde figuranten verschijnen, zoals zij er uitzagen op het ogenblik van de confrontatie.»

Verantwoording

Op deze wijze kan later steeds worden nagegaan hoe groot de gelijkens van de figuranten met het signalement van de dader was.

Nr. 14 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 11), aanvullen met een subparagraaf 3, luidende :

«3. Indien er meerdere getuigen voor de confrontatie opgeroepen zijn, worden zij buiten elkaars tegenwoordigheid met de verdachte en de figuranten geconfronteerd, en wordt erop toegezien dat zij niet met elkaar in verbinding kunnen treden voordat de confrontatie ten aanzien van allen is beëindigd.»

Verantwoording

Er dient vermeden te worden dat getuigen, bewust of niet, elkaar bij de herkenning beïnvloeden.

Nr. 15 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 11), aanvullen met een subparagraaf 4, luidende :

«4. Indien de getuige geen van de getoonde personen herkent, wordt daarvan melding gemaakt in het proces-verbaal. Indien hij ten aanzien van een of meer getoonde personen meent dat deze zich met de verdachte of de te herkennen persoon vereenzelvigt, wordt zijn verklaring daaromtrent nauwkeurig opgenomen; er wordt aan de getuige gevraagd omstandig te omschrijven aan welke eigenschappen hij de persoon meent te herkennen, of hij eerder tijdens het onderzoek de aangewezen persoon of een afbeelding van die persoon gezien heeft en welke graad van zekerheid hij over de herkenning meent te hebben. Indien hij ten aanzien van meer dan een persoon meent deze te herkennen, wordt hij over deze bijzonderheid eveneens nauwkeurig ondervraagd.»

Verantwoording

Vaak worden «negatieve» herkenningsrondes niet vermeldenswaard geacht. Dat is nochtans een grote vergissing, aangezien juist een niet-herkenning een belangrijke bijdrage kan zijn tot twijfel over de schuld van de verdachte.

figurent l'inculpé et tous les figurants présentés, dans l'aspect qu'ils avaient au moment de la confrontation.»

Justification

Cette disposition permet de vérifier toujours, par la suite, dans quelle mesure les figurants correspondaient au signalement de l'auteur du délit.

N° 14 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 4 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 11) par un sous-paragraphe 3, libellé comme suit :

«3. Si plusieurs témoins sont appelés à la confrontation, ils sont confrontés à l'inculpé et aux figurants séparément et il est veillé à ce qu'ils ne puissent pas communiquer entre eux avant la fin de la confrontation.»

Justification

Il faut veiller à ce que les témoins ne s'influencent pas mutuellement, consciemment ou inconsciemment, lors de l'identification.

N° 15 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 4 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 11) par un sous-paragraphe 4, libellé comme suit :

«4. Si le témoin ne reconnaît aucune des personnes qui lui sont présentées, il en est fait mention au procès-verbal. S'il estime pouvoir identifier une ou plusieurs des personnes précitées comme étant le prévenu ou la personne à reconnaître, sa déclaration en la matière est enregistrée avec précision; il est demandé au témoin de décrire en détail sur la base de quelles caractéristiques il pense reconnaître la personne, s'il a vu, à un moment antérieur de l'enquête, la personne qu'il a désignée ou une représentation de celle-ci, et dans quelle mesure il est sûr de son identification. S'il pense reconnaître l'auteur du délit parmi plusieurs personnes, il est également interrogé avec précision au sujet de cette particularité.»

Justification

Des séances d'identification dont le résultat a été «négatif» ne sont souvent pas jugées dignes d'être mentionnées. C'est là pourtant une grave erreur, puisque le fait de ne pas reconnaître l'auteur présumé peut précisément contribuer grandement à rendre sa culpabilité douteuse.

Verder kan het van belang zijn dat de getuige al eerder een foto van de vermoede dader is voorgelegd. In dat geval zal die foto het beeld dat hij in zijn herinnering van de dader heeft beïnvloeden, en is de kans aanwezig dat hij niet zozeer de dader herkent, als wel het beeld dat hem van deze is voorgelegd. Dit moet te allen prijze vermeden worden en als het zich toch voor doet, moet het in ieder geval uit het proces-verbaal blijken.

Nr. 16 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 28bis (zoals ingevoegd door amendement nr. 11) aanvullen met een subparagraaf 5, luidende:

«5. Slechts indien er nog geen aanwijzingen van schuld zijn ten aanzien van een bepaalde verdachte, mag aan een getuige gevraagd worden de dader te herkennen uit een reeks foto's van personen die, op grond van eerdere veroordelingen of andere in het proces-verbaal omschreven gegevens, wellicht als dader van het misdrijf in aanmerking kunnen komen. In dat geval wordt bij die foto's ook een aantal foto's gevoegd van personen die het misdrijf zeker niet gepleegd hebben.

Er wordt zorgvuldig vermeden door enig teken of suggestie een van de personen wier foto wordt ver toond, als de meest waarschijnlijke dader aan te wijzen.

Het proces-verbaal vermeldt nauwkeurig uit hoeveel foto's van mogelijke verdachten en van onverdachte personen de getuige de dader heeft aangewezen, en geeft zijn verklaringen daaromtrent omstandig weer. Indien een persoon is aangewezen die het misdrijf zeker niet gepleegd heeft, wordt daarvan uitdrukkelijk melding gemaakt. De foto aan de hand waarvan de herkenning is gedaan, wordt aan het proces-verbaal toegevoegd.»

Nr. 17 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Het voorgestelde artikel 28bis aanvullen met een § 5, luidende:

«§ 5. Telkens wanneer de mogelijkheid bestaat op de plaats van het misdrijf materiële sporen aan te treffen, worden, indien het belang van het misdrijf het wettigt, alle nodige voorzorgen genomen om deze sporen te beveiligen en wordt onverwijld het nodige gedaan om het onderzoek daarvan op de technisch en wetenschappelijk meest geëigende manier te laten verrichten.

Il peut en outre s'avérer important que le témoin ait déjà vu une photo de l'auteur présumé. Dans ce cas, la photo influencera l'image de l'auteur présumé que le témoin a mémorisée et il risque de reconnaître, non pas l'auteur du délit, mais bien l'image qu'on lui a montrée. C'est une situation qu'il convient d'éviter à tout prix; si elle se présente malgré tout, il faut en tout cas que le procès-verbal signale que le témoin a précédemment vu une photo du prévenu.

N° 16 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter le § 4 de l'article 28bis proposé (tel qu'inséré par l'amendement n° 11) par un sous-paragraphe 5, libellé comme suit:

«5. Ce n'est que dans le cas où il n'y a encore aucune indication de culpabilité à l'égard d'un inculpé déterminé que l'on peut demander à un témoin de reconnaître l'auteur du délit parmi une série de photos de personnes qui peuvent éventuellement s'avérer être l'auteur du délit, sur la base de condamnations précédentes ou d'autres données figurant au procès-verbal. Dans ce cas, l'on ajoute également à ces photos une série de photos de personnes qui n'ont certainement pas commis le délit.

L'on évite scrupuleusement de désigner, par quelque signe ou suggestion, une des personnes dont la photo est présentée comme étant l'auteur le plus probable du délit.

Le procès-verbal mentionne avec précision parmi combien de photos d'éventuels prévenus et de personnes non soupçonnées le témoin a désigné l'auteur du délit et reproduit en détail les déclarations du témoin en la matière. Si le témoin désigne une personne qui n'a certainement pas commis le délit, le procès-verbal le mentionne expressément. La photo qui a servi à l'identification de l'auteur du délit est jointe au procès-verbal.»

N° 17 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Compléter l'article 28bis proposé par un § 5, libellé comme suit:

«§ 5. Chaque fois que l'on peut trouver des traces matérielles sur le lieu du délit, on prend toutes les précautions nécessaires, si l'importance du délit le justifie, pour sauvegarder ces traces et tout le nécessaire est fait sans délai pour que l'examen de celles-ci puisse être effectué de la façon la plus adéquate sur les plans technique et scientifique.

Deze bepaling heeft onder meer betrekking op vinger- of voetafdrukken van de dader of op deeltjes afkomstig van diens lichaam of kleding.

Dergelijk onderzoek wordt steeds gedaan, indien het gaat om moord of doodslag of zware opzettelijke verwonding, of om verkrachting, of om aanranding van de eerbaarheid op minderjarigen beneden twaalf jaar. »

Verantwoording

Het wekt verbazing, hoe vaak er nagelaten wordt om, zelfs bij zeer zware misdrijven, het wetenschappelijk bewijs mogelijk te maken. Het biedt nochtans veel meer garanties voor betrouwbaarheid dan getuigenverklaringen, bekentenissen en allerlei vermoedens.

Een wettelijke bepaling, die aan de procureur des Konings oplegt om over de mogelijkheid van wetenschappelijke bewijsmiddelen te waken, kan wellicht een verbetering van de praktijk tot gevolg hebben.

Nr. 18 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

Paragraaf 2 van het voorgestelde artikel 28quinquies vervangen als volgt:

« § 2. Aan iedere verhoorde persoon wordt onmiddellijk een afschrift van het proces-verbaal overhandigd. Van deze overhandiging wordt onderaan het proces-verbaal melding gemaakt en de betrokkene wordt verzocht voor ontvangst af te tekenen. Indien hij dit weigert, of indien de overhandiging niet mogelijk is, wordt daarvan melding gemaakt, alsook van de reden. Wanneer de afgifte niet onmiddellijk is gebeurd, wordt het proces-verbaal hem zo vlug mogelijk, en uiterlijk binnen 48 uren, toegezonden en wordt daarvan eveneens melding gemaakt. Verblijft hij in de gevangenis, dan wordt het hem daar opgestuurd, tenzij hij anders verzoekt. Ook indien de betrokkene geen wettelijk adres heeft, of daar niet verblijft, of indien hij een andere wijze van bezorging verkiest, kan hij vragen het hem op een andere wijze te bezorgen. Van dit recht wordt melding gemaakt, en aan zijn vraag wordt, indien mogelijk, gevolg gegeven. »

Verantwoording

Dit recht is ten aanzien van aangevers en klagers op erg onvolmaakte wijze al in artikel 31 en 65 van het Wetboek van Strafvordering vastgelegd, en ten aanzien van de aangehouden verdachte zeer partieel in artikel 18, § 2, van de wet op de voorlopige hechtenis. Het is nodig het op een moderner en algemener wijze te regelen: hoe dikwijls gebeurt het niet dat de klager bij een inbraak voor zijn verzekering een kopie van zijn klacht moet kunnen voorleggen, maar dat de politie de afgifte daarvan weigert, onder inroeping van het geheim van het onderzoek?

Cette disposition concerne notamment les empreintes digitales ou les empreintes du pied de l'auteur du délit ou des particules provenant de son corps ou de ses vêtements.

Il est toujours procédé à pareil examen lorsqu'il s'agit d'un assassinat ou d'un meurtre ou de blessures graves et intentionnelles, ainsi que de viol ou d'attentat à la pudeur commis sur des mineurs de moins de douze ans. »

Justification

Il est incroyable de constater le nombre de fois, même dans le cas de délits graves, où l'on néglige la possibilité d'apporter une preuve scientifique. Celle-ci offre cependant bien plus de garanties de fiabilité que les déclarations de témoins, les aveux et toutes sortes de suspicions.

On pourrait améliorer la pratique en inscrivant dans la loi une disposition qui oblige le procureur du Roi de veiller à la récolte de moyens de preuve scientifique.

N° 18 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Remplacer le § 2 de l'article 28quinquies proposé par ce qui suit:

« § 2. Une copie du procès-verbal est immédiatement remise à toute personne entendue. Il est fait mention de cette remise in fine du procès-verbal et il est demandé à l'intéressé de signer pour réception. S'il refuse ou si cette remise n'est pas possible, il est fait mention des motifs de ce refus ou de cette impossibilité. Si le procès-verbal n'a pas été délivré immédiatement, il est envoyé le plus rapidement possible, au plus tard dans les 48 heures; il en est également fait mention. Si l'intéressé se trouve en prison, le procès-verbal lui est envoyé là, à moins qu'il ne demande qu'il lui soit adressé ailleurs. Si l'intéressé n'a pas d'adresse légale, s'il n'y séjourne pas, ou s'il choisit un autre moyen de communication, il peut demander que le procès-verbal lui soit communiqué d'une autre manière. Il est fait mention de ce droit et il est donné, dans la mesure du possible, suite à sa demande. »

Justification

Ce droit est réglé de manière tout à fait imparfaite en ce qui concerne les dénonciateurs et les plaignants aux articles 31 et 65 du Code d'instruction criminelle et de manière très partielle en ce qui concerne les inculpés en état d'arrestation à l'article 18, § 2, de la loi sur la détention préventive. Il faut le régler de manière plus moderne et plus générale: combien de fois n'arrive-t-il pas qu'un plaignant doit fournir à sa compagnie d'assurances, lors d'un cambriolage, une copie de sa plainte, mais que la police refuse de la délivrer en invoquant le secret de l'instruction?

Ook voor de advocaat van de verdachte, of van de benadeelde kan het proces-verbaal uiterst nuttige informatie bevatten en op die manier kostbare tijd besparen.

De toezending kan bovendien alsnog de mogelijkheid openen om fouten of vergissingen, die eerst niet werden opgemerkt, recht te zetten.

De termijn van één maand, zoals in het kamer-ontwerp, is te lang. Aangezien het om de eigen verklaring van de betrokkene gaat, valt niet in te zien waarom de toezending daarvan voor zes maand en zelfs voor een jaar zou kunnen uitgesteld worden.

Eddy BOUTMANS.

Nr. 19 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis de woorden «de krijgsauditeur» doen vervallen.

Verantwoording

Ten onrechte werd door subamendement nr. 164, stuk Kamer nr. 857/16, de woorden «de krijgsauditeur» toegevoegd aan deze tekst. De krijgsauditeur wordt in genedele vernoemd in het Wetboek van Strafvordering. De wet van 15 juni 1899 regelt de strafrechtspleging voor het leger en de bepalingen betreffende de krijgsauditeur zijn vervat onder de artikelen 76 en volgende.

Het is voornoemde wet van 15 juni 1899 die trouwens de bevoegdheden regelt ingeval er verschillende personen, militairen en niet militairen in een zaak betrokken zijn.

Daar waar artikel 76 van voornoemde wet bepaalt dat het ambt van het openbaar ministerie bij de krijgsraad onder het toezicht en de leiding van de auditeur-generaal uitgeoefend wordt door de krijgsauditeurs is het vanzelfsprekend dat de krijgsauditeurs binnen het kader van hun bevoegdheden de bevoegdheden van de procureur des Konings, zoals bepaald in het Wetboek van Strafvordering, uitoefenen. Het is dus legistiek niet verantwoord om in deze tekst de krijgsauditeur uitdrukkelijk te vermelden. Trouwens de verbetering beoogd door het voornoemde subamendement werd niet doorgevoerd in artikel 28bis, § 1, lid 3.

Indien men het absoluut wenst is het legistiek meer verantwoord een aanvulling te doen in artikel 76 van de wet van 15 juni 1899 om de bevoegdheid van de krijgsauditeur in het kader van het opstarten van pro-actieve recherche te bevestigen.

Daarentegen had professor Franchimont gelijk dat de arbeidsauditeur moest worden vermeld, vermits door de wet van 3 augustus 1992, die artikel 155, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek heeft gewijzigd, de onderscheiden bevoegdheden van procureur des Konings en arbeidsauditeur worden vastgelegd (zie ook Cassatie 10 januari 1995, Pas. 1995, I, blz. 33 en parlementaire vraag nr. 10 van 5 juli 1996, *Vragen en Antwoorden* Senaat nr. 1-34 d.d. 17 december 1996, blz. 1700).

Nr. 20 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis de woorden «en die gezien het georgani-

Le procès-verbal peut également contenir des informations très utiles pour l'avocat du prévenu ou de la personne lésée; celui-ci pourra ainsi gagner un temps précieux.

En outre, l'envoi du procès-verbal doit permettre de corriger des fautes ou des erreurs qui n'ont pas été remarquées d'emblée.

Le délai d'un mois, tel que le prévoit le projet adopté par la Chambre, est trop long. Puisqu'il s'agit de la déclaration de l'intéressé lui-même, on ne comprend pas bien pourquoi sa communication pourrait être retardée de six mois ou même d'un an.

N° 19 DE M. ERDMAN

Art. 5

Supprimer, au deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé, les mots «de l'auditeur militaire».

Justification

C'est à tort que le sous-amendement n° 164, doc. Chambre n° 857/16, a inséré au texte de l'article en question les mots «de l'auditeur militaire». L'auditeur militaire n'est aucunement cité dans le Code d'instruction criminelle. La loi du 15 juin 1899 règle la procédure pénale militaire et les dispositions relatives à l'auditeur militaire y figurent aux articles 76 et suivants.

C'est d'ailleurs la loi précitée du 15 juin 1899 qui règle les compétences lorsque différentes personnes, militaires et non militaires, sont impliquées dans une affaire.

Étant donné que l'article 76 de la loi précitée prévoit que les fonctions du ministère public près les conseils de guerre sont remplies par des auditeurs militaires sous la surveillance et la direction de l'auditeur général, il est évident que les auditeurs militaires exercent, dans le cadre de leurs compétences, celles du procureur du Roi, définies au Code d'instruction criminelle. D'un point de vue légistique, il ne se justifie donc pas de mentionner expressément, dans le texte présent, l'auditeur militaire. La «correction» visée par le sous-amendement précité n'a d'ailleurs pas été apportée à l'article 28bis, § 1er, troisième alinéa.

Si l'on souhaite absolument préciser les choses, il est davantage justifié, d'un point de vue légistique, de compléter l'article 76 de la loi du 15 juin 1899 afin de confirmer que l'auditeur militaire est compétent pour entamer une enquête proactive.

Le professeur Franchimont avait par contre raison lorsqu'il déclarait qu'il fallait mentionner l'auditeur du travail, puisque les différentes compétences du procureur du Roi et de l'auditeur du travail ont été arrêtées dans la loi du 3 août 1992, laquelle a modifié l'article 155, deuxième alinéa, du Code judiciaire (voir aussi: Cassation, 10 janvier 1995, Pas. 1995, I, p. 33; question parlementaire n° 10 du 5 juillet 1996, *Questions et Réponses*, Sénat, n° 1-34 du 17 décembre 1996, p. 1700).

N° 20 DE M. ERDMAN

Art. 5

Au deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé, remplacer les mots «et qui en raison de leur

seerd verband... een ernstige schending van de wet opleveren» **vervangen door de woorden** «*en die worden of zouden worden begaan in het kader van een criminele organisatie, of misdaden of wanbedrijven uitmaken of zouden uitmaken die strafbaar zijn of zouden zijn met een gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf*».

Verantwoording

Vermits men duidelijk doelt enerzijds op misdrijven die reeds gepleegd zijn, maar ook op misdrijven die nog zouden worden gepleegd, moeten de twee modaliteiten ook in de tekst worden weergevonden.

Anderzijds vermits een definitie van «criminele organisatie» in het specifiek wetsontwerp zal worden opgenomen heeft het geen zin te onderstrepen dat er «een georganiseerd verband» moet bestaan, vermits dit inherent is aan de criminele organisatie.

Men kan anderzijds niet «de aard» van de strafbare feiten ongedefinieerd gebruiken: ofwel geeft men een opsomming, ofwel, zoals voorgesteld in het amendement, wordt een strafmaat als leidraad ingebouwd.

Nr. 21 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

Het derde lid van het voorgestelde artikel 28^{quater} aanvullen als volgt:

«*onverminderd de vordering bepaald in artikel 28^{septies}, eerste lid, en voor zover de gevorderde onderzoeksrechter niet zou beslissen het gehele onderzoek zelf voort te zetten.*»

Verantwoording

Er moet natuurlijk een coördinatie zijn tussen hetgeen bepaald wordt in artikel 28^{quater} en de summier onderzoekprocedure zoals omschreven in artikel 28^{septies}; indien de onderzoeksrechter beperkt gevorderd wordt en niet beslist (zoals voorzien in artikel 28^{septies}, lid 2) dat hij het gehele onderzoek zelf voortzet, blijft de opsporingsplicht en het opsporingsrecht van de procureur des Konings onverminderd bestaan, zoals omschreven in artikel 28^{quater}. Om elk misverstand te vermijden dient dit dan ook uitdrukkelijk in de tekst te worden opgenomen.

Nr. 22 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 28^{septies} de volgende wijzigingen aanbrengen:

a) Tussen de woorden «voorlopige hechtenis» **en de woorden** «de bewakingsmaatregel» **de komma vervangen door het woord** «en».

b) De woorden «en de huiszoeking» **doen verval-**

nature ou du cadre organisé dans lequel ils sont commis au sein d'une organisation criminelle, constituent une atteinte grave à la loi» **par les mots** «*et qui sont ou seraient commis dans le cadre d'une organisation criminelle ou constituent ou constitueraient un crime ou un délit qui est ou serait punissable d'un emprisonnement de trois ans ou plus*».

Justification

Comme l'on vise clairement, d'une part, les délits qui ont déjà été commis, mais également ceux qui vont être commis, il faut prévoir les deux possibilités dans le texte.

D'autre part, vu qu'une définition de l'expression «organisation criminelle» figurera dans le projet de loi spécifique, il est absurde de souligner qu'il doit exister un «cadre organisé», étant donné que ce cadre est inhérent à l'organisation criminelle.

Par ailleurs, on ne peut pas utiliser les termes «la nature» des faits punissables sans les définir: soit on en donne une énumération, soit, comme le propose l'amendement, l'on utilise la hauteur de la peine comme point de repère.

N° 21 DE M. ERDMAN

Art. 5

Compléter le troisième alinéa de l'article 28^{quater} proposé par ce qui suit:

«*sans préjudice de la réquisition prévue à l'article 28^{septies}, premier alinéa, et dans la mesure où le juge d'instruction requis ne décide pas de poursuivre lui-même l'ensemble de l'enquête.*»

Justification

Il faut naturellement une coordination entre ce que prévoit l'article 28^{quater} et la procédure d'instruction sommaire telle qu'elle est décrite à l'article 28^{septies}; si le juge d'instruction est requis de manière limitée et s'il ne décide pas (comme prévu à l'article 28^{septies}, deuxième alinéa) qu'il poursuit lui-même l'ensemble de l'enquête, le devoir et le droit d'instruction du procureur du Roi de l'article 28^{quater} subsiste. Pour éviter tout malentendu, il faut l'inscrire expressément dans le texte.

N° 22 DE M. ERDMAN

Art. 5

Au premier alinéa de l'article 28^{septies} proposé, apporter les modifications suivantes:

a) Après les mots «détention préventive», **remplacer les mots** «, de la mesure de surveillance» **par les mots** «à la mesure de surveillance».

b) Supprimer les mots «ainsi que de la perquisition».

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij het amendement nummer 63, in de commissie van de Kamer ingediend (stuk 857/7) en bij het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 28*septies* van het Wetboek van Strafvordering, stuk Kamer 1125/1, dat voorbarig is ingediend op 10 juli 1997.

In deze kunnen zowel de verantwoording van het amendement als van het wetsvoorstel worden ingeroepen om te onderstrepen dat de huiszoeking een zeer belangrijk en nuttig instrument voor de vergaring van bewijsmateriaal is, maar dat het niet noodzakelijk is dat de onderzoeksrechter die gevorderd wordt voor een huiszoeking noodzakelijkerwijze het gerechtelijk onderzoek verder moet leiden, onverminderd de toepassing van artikel 28*septies*, lid 2.

In deze kan en mag verwezen worden naar het koninklijk besluit van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen, dat onder artikel 197 voorziet dat visitaties in huizen, erven en panden van particulieren inzake douane en accijnzen slechts kunnen gebeuren «met machtiging van de rechter in de politierechtbank van het kanton» (de artikelen 198 tot en met 200 regelen deze materie). De magistraat wiens machtiging gevraagd wordt moet zelf niet meegaan en kan zijn griffier of een andere overheidsambtenaar belasten de bevoegde ambtenaar bij de visitatie te vergezellen, hetgeen in de praktijk gebeurt. Waarom zou dit dan ook niet kunnen worden toegepast binnen het kader van een beperkte vordering van het openbaar ministerie naar de onderzoeksrechter toe, die dan wel in persoon de huiszoeking zal moeten bijwonen en leiden en de beslissing zal treffen of hij het gehele onderzoek zelf voortzet.

Men mag ook niet uit het oog verliezen dat men in bepaalde gevallen zelfs afwijkt van een huiszoekingsbevel afgeleverd door een onderzoeksrechter, onder meer wanneer het betreft, plaatsen open voor het publiek (decreten van 19 en 22 juli 1791), ontucht-huizen en speelhuizen (artikel 10 van de decreten van 19 en 22 juli 1791), de gevallen van heterdaad (artikelen 32, 36, 46 en 52 van het Wetboek van Strafvordering), de gevallen van aanvraag en toestemming van de persoon die geniet van de betrokken lokalen, ingeval van overstroming of brand, ingeval van het oproepen van de hulp van de openbare macht (artikel 8 van de decreten van 19 en 22 juli 1791) en in bepaalde gevallen voorziet zelfs een wettelijke tekst de huiszoeking zonder mandaat, zoals artikel 16 van het Wetboek van Strafvordering, artikel 68 van het Landwetboek (Code rural), 122 van het Boswetboek, artikel 7 van de wet van 24 februari 1921, zoals gewijzigd bij de wet van 9 juli 1975 inzake verdovende middelen, artikel 4 van de wet van 6 juli 1976 in verband met het zwartwerk in het kader van handel en ambacht (er mag verwezen worden naar de uitzonderingen zoals opgenomen in artikel 148 van het Strafwetboek in de Codex Bruylant).

Er zijn dus redenen ten over om effectief de beperkte vordering van de procureur des Konings ook met betrekking tot huiszoeking te voorzien.

Nr. 23 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 28*sexies* de woorden «en houdt keuze van woonplaats in» doen vervallen.

Verantwoording

Er is geen enkele reden om hier een keuze van woonplaats in te bouwen. De verwittiging met betrekking tot de gemotiveerde

Justification

L'amendement s'inscrit dans la ligne de l'amendement n° 63 qui a été déposé en commission de la Chambre (doc. 857/7) et dans la ligne de la proposition de loi modifiant l'article 28*septies* du Code d'instruction criminelle (doc. Chambre 1125/1) qui a été déposée prématurément le 10 juillet 1997.

À cet égard, tant la justification de l'amendement que les développements de la proposition permettent de souligner que si la perquisition est un instrument très important et très utile pour réunir des éléments de preuve, il ne faut pas nécessairement que le juge d'instruction requis pour opérer une perquisition poursuive l'instruction. Il peut aussi ne pas le faire, et ce sans préjudice de l'application de l'article 28*septies*, deuxième alinéa.

Sur ce point, l'on peut faire référence à l'arrêté royal du 18 juillet 1977 relatif aux douanes et accises qui dispose en son article 197 que l'«on ne pourra faire aucune visite dans les bâtiments ou enclos de particuliers» sans «l'autorisation du juge au tribunal de police du canton» (les articles 198 à 200 inclus régulent ce point). Le magistrat dont l'autorisation est demandée ne doit pas accompagner lui-même et peut charger son greffier ou un autre agent de l'autorité publique d'accompagner les agents compétents dans leur visite. C'est d'ailleurs ce qu'il fait dans la pratique. Pourquoi ne pourrait-on pas, dès lors, prévoir les mêmes dispositions pour les cas où le juge d'instruction fait l'objet d'une réquisition limitée de la part du ministère public, et où il doit en personne assister à la perquisition et la diriger et décider souverainement s'il poursuit lui-même ou non l'instruction dans son intégralité?

L'on ne peut pas non plus perdre de vue qu'il arrive même que l'on s'écarte des termes de l'ordre de perquisition d'un juge d'instruction, notamment lorsqu'il est question de lieux ouverts au public (décrets des 19 et 22 juillet 1791), de maisons de débauche et de maisons de jeu (article 10 des décrets des 19 et 22 juillet 1791), de cas de flagrant délit (articles 32, 36, 46 et 52 du Code d'instruction criminelle), de cas où une demande est adressée à la personne qui a la jouissance desdits locaux et où celle-ci donne son autorisation, d'inondation ou d'incendie, d'appels à l'aide adressés à la force publique (article 8 des décrets des 19 et 22 juillet 1791), et il y a même des textes légaux qui prévoient la possibilité d'opérer, dans certains cas, une perquisition sans mandat, comme l'article 16 du Code d'instruction criminelle, l'article 68 du Code rural, l'article 122 du Code forestier, l'article 7 de la loi du 24 février 1921, tel qu'il a été modifié par la loi du 9 juillet 1975 sur les substances soporifiques et stupéfiantes, l'article 4 de la loi du 6 juillet 1976 sur la répression du travail frauduleux à caractère commercial ou artisanal (l'on peut faire référence aux exceptions prévues à l'article 148 du Code pénal, cf. Codes Bruylant).

Il y a donc plus de raisons qu'il n'en faut pour prévoir la possibilité de réquisitions limitées du procureur du Roi aux fins de perquisition.

N° 23 DE M. ERDMAN

Art. 5

Au premier alinéa du § 2 de l'article 28*sexies* proposé, supprimer les mots «et contient élection de domicile».

Justification

Il n'y a aucune raison de prévoir une élection de domicile. La décision motivée est signifiée par lettre recommandée à la poste.

beslissing wordt gedaan bij een ter post aangetekende brief. In het kader van artikel 18 (artikel 68 van het Wetboek van Strafvordering) moet de gehele problematiek van de keuze van woonplaats worden onderzocht. Men kan zich trouwens de vraag stellen wat een keuze van woonplaats in casu betekent: is dit in het arrondissement, geldt dit eventueel voor buitenlanders die dan een keuze in België moeten doen. Het stellen van deze vragen bewijst dat deze verplichting nutteloos is, daar men zich de vraag kan stellen, ingeval er geen keuze van woonplaats is, of er dan een nietigheid uit voortvloeit en/of daaraan geen gevolg moet worden gegeven.

Nr. 24 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 8

Paragraaf 2 van het voorgestelde artikel 57 vervangen als volgt:

« § 2. Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten wijst de onderzoeksrechter of elke politiedienst die een persoon ondervraagd heeft, die persoon op zijn recht om een kopie van het proces-verbaal van zijn verhoor te vragen.

Indien de ondervraagde persoon daarom verzoekt, overhandigt of stuurt de onderzoeksrechter of elke politiedienst aan deze persoon onmiddellijk, of binnen 48 uur, een kosteloze kopie van het proces-verbaal van zijn verhoor.

Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden, kan de onderzoeksrechter het tijdstip van deze mededeling uitstellen voor een eenmalige hernieuwbare termijn van maximaal drie maanden. Deze gemotiveerde beschikking wordt in het dossier opgenomen.»

Verantwoording

Het is logisch dat er eerst een verwittiging gebeurt, dan een verzoek volgt en vervolgens een gevolg wordt gegeven aan het verzoek.

Het is duidelijk dat er bepalingen en in het bijzonder wetten zijn die zelfs aan de onderzoeksrechter opleggen het proces-verbaal van het verhoor onmiddellijk te overhandigen (zie artikel 18, § 2, van de wet op de voorlopige hechtenis).

Er is geen reden om dit verzoek uit te stellen, want indien men de door de tekst van de Kamer voorziene termijnen cumuleert zou dit afschrift slechts na zeven maanden kunnen worden overhandigd. Indien de tegensprekelijkheid in het strafproces bijna een grondwettelijk recht wordt moet men teruggrijpen naar de termijnen zoals oorspronkelijk voorzien in het eerste ontwerp-Franchimont, namelijk «onmiddellijk of binnen 48 uur».

Indien men eventueel ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan aanvaarden voor een uitstel, dan mag dit zeker niet meer dan zes maanden bedragen, daar waar zes maanden een termijn is die normaal reeds een mechanisme in werking stelt van toezicht door de Kamer van Inbeschuldigingstelling op zaken van lang onderzoek (zie artikel 136bis van het Wetboek van Strafvordering en artikel 28 van het ontwerp tot wijziging van de artikelen 136 en 136bis van het Wetboek van Strafvordering): weliswaar wordt nu in 136bis de termijn verlengd op een

Le problème du choix d'un domicile doit être examiné dans son ensemble dans le cadre de l'article 18 (article 68 du Code d'instruction criminelle). L'on peut d'ailleurs se demander ce que signifierait en l'espèce l'élection d'un domicile: s'agirait-il d'une élection de domicile dans l'arrondissement judiciaire et cela vaudrait-il éventuellement aussi pour les étrangers, qui devraient, dans l'affirmative, faire élection de domicile en Belgique? Ces questions prouvent que l'obligation d'élire domicile est inutile. L'on peut, en effet, se demander si, en l'absence d'élection de domicile, il n'y aurait pas nullité de ladite décision et/ou absence d'obligation d'y donner suite.

N° 24 DE M. ERDMAN

Art. 8

Remplacer le § 2 de l'article 57 proposé par les dispositions suivantes:

« § 2. Sans préjudice des dispositions des lois particulières, le juge d'instruction ou tout service de police qui a interrogé une personne l'informe du droit qu'elle a de demander une copie du procès-verbal de son audition.

Si la personne interrogée le demande, le juge d'instruction ou tout service de police lui remet ou lui adresse, immédiatement ou dans les 48 heures, gratuitement copie du procès-verbal de son audition.

Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut retarder le moment de cette communication pendant un délai de trois mois maximum renouvelable une fois. Cette ordonnance motivée est incluse dans le dossier.»

Justification

Il est logique qu'il y ait tout d'abord un avertissement, ensuite une demande et, enfin, que cette demande soit suivie d'effets.

Il est clair qu'il existe des dispositions et, en particulier, des lois qui imposent, même au juge d'instruction, de remettre immédiatement le procès-verbal de l'audition (voir à cet égard l'article 18, § 2, de la loi sur la détention préventive).

Il n'y a aucune raison de retarder les suites à donner à cette demande, car si l'on cumule les délais prévus dans le texte de la Chambre, la copie ne pourrait être remise qu'après sept mois. Si la nature contradictoire du procès pénal devient quasi un droit constitutionnel, il faut revenir aux délais tels que le premier projet Franchimont les avait prévus initialement, à savoir «immédiatement ou dans les 48 heures».

Si l'on peut éventuellement admettre des circonstances graves et exceptionnelles justifiant un report, celui-ci ne peut certainement pas dépasser les six mois, puisque l'on se trouve normalement, après un délai de six mois, devant une procédure de contrôle effectuée par la Chambre des mises en accusation sur les affaires qui traînent en longueur (voir article 136bis du Code d'instruction criminelle et article 28 du projet visant à modifier les articles 136 et 136bis du Code d'instruction criminelle): il est vrai que l'article 136bis rallonge désormais le délai pour le

jaar van de eerste vordering. Het principe blijft nochtans dat de kopie onmiddellijk zou moeten worden afgeleverd en slechts wegens materiële omstandigheden iets later kan verstuurd zijn.

De vraag stelt zich hoe de onderzoeksrechter de politiedienst verwittigt dat hij het tijdstip van de mededeling wil zien uitstellen: is het dan niet praktischer dat na de verwittiging de kopie van het proces-verbaal enkel door de onderzoeksrechter wordt overhandigd of gestuurd?

Dit zou dus een verbetering meebrengen van de tekst, waarbij dan in het amendement voorgestelde lid 2 «of elke politiedienst» zou moeten worden geschrapt. Men kan zich de vraag stellen of de tekst dan niet moet worden aangevuld met de vermelding dat de onderzoeksrechter na ontvangst van het proces-verbaal dit onmiddellijk doorstuurt of binnen een termijn van 48 uur, of een beslissing treft om het tijdstip van de mededeling uit te stellen.

In deze mag verwezen worden naar het ontwerp zoals gestemd door de Senaat — stuk 1-9/6 BZ 1995, waarbij weliswaar dit recht voorbehouden was aan de verdachte (inverdenking-gestelde) en de burgerlijke partij, maar uit de goedgekeurde tekst ten overvloede bleek dat op enkel verzoek afschrift kon verkregen worden, zonder dat daarvoor nog bijkomende termijnen bepaald werden.

Nr. 25 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 12

In het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61ter de volgende wijzigingen aanbrengen:

A) De woorden «het verzoekschrift houdt keuze van woonplaats in» doen vervallen.

B) Tussen het woord «het» en het woord «wordt» het woord «verzoekschrift» invoegen.

Verantwoording

In deze kan verwezen worden naar het amendement op artikel 28^{quinquies} en de bespreking van artikel 18 (artikel 68 van het Wetboek van Strafvordering). Er is geen reden om in deze een keuze van woonplaats op te leggen. Wat is de sanctie van het niet vermelden: nietigheid of geen gevolg geven? Is de keuze van woonplaats binnen het arrondissement? Enz.

Nr. 26 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 12

In het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61ter, de woorden «een maand» vervangen door de woorden «acht dagen».

Verantwoording

Er is geen reden om hier af te stappen van de termijnen voorzien in het ontwerp zoals gestemd door de Senaat op 20 december 1996, houdende invoeging van artikel 61bis van het Wetboek van Strafvordering (stuk Senaat nr. 1-9/6). Indien het verzoek slechts kan worden ingediend een maand na de inverdenkingstelling, het instellen van een strafvordering, of de

porteren tot een jaar na de eerste vordering. L'on maintient toutefois le principe selon lequel la copie devrait être remise immédiatement et ne peut être transmise avec un peu de retard qu'en raison de circonstances matérielles.

L'on peut se demander comment le juge d'instruction avertira le service de police qu'il souhaite retarder le moment de la communication: n'est-il pas plus pratique de prévoir qu'après l'avertissement, seul le juge d'instruction peut remettre ou adresser copie du procès-verbal?

Cela constituerait une amélioration du texte, avec pour conséquence qu'il faudrait supprimer les mots «ou tout service de police» du deuxième alinéa de l'amendement proposé. L'on peut se demander s'il ne faudrait pas, dans ce cas, compléter le texte par la mention que le juge d'instruction transmet immédiatement ou dans un délai de 48 heures le procès-verbal après l'avoir reçu, ou décide de retarder le moment de la communication.

L'on peut renvoyer à cet égard au projet voté par le Sénat — doc. 1-9/6, S.E. 1995 — dans lequel ce droit était toutefois réservé à l'inculpé et à la partie civile; il résultait cependant amplement du texte adopté qu'il suffisait d'une simple demande pour obtenir une copie sans que des délais supplémentaires ne soient prévus à cet effet.

N° 25 DE M. ERDMAN

Art. 12

Au premier alinéa du § 2 de l'article 61ter proposé, apporter les modifications suivantes:

A) Supprimer les mots «la requête contient élection de domicile».

B) Remplacer le mot «Elle» par les mots «La requête».

Justification

En l'espèce, l'on peut renvoyer à l'amendement à l'article 28^{quinquies} et à la discussion de l'article 18 (article 68 du Code d'instruction criminelle). Il n'y a aucune raison d'imposer ici une élection de domicile. Quelle est la sanction en cas de non-mention: nullité ou absence de suites? L'élection de domicile doit-elle se faire dans l'arrondissement? Etc.

N° 26 DE M. ERDMAN

Art. 12

Au deuxième alinéa du § 2 de l'article 61ter proposé, remplacer les mots «un mois» par les mots «huit jours».

Justification

Il n'y a aucune raison de déroger aux délais prévus par le projet de loi adopté par le Sénat le 20 décembre 1996, insérant un article 61bis dans le Code d'instruction criminelle (doc. Sénat 1-9/6). Si la requête ne peut être déposée qu'un mois après l'inculpation, l'engagement de l'action publique ou la constitution de partie civile, pourquoi prolonge-t-on le délai dans lequel

burgerlijke partijstelling, waarom is er dan nog een verlenging van de termijn binnen dewelke de onderzoeksrechter moet uitspreken? Het eerste ontwerp-Franchimont voorzag een uitspraak binnen de tien dagen. Het tweede ontwerp werd dan aangepast en dan voorzag men een uitspraak binnen een maand. Men kan zich eventueel nog aansluiten bij een verlenging van de termijn van kennisgeving (het ontwerp zoals gestemd door de Senaat — stuk nr. 1-9/6 — voorzag twee dagen, maar men kan eventueel nog aanvaarden dat er acht dagen worden gelaten tussen de kennisgeving en de beslissing, hetgeen de totale termijn, te rekenen vanaf de indiening van het verzoekschrift tot aan de kennisgeving van de beschikking op twee weken brengt).

Nr. 27 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 12

In het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61ter de tweede zin vervangen als volgt:

«De beschikking wordt door de griffier medegedeeld aan de procureur des Konings, en per faxpost of per aangetekende brief ter kennis gebracht van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn raadsman binnen acht dagen na de beslissing.»

Verantwoording

Reeds in de wet op de voorlopige hechtenis wordt ook de faxpost voorzien. Er is geen reden om dit hier niet te doen, rekening houdend met de snelheid waarop moet kunnen gereageerd worden. Anderzijds is er ook geen reden om de raadsman niet in te lichten, die de beslissing zal moeten opvolgen.

De terminologie «in voorkomend geval aan hun advocaat» wordt herhaaldelijk gebruikt in het Gerechtelijk Wetboek (bijvoorbeeld zie artikel 921 Gerechtelijk Wetboek). Daarentegen in artikel 21, § 2, van de wet op de voorlopige hechtenis wordt het bericht daarin bedoeld gezonden «aan de verdachte en aan zijn raadsman». Het is wel juist dat in de voorlopige hechtenis er steeds een raadsman is van de verdachte en dat het dus misschien best is in de in artikel 12 en volgende bedoelde procedures de terminologie «in voorkomend geval» te gebruiken en dan wel het woord «advocaat» in de plaats van «raadsman», vermits men deze terminologie reeds gebruikt heeft in de teksten, onder meer artikel 13 (artikel 61^{quater}, § 5, lid 5 en 6).

Nr. 28 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 12

Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 61ter doen vervallen.

Verantwoording

De discussie over de selectie die de onderzoeksrechter zou kunnen doen in een dossier is reeds gevoerd tijdens de besprekingen van de wet op de voorlopige hechtenis, en anderzijds ook bij de bespreking van het ontwerp tot invoeging van artikel 61bis van het Wetboek van Strafvordering (stuk Senaat 1-9/6). De selectie, ongeacht eventueel bepaalde noodwendigheden van het onderzoek, gaat veel meer werk opleggen aan de onderzoeks-

le juge d'instruction doit statuer? Le premier projet Franchimont prévoyait que le juge devait statuer dans les dix jours. Le deuxième projet a été adapté et a prévu que le juge statue dans le mois. L'on pourrait éventuellement approuver la prolongation du délai de notification (le projet tel qu'approuvé par le Sénat — doc. 1-9/6 — prévoyait un délai de deux jours, mais l'on peut éventuellement accepter un délai de huit jours entre la notification et la décision, ce qui porterait à deux semaines le délai total, à partir du dépôt de la requête jusqu'à la communication de l'ordonnance).

N° 27 DE M. ERDMAN

Art. 12

Remplacer, au deuxième alinéa du § 2 de l'article 61ter proposé, la deuxième phrase par la disposition suivante:

«L'ordonnance est communiquée par le greffier au procureur du Roi et est notifiée, par télécopie, ou par lettre recommandée à la poste, au requérant et, le cas échéant, à son conseil dans un délai de huit jours à dater de la décision.»

Justification

Il est déjà fait mention, dans la loi sur la détention préventive, de la télécopie. Il n'y a aucune raison de ne pas le faire ici, puisqu'il faut pouvoir réagir rapidement. Par ailleurs, il n'y a pas davantage de raison de ne pas informer le conseil, puisque c'est lui qui devra donner suite à la décision.

Les termes «le cas échéant à leur avocat» figurent plusieurs fois dans le Code judiciaire (voir par exemple l'article 921 du Code judiciaire). À l'article 21, § 2, de la loi sur la détention préventive, l'avis qui y est visé est par contre transmis «à l'inculpé et à son conseil». Il est cependant exact que, dans le cadre de la procédure de détention préventive, l'inculpé est toujours assisté d'un conseil; il vaut donc peut-être mieux, pour les procédures visées à l'article 12 et suivants, utiliser les termes «le cas échéant» et, pour le néerlandais, le mot «advocaat» au lieu du mot «raadsman», puisque c'est ce terme («advocaat») que l'on a déjà utilisé dans le texte du projet, notamment à l'article 13 (article 61^{quater}, § 5, alinéas 5 et 6).

N° 28 DE M. ERDMAN

Art. 12

Supprimer le § 3 de l'article 61ter proposé.

Justification

L'on a déjà abordé le problème de la sélection à laquelle pourrait procéder le juge d'instruction dans un dossier au cours de la discussion de la loi sur la détention préventive et, aussi, au cours de la discussion du projet visant à insérer un article 61bis dans le Code d'instruction criminelle (document Sénat, n° 1-9/6). Abstraction faite d'éventuelles nécessités bien déterminées et inhérentes à l'instruction, la sélection entraînera un important

rechters. Het is dan logischer dat indien er zich noodwendigheden van het onderzoek stellen het verzoek geweigerd zou worden en gemotiveerd geweigerd zou worden, waardoor dan de procedure normaal kan verder gezet worden voor de Kamer van Inbesluidigingstelling en het debat nog altijd kan gevoerd worden.

Er is een andere fundamentele reden waarom de voorgestelde tekst van § 3 niet kan behouden blijven, daar waar men stelt dat de inzage kan verboden worden «indien de burgerlijke partijstelling niet ontvankelijk lijkt of indien de burgerlijke partij van geen rechtmatige beweegreden tot het raadplegen van het dossier doet blijken». Wat dit laatste betreft is er een grond van weigering. Wat het eerste betreft stelt zich een fundamenteel probleem, namelijk dat artikel 63 van het Wetboek van Strafvordering niet gewijzigd wordt (door artikel 44 wordt zelfs artikel 5bis in de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering ingevoegd en wordt de hoedanigheid van benadeelde persoon toegekend aan diegene die verklaart schade te hebben geleden veroorzaakt door een misdrijf).

Het is echter een vaststaande rechtspraak dat de onderzoeksrechtsmachten, zelfs de Raadkamer, de ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling niet kunnen beoordelen. In de gegeven omstandigheden is het onaanvaardbaar dat deze toevoegingen in § 3 worden gedaan. Het eerste ontwerp Franchimont voorzagt trouwens geen mogelijkheid van selectie in het dossier en het tweede ontwerp Franchimont voorzagt enkel een selectie maar zonder verwijzing naar ontvankelijkheid van burgerlijke partijstelling of rechtmatige beweegredenen van de burgerlijke partij.

Nr. 29 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 13

In het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61quater de woorden «en houdt keuze van woonplaats in» doen vervallen.

Verantwoording

De redenen zijn dezelfde als die ingeroepen met betrekking tot artikel 28quinquies en artikel 61ter.

Nr. 30 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 13

Het derde lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61quater vervangen als volgt:

«De beschikking wordt door de griffier medege-deeld aan de procureur des Konings en ter kennis gebracht van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn raadsman bij faxpost of bij een ter post aangetekende brief binnen acht dagen na de beslissing.»

Verantwoording

Zie de verantwoording onder soortgelijk amendement in artikel 12 (artikel 61ter, § 2, lid 2). Trouwens in § 5 wordt de faxpost wel uitgevonden en wordt de advocaat blijkbaar wel erkend (men kan zich de vraag stellen of hier advocaat dan wel raadsman moet worden gebruikt).

surcroît de travail pour les juges d'instruction. Il est plus logique que, si l'instruction le nécessite, la demande soit refusée de façon motivée, ce qui permet de poursuivre la procédure normale devant la chambre des mises en accusation et d'encore mener le débat.

Il y a une autre raison fondamentale pour laquelle l'on ne peut maintenir le texte proposé du § 3, là où il prévoit que l'on peut interdire la communication «si la constitution de partie civile ne paraît pas recevable ou que la partie civile ne justifie pas d'un motif légitime à consulter le dossier». Dans le dernier cas, le refus est fondé. Dans le premier cas, il y a un problème fondamental, puisque l'on ne modifie pas l'article 63 du Code d'instruction criminelle (l'article 44 du projet insère même un article 5bis au titre préliminaire du Code de procédure pénale et prévoit que celui qui déclare avoir subi un dommage découlant d'une infraction acquiert la qualité de personne lésée).

Selon une jurisprudence constante, les juridictions d'instruction ne peuvent pas apprécier la recevabilité de la partie civile, même pas la chambre du conseil. Dans ces circonstances, les ajouts visés au § 3 sont inadmissibles. Le premier projet Franchimont ne prévoyait d'ailleurs pas que l'on puisse procéder à des élections dans le dossier, et le deuxième projet Franchimont prévoyait seulement une sélection, sans référence à la recevabilité de la partie civile ou aux motifs légitimes de celle-ci.

N° 29 DE M. ERDMAN

Art. 13

Supprimer, au premier alinéa du § 2 de l'article 61quaterproposé, les mots «et contient élection de domicile».

Justification

Les raisons invoquées sont les mêmes que celles qui l'ont été aux articles 28quinquies et 61ter.

N° 30 DE M. ERDMAN

Art. 13

Remplacer le troisième alinéa du § 2 de l'article 61quater proposé par la disposition suivante:

«L'ordonnance est communiquée par le greffier au procureur du Roi et notifiée au requérant et, le cas échéant, à son conseil par télécopie ou par lettre recommandée à la poste dans un délai de huit jours à dater de la décision.»

Justification

Voir la justification à l'amendement similaire déposé à l'article 12 (et qui modifie l'article 61ter, § 2, deuxième alinéa). Il est d'ailleurs fait état, au § 5, de la télécopie et l'on y tient manifestement compte du conseil (l'on peut se demander s'il faut utiliser ici, en néerlandais, le terme «advocaat» ou le terme «raadsman»).

Nr. 31 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 14

In het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61quinquies de woorden «en houdt keuze van woonplaats in» doen vervallen.

Verantwoording

Dezelfde verantwoording als in de artikelen 12 en 13.

Nr. 32 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 14

In § 2 van het voorgestelde artikel 61quinquies de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. De eerste zin van het eerste lid aanvullen als volgt :

« en omschrijft nauwkeurig de gevraagde onderzoeksdaad, dit op straffe van niet-ontvankelijkheid. »

B. Het derde lid vervangen als volgt :

« De beschikking wordt door de griffier medege-deeld aan de procureur des Konings en ter kennis gebracht van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn raadsman bij faxpost of bij een ter post aangetekende brief binnen acht dagen na de beslissing. »

Verantwoording

A. De bewoordingen die hier worden toegevoegd zijn essentieel en werden specifiek voorzien in het ontwerp zoals gestemd door de Senaat, (stuk nr. 1-9/6). Men kan ook verwijzen naar het commentaar desbetreffend opgenomen in het verslag van de heer Desmedt (stuk nr. 1-9/4).

B. Zelfde verantwoording zoals in de artikelen 12 en 13.

Nr. 33 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 14

In het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61quinquies de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. De woorden «een maand» vervangen door de woorden «acht dagen».

B. De tweede zin doen vervallen.

N° 31 DE M. ERDMAN

Art. 14

Supprimer, au premier alinéa du § 2 de l'article 61quinquies proposé, les mots «et contient élection de domicile».

Justification

Même justification que celle des amendements modifiant les articles 12 et 13.

N° 32 DE M. ERDMAN

Art. 14

Au § 2 de l'article 61quinquies proposé, apporter les modifications suivantes :

A. Compléter la première phrase du premier alinéa par ce qui suit :

« ; elle décrit avec précision l'acte d'instruction sollicité, et ce, à peine d'irrecevabilité. »

B. Remplacer le troisième alinéa par ce qui suit :

« L'ordonnance est communiquée au procureur du Roi par le greffier, notifiée au requérant et, le cas échéant, à son conseil, par télécopie ou par lettre recommandée, dans un délai de huit jours à dater de la décision. »

Justification

A. Les termes dont l'ajout est proposé sont essentiels et figureraient spécifiquement dans le projet adopté par le Sénat (doc. 1-9/6). L'on peut également faire référence au commentaire fait en la matière dans le rapport de M. Desmedt (doc. 1-9/4).

B. Même justification qu'en ce qui concerne les articles 12 et 13.

N° 33 DE M. ERDMAN

Art. 14

Au deuxième alinéa du § 2 de l'article 61quinquies proposé, apporter les modifications suivantes :

A. Remplacer les mots «le mois» par les mots «les huit jours».

B. Supprimer la deuxième phrase.

Verantwoording

A. Deze termijn werd reeds door de Senaat vastgelegd in het ontwerp gestemd op 20 december 1996 — stuk nr. 1-9/6. Welk is nog de effectieve weerslag van zulk een vraag die pas na een maand wordt beantwoord? Neemt de onderzoeksrechter dan zijn verantwoordelijkheid? Is het niet best van dit effectief terug te brengen tot acht dagen in het algemeen en niet enkel en alleen in het geval de in verdenking gestelde zich in voorlopige hechtenis bevindt?

Nr. 34 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 14

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 61quinquies vervangen als volgt:

«Tegen de beschikking van de onderzoeksrechter kan hoger beroep worden ingesteld overeenkomstig artikel 61quater, § 5.»

Verantwoording

Men is inderdaad vergeten dat in deze de procureur des Konings eventueel hoger beroep zou kunnen instellen. Indien de procureur des Konings hoger beroep kan instellen indien de onderzoeksrechter weigert gevolg te geven aan een vordering van zijnentwege om een onderzoeksdaad te stellen, waarom dan geen procedure voorzien voor de verzoeker enerzijds, maar ook voor de procureur des Konings, die mogelijkerwijze een door de verzoeker gevorderde onderzoeksdaad niet zal willen zien uitvoeren wegens bijvoorbeeld de redenen aangehaald in § 3 voor de onderzoeksrechter. In het ontwerp door de Senaat gestemd (stuk 1-9/6) was een beroepsprocedure voorzien. In het eerste ontwerp Franchimont was er een duidelijke verwijzing naar een beroepsprocedure (dit werd weggelaten in het tweede ontwerp en ook in het ontwerp van de regering).

Nr. 35 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 14

In § 6 van het voorgestelde artikel 61quinquies de woorden «drie maanden» vervangen door de woorden «een maand».

Verantwoording

Waarom moet hier zo'n lange termijn worden voorzien? Des te meer daar reeds de Senaat zich uitgesproken heeft in het ontwerp (stuk 1-9/6).

Nr. 36 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 18

Het voorgestelde artikel 68, eerste lid, doen vervallen en de huidige tekst behouden.

Justification

A. Le Sénat a déjà fixé ce délai dans le projet adopté le 20 décembre 1996 — doc. 1-9/6. Quelle est l'efficacité d'une telle demande si l'on n'y répond qu'un mois plus tard? Le juge d'instruction prend-il alors ses responsabilités? Ne serait-il pas préférable de ramener ce délai à huit jours non seulement pour le cas où un des inculpés se trouve en détention préventive mais pour tous les cas?

N° 34 DE M. **ERDMAN**

Art. 14

Remplacer le § 4 de l'article 61quinquies par ce qui suit:

«L'ordonnance du juge d'instruction est susceptible de recours conformément à l'article 61quater, § 5.»

Justification

L'on a oublié qu'en l'espèce, le procureur du Roi pourrait faire appel. Si le procureur du Roi peut faire appel lorsque le juge d'instruction refuse de donner suite à un réquisitoire de sa part visant à faire poser un acte d'instruction, pourquoi ne prévoirait-on pas de procédure pour le requérant, d'une part, et pour le procureur du Roi, d'autre part, car il est possible, par exemple, pour les motifs visés au § 3 en ce qui concerne le juge d'instruction, que ce dernier ne souhaite pas qu'un acte d'instruction soit posé. Le projet adopté par le Sénat (doc. 1-9/6) prévoyait une procédure de recours. Le projet Franchimont faisait explicitement référence à une procédure de recours (dont il n'est plus question ni dans le deuxième projet, ni dans le projet du Gouvernement).

N° 35 DE M. **ERDMAN**

Art. 14

Au § 6 de l'article 61quinquiesproposé, remplacer les mots «trois mois» par les mots «un mois».

Justification

Pourquoi prévoir un délai si long en l'espèce? Le Sénat s'est du reste déjà prononcé sur la question dans le projet 1-9/6.

N° 36 DE M. **ERDMAN**

Art. 18

Supprimer cet article

Verantwoording

In de Kamercommissie werd amendement nr. 87 (stuk 857/9) ingediend. De thans bestaande tekst wordt een anachronistische bepaling genoemd, maar men wilde de keuze van woonplaats behouden voor de benadeelde (burgerlijke partij) die zijn woonplaats niet in België heeft. De voorgestelde tekst beantwoordt daar niet aan, want dan had men moeten schrijven «elke burgerlijke partij die geen woonplaats of verblijfplaats in België heeft is gehouden keuze van woonplaats in België te doen».

Het probleem is echter veel ruimer en kan niet met een eenvoudige pennentrek worden opgelost.

Er is zeker geen reden om nieuwe verplichtingen tot keuze van woonplaats in het Wetboek van Strafvordering in te voegen en daarom werden reeds amendementen ingediend op de artikelen 12 (artikel 61*ter*), artikel 13 (artikel 61*quater*) en artikel 14 (artikel 61*quinquies*).

De indiener van het amendement heeft slechts één aspect van de keuze van woonplaats onderzocht, terwijl ook in artikel 153 van het Wetboek van Strafvordering wordt bepaald dat er keuze van woonplaats dient gedaan in de stad waar de politierechtbank zitting houdt en in artikel 535 van het Wetboek van Strafvordering worden verplichtingen opgelegd aan de beklagde die niet in hechtenis is, de beschuldigde die zich niet in het huis van justitie bevindt en de burgerlijke partij om woonplaats te kiezen in de gemeente waar één van de rechterlijke instanties tussen wie het geschil bestaat haar zetel heeft.

De keuze van woonplaats die voorzien was in de oude wet op de voorlopige hechtenis voorzag ook een keuze van woonplaats (artikel 12 van de wet van 20 april 1874) omdat men de bekommernis had dat de verdachte voortdurend ter beschikking van het gerecht moest zijn. De nieuwe wet heeft deze verplichting afgeschaft. Er bestaat nog wel een verplichting voorgeschreven door artikel 124 van het Wetboek van Strafvordering dat een keuze van woonplaats oplegt in de gemeente waar de correctionele rechtbank haar zetel heeft, regel die nog steeds van toepassing is in zaken van douane en accijnzen.

In een noot onder een arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen (20 oktober 1978, R.W. 1979-1980, 2251 en in het bijzonder 2253 tot 2256) had ik zelf onderstreept dat de finaliteit van de verplichting van keuze van woonplaats enerzijds is het gerechtelijke onderzoek niet te vertragen en anderzijds om bij de behandeling voor de rechtbank geen vertraging bij betekening van akten op te lopen. Ik had zelf gepleit «In deze tijd van snelle communicatie kan men natuurlijk voorstander zijn van een vereenvoudiging en geneigd zijn de wettelijke verplichting inzake keuze van woonplaats af te schaffen. Men dient zich evenwel rekenschap te geven van de nadelen die een afschaffing zou meebrengen: in bepaalde gevallen kan de afschaffing een verzwarende en een vertraging van de rechtspleging veroorzaken (namelijk vertaling van akten die in een ander landsgedeelte of in het buitenland worden betekend, verlenging van termijnen voor betekeningen in het buitenland).»

In dezelfde noot kwam ik tot de bevinding «Toch moet de eerbiediging van de rechten van verdediging prevaleren ten aanzien van een vertraging of een verzwarende van de procedure. Binnen het huidige systeem wordt het recht van de betrokkene om behoorlijk op de hoogte gebracht te worden van de procesgang, ook al heeft hij vrijwillig of verplicht keuze van woonplaats gedaan, al te zeer opgeofferd aan de vereenvoudiging van de rechtspleging».

Mijns inziens kan dus het probleem niet met een pennentrek enkel en alleen ten overstaan van de burgerlijke partij, zoals voorzien in artikel 68, eerste lid, worden geregeld, des te meer daar men aan artikel 68, lid twee, niets wijzigt en ook geen wijzigingen aanbrengt aan de voornoemde artikelen 183, 535 en 124 van het Wetboek van Strafvordering.

Justification

L'on a déposé en commission de la Chambre l'amendement n° 87 (doc. 857/9). Selon la justification de celui-ci, le texte actuel de l'article 68 est dépassé. L'on voulait toutefois maintenir l'obligation d'élire domicile pour la personne lésée (partie civile) qui n'a pas son domicile en Belgique. Or, il aurait fallu, pour maintenir cette obligation, rédiger le texte proposé comme suit: «Toute partie civile qui n'a ni domicile ni résidence en Belgique est tenue d'élire domicile en Belgique».

Le problème qui se pose en l'espèce dépasse toutefois cet aspect des choses et il n'est pas possible de le résoudre en une fois.

Il n'y a absolument aucune raison de prévoir de nouvelles obligations d'élire domicile dans le Code d'instruction criminelle. C'est pourquoi l'on a déjà déposé des amendements à l'article 12 (article 61*ter*), à l'article 13 (article 61*quater*) et à l'article 14 (article 61*quinquies*).

L'auteur de l'amendement n'a examiné qu'un seul aspect de la question de l'élection de domicile, alors que l'article 153 du Code d'instruction criminelle dispose également qu'il doit y avoir élection de domicile dans la ville où siège le tribunal de police et alors que l'article 535 du même Code impose des obligations au prévenu qui n'est pas en arrestation, à l'accusé qui ne sera pas retenu dans la maison de justice et à la partie civile pour qu'elle fasse élection de domicile dans la commune où siège l'une des autorités judiciaires en conflit.

Le législateur avait également prévu une obligation d'élire domicile dans l'ancienne loi sur la détention préventive (article 12 de la loi du 20 avril 1874), pour faire en sorte que le prévenu soit constamment à la disposition de la justice. La nouvelle loi ne contient plus cette obligation. Certes, l'article 124 du Code d'instruction criminelle prévoit encore l'obligation d'élire domicile dans la commune où siège le tribunal correctionnel. Elle reste applicable en matière de douanes et accises.

J'ai moi-même souligné, dans une note au bas d'un arrêt de la Cour d'appel d'Anvers, le 20 octobre 1978, R.W. 1979-1980, 2251, et en particulier, 2253 à 2256, que l'obligation d'élire un domicile est imposée pour éviter tout retard, d'une part, dans l'instruction et, d'autre part, dans la signification des actes pendant l'examen de l'affaire en question devant le tribunal. J'ai même ajouté que, s'il est normal que l'on puisse être favorable, à notre époque de communication rapide, à une simplification et à la suppression de l'obligation légale d'élire domicile, il faut avoir conscience des inconvénients qui pourraient résulter de cette suppression: dans certains cas, elle pourrait alourdir et retarder la procédure (à savoir en raison de l'obligation de traduire des actes à signifier dans une autre région du pays ou à l'étranger, et en raison de la prorogation des délais en cas de signification à l'étranger).

Dans la même note, j'ai conclu que le respect des droits de la défense doit primer, même s'il entraîne un alourdissement de la procédure ou s'il retarde celle-ci. Dans le système actuel, le droit de l'intéressé d'être tenu informé correctement et régulièrement de l'évolution de la procédure est trop largement sacrifié, au souci de simplifier la procédure, même lorsqu'il a fait librement élection de domicile ou lorsqu'il a été obligé d'élire domicile.

À mon avis, il n'est donc pas possible de résoudre le problème en une seule fois et seulement à l'égard de la partie civile, comme prévu à l'article 68, premier alinéa. C'est d'autant moins possible que l'on ne modifie rien à l'article 68, deuxième alinéa, ni aux articles 183, 535 et 124 précités du Code d'instruction criminelle.

Daarom zou ik in het kader van dit ontwerp zeker pleiten om *hic et nunc* niets te wijzigen aan een door de rechtspraak geconcretiseerde situatie zoals voorzien in artikel 68, lid 2, maar veel-er pleiten om:

1. geen nieuwe verplichtingen van keuze van woonplaats in te voegen;

2. betekeningen zoveel mogelijk te vermijden en kennisgevingen en oproepingen hetzij per fax, hetzij per aangetekende brief te laten gebeuren.

Veel meer zou men moeten pleiten om artikel 68, lid 2, te zien wijzigen, des te meer daar het grondwettelijk aspect van de tegensprekelijkheid in de strafprocedure nu minstens door internationale verplichtingen ook in ons recht wordt ingevoerd (P. Martens, «La constitutionnalisation du droit juridictionnel», in *Liber Amicorum Hannequart en Rasir*, blz. 287 en volgende).

Nr. 37 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 21

In het voorgestelde artikel 127 de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. In het zesde lid de zin «Tijdens deze termijnen ligt het dossier op de griffie in origineel of in kopie te hunner beschikking» **doen vervallen.**

B. In de laatste zin van hetzelfde lid het woord «hiervan» **doen vervallen.**

C. De laatste zin van hetzelfde lid aanvullen als volgt: «*dat het dossier op de griffie in origineel of in kopie te hunner beschikking ligt.*»

D. In het negende lid de zinnen «Er wordt uitspraak gedaan ongeacht of de betrokken partij verschijnt of niet. De beslissing wordt aan de burgerlijke partij betekend» **vervangen als volgt:** «*Als deze partij niet verschijnt, wordt uitspraak gedaan en de beslissing geldt als zijnde op tegenspraak geweest.*»

Verantwoording

Vermits door artikel 37 de wet van 25 oktober 1919 wordt opgeheven is er nu in het Wetboek van Strafvordering een regeling ingebouwd van de procedure voor de Raadkamer voor regeling van de rechtspleging.

Het ware misschien legistiek duidelijker indien artikel 127 zou ingedeeld worden in paragrafen waarbij paragraaf 1 de beslissing van de onderzoeksrechter inhoudt en de beslissing van de procureur des Konings, paragraaf 2 de kennisgeving, het ter beschikking stellen en de mogelijkheden om overeenkomstig artikel 61*quinquies* verzoeken in te dienen, paragraaf 3 de regeling van de rechtspleging wanneer het onderzoek volledig is, paragraaf 4 de uitzonderlijke situatie van de persoonlijke verschijning van partijen.

Het is duidelijk dat de termijnen in deze cumulatief zijn en dus een eerste verwittiging door de griffier wordt gezonden waarbij het dossier 15 dagen ter beschikking ligt en een tweede, na vast-

C'est pourquoi je voudrais me prononcer, dans le cadre de la loi en projet, pour que l'on renonce *hic et nunc* à modifier quoi que ce soit à une situation (visée à l'article 68, deuxième alinéa) qui a été consacrée par la jurisprudence et, surtout:

1. pour que l'on ne prévoie aucune nouvelle obligation d'élection de domicile et

2. pour que l'on évite autant que possible les significations et procède aux notifications et citations soit par fax soit par lettre recommandée.

Il faudrait que l'on plaide bien davantage pour une modification de l'article 68, deuxième alinéa, d'autant plus que le principe du constitutionnel du caractère contradictoire de la procédure pénale est confirmé désormais, dans notre droit, de par les obligations internationales que nous avons contactées (P. Martens, *La constitutionnalisation du droit juridictionnel*, in *Liber Amicorum Hannequart en Rasir*, p. 287 et suivantes).

N° 37 DE M. ERDMAN

Art. 21

Apporter, à l'article 127 proposé, les modifications suivantes:

A. Supprimer, au sixième alinéa, la phrase «Pendant ces délais, le dossier est mis à leur disposition au greffe en original ou en copie.»

B. Supprimer, à la dernière phrase de ce même alinéa, dans la version néerlandaise, le mot «hiervan».

C. Compléter la dernière phrase de ce même alinéa par le membre de phrase suivant: «*que le dossier est mis à leur disposition au greffe en original ou en copie.*»

D. Remplacer, au neuvième alinéa, les dispositions suivantes: «La chambre du conseil statue, que la partie concernée comparaisse ou non. La décision est signifiée à la partie civile.» **par les dispositions suivantes:** «*Si ladite partie ne comparait pas, la chambre du conseil statue et la décision est réputée contradictoire.*»

Justification

Comme l'article 37 abroge la loi du 25 octobre 1919, le Code d'instruction criminelle contient désormais un règlement de la procédure devant la chambre du conseil.

Il y eût peut-être eu plus de clarté, du point de vue légistique, si l'on avait divisé l'article 127 en paragraphes, le paragraphe 1er concernant la décision du juge d'instruction et la décision du procureur du Roi, le paragraphe 2 la notification, la mise à la disposition et les possibilités d'introduire des demandes conformément à l'article 61*quinquies*, le paragraphe 3 le règlement de la procédure lorsque l'instruction est terminée et le paragraphe 4 la situation exceptionnelle de la comparution personnelle des parties.

Il est évident que les délais en la matière sont cumulatifs et que le greffier envoie d'abord un premier avertissement pour signaler que le dossier est disponible pendant 15 jours, puis un deuxième

stelling van de zaak, 10 dagen het dossier opnieuw ter beschikking ligt: dit is dus in totaal 25 dagen (weliswaar herleid ingeval van aangehouden en tot 3 + 3).

Voor de persoonlijke verschijning is er geen enkele reden om af te wijken van de tekst zoals voorgesteld door het ontwerp Franchimont 2, tenzij men de uitspraak bij verstek niet als dusdanig wil bestempelen omdat verzet uitgesloten is, maar dan zou men best een terminologie gebruiken «de beslissing als op tegenspraak gewezen». De tekst zoals hij thans voorligt is zeker niet in overeenstemming met de klassieke legistische omschrijvingen.

Er is ook geen reden om de beslissing te betekenen aan de burgerlijke partij. De burgerlijke partij wordt gehoord, verschijnt of verschijnt niet en moet van haar niet verschijning de consequenties dragen [zie commentaar op artikel 135 (artikel 27)]. Eventueel kan een kennisgeving bij faxpost of per aangegetekende brief worden gedaan.

Nr. 38 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 27

In de laatste zin van het zesde lid van het voorgestelde artikel 135 de volgende wijzigingen aanbren- gen :

a) de woorden «en ten aanzien van de burgerlijke partij vanaf de dag van betekening» **doen vervallen.**

b) de woorden «en de in verdenking gestelde» **vervangen door de woorden** «, de in verdenking gestelde en de burgerlijke partij».

Verantwoording

Het gaat niet op in een geest van meer betrokkenheid van de burgerlijke partij in de procedure te veronderstellen dat deze geen kennis zou hebben van de beschikkingen, dan wanneer zij gehoord is of deelneemt aan de debatten. Er zijn andere voorbeelden waarbij een kennisgeving bij gerechtsbrief termijnen van hoger beroep doet starten (artikel 792, lid 2, van het Gerechtelijk Wetboek inzake vonnissen van de arbeidsrechtbank) of de datum van de uitspraak op zichzelf in aanmerking moet worden genomen voor het berekenen van de termijn van hoger beroep (artikel 58, lid 2, van de wet op de Jeugdbescherming van 8 april 1965).

Er is dus geen reden om in deze af te wijken van soortgelijke wettelijke regelingen.

Daarom in hoofdorde moet worden aanvaard dat ook de burgerlijke partij hoger beroep kan instellen vanaf de datum van de uitspraak.

Subsidiar kan men nog aanvaarden dat er een kennisgeving zou zijn, maar dan op de wijze zoals reeds in andere artikelen vooropgesteld, bij faxpost of per aangegetekende brief en dient er geen betekening te gebeuren.

Uiterst subsidiar zou men de betekening dan kunnen laten geschieden door de griffier van de Raadkamer (cf. artikel 18 van de wet op de voorlopige hechtenis).

avertissement pour signaler, après la fixation de l'affaire, que le dossier est à nouveau disponible pendant 10 jours; l'on arrive donc à un total de 25 jours (qui est, certes, ramené à 3 jours+3 jours en cas de détention préventive).

Il n'y a aucune raison de déroger au texte proposé dans le cadre du projet Franchimont 2 pour ce qui est de la comparution personnelle, à moins que l'on souhaite ne pas qualifier le jugement par défaut comme tel parce qu'un tel jugement exclut toute possibilité de recours. Dans cette dernière hypothèse, il vaudrait mieux utiliser les termes «la décision réputée contradictoire». Dans sa forme actuelle, le texte n'est absolument pas conforme aux définitions légistiques classiques.

Il n'y a aucune raison non plus de notifier la décision à la partie civile. La partie civile est entendue et elle comparait ou ne comparait pas. Si elle ne comparait pas, elle doit porter les conséquences de sa non-comparution (voir le commentaire à l'article 135 — article 27). L'on peut éventuellement prévoir une notification par fax ou par lettre recommandée à la poste.

N° 38 DE M. ERDMAN

Art. 27

À la dernière phrase du sixième alinéa de l'article 135 proposé, apporter les modifications suivantes :

a) Supprimer les mots «et, à l'égard de la partie civile, à compter du jour de la signification».

b) Remplacer les mots «et de l'inculpé» **par les mots** «, de l'inculpé et de la partie civile».

Justification

L'on ne saurait admettre, si l'on veut mieux associer la partie civile à la procédure, que celle-ci ne puisse avoir connaissance des ordonnances qu'après avoir été entendue ou que lorsqu'elle participe aux débats. Il y a d'autres cas dans lesquels le délai d'appel court à partir d'une notification par pli judiciaire (article 792, deuxième alinéa, du Code judiciaire en matière d'arrêts du tribunal du travail) ou dans lesquels il faut prendre en considération la date du prononcé lui-même pour pouvoir calculer la longueur du délai d'appel (article 58, deuxième alinéa, de la loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse).

Il n'y a donc aucune raison de déroger à semblables règles légales.

C'est pourquoi il faut accepter, en ordre principal, que la partie civile puisse elle aussi interjeter appel à partir de la date du prononcé.

Subsidiar, l'on peut encore accepter qu'il y ait une notification, mais il faudrait, alors, qu'elle se fasse selon les modalités déjà définies dans d'autres articles, c'est-à-dire par fax ou par lettre recommandée, une signification n'étant pas nécessaire.

Tout à fait subsidiar, l'on pourrait charger de la signification le greffier de la chambre du conseil (cf. article 18 de la loi sur la détention préventive).

Nr. 39 VAN DE HEER ERDMAN

(Subsidiar amendement op zijn amendement nr. 38)

In het zesde lid van het voorgestelde artikel 135 de woorden «de betekening» vervangen door de woorden «kennisgeving door de griffier bij faxpost of per aangetekende brief».

Verantwoording

Zie de verantwoording bij amendement nr. 38.

Nr. 40 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 41

Het voorgestelde artikel 460ter doen vervallen.

Verantwoording

Reeds in de Kamercommissie werd de vraag gesteld wat juist de regering beoogde. In het ontwerp werd dit artikel verantwoord door het strafbaar stellen van het misbruik van informatie bekomen door de inzage in het dossier. In de commissie heeft de minister duidelijk gesteld dat gedacht werd aan personen die op grond van gegevens van het dossier geweld zouden plegen op een persoon, een getuige bijvoorbeeld. Terecht werd in de commissie van de Kamer onderstreept dat er dus niets wordt toegevoegd en dat integendeel de tekst zoals hij voorligt tot een veel ruimere interpretatie aanleiding kan geven.

Bij analyse van de tekst zou eenieder kunnen gestraft worden wanneer met het bijzonder opzet omschreven in de tekst gebruik wordt gemaakt van de door de inzage in het dossier verkregen inlichtingen. Dit omvat elk gebruik en dus niet enkel het oneigenlijk gebruik. Bijvoorbeeld wat gebeurt er indien men op basis van deze informatie een rechtstreekse dagvaarding uitbrengt ten overstaan van iemand die genoemd is in het dossier. Is dit «het verloop van het gerechtelijk onderzoek hinderen»? De inbreuken op het privé leven, de fysieke en morele integriteit, of de goederen van een bepaalde persoon worden beschermd door andere artikelen en moeten niet specifiek door een bijkomende moeilijk te hanteren tekst, die naar alle waarschijnlijkheid zonder enig verder gevolg zal blijven, bestraft worden.

Zou het niet veel beter zijn in artikel 61ter (artikel 12) een paragraaf toe te voegen, waarbij als «guide line» wordt gesteld «elk oneigenlijk gebruik van de door inzage in het dossier verkregen inlichtingen kan naargelang het geval aanleiding geven tot de toepasselijke strafbepalingen, onverminderd burgerlijke vorderingen».

Nr. 41 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 45

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Hier kan worden verwezen naar het verslag van de kamercommissie blz. 154-155. Men had reeds de moeilijkheden onder-

N° 39 DE M. ERDMAN

(Sous-amendement à son amendement n° 38)

Ausixième alinéa de l'article 135 proposé, remplacer les mots «la signification» par les mots «la notification faite par le greffier, par télécopie ou par lettre recommandée».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 38.

N° 40 DE M. ERDMAN

Art. 41

Supprimer l'article 460ter proposé.

Justification

En commission de la Chambre, l'on a déjà posé la question de savoir quel est l'objectif que le Gouvernement poursuit au moyen de cet article. Dans le projet, l'on a justifié cet article en déclarant qu'il vise à incriminer l'usage abusif d'informations obtenues en consultant le dossier. En commission, le ministre a précisé que les personnes visées sont celles qui commettraient un acte de violence contre une personne, soit, par exemple, un témoin en se fondant sur des données du dossier. L'on a souligné à juste titre, en commission de la Chambre, que cet article n'ajoute rien, loin de là, et que, dans sa version actuelle, le texte peut être interprété de manière beaucoup plus large.

En analysant le texte, l'on arrive à la conclusion que toute personne qui utilise dans l'intention particulière définie dans le texte, des informations obtenues en consultant le dossier est punissable. L'on vise donc tout usage de ces informations et non pas seulement l'usage impropre de celui-ci. Que se passerait-il, par exemple, au cas où l'on procéderait, sur la base de ces informations, à la citation directe d'une personne nommée dans le dossier? Mettrait-on, en l'espèce, une «entrave au déroulement de l'instruction»? Les atteintes à la vie privée, à l'intégrité physique ou morale ou aux biens d'une certaine personne sont réprimées par d'autres articles et il n'est pas nécessaire de les punir spécifiquement par le biais d'un texte difficile à utiliser et qui resterait, selon toute probabilité, sans effet.

Ne serait-il pas de loin préférable d'ajouter à l'article 61ter (article 12) un paragraphe qui contiendrait une «ligne directrice» selon laquelle «tout usage impropre d'informations obtenues en consultant le dossier peut donner lieu à l'application des dispositions pénales *ad hoc*, sans préjudice des requêtes civiles?»

N° 41 DE M. ERDMAN

Art. 45

Supprimer cet article.

Justification

L'on peut renvoyer en l'espèce au rapport de la commission de la Chambre (pp. 154-155). L'on avait déjà souligné les difficultés

streept om een nieuwe schorsingstermijn in te bouwen in de verjaring, onverminderd het feit dat de verjaring nu verlengd wordt. De voorgestelde tekst is niet duidelijk, want wordt er dan geen rekening gehouden met de schorsingstermijn van de verjaring indien nadien het vonnisgerecht (vooraleer ten gronde te beslissen) de exceptie gegrond verklaart? Hoe gaat men dan tot berekening kunnen overgaan? Indien de indiener van amendement nr. 16 (stuk 857/3) wil voorkomen dat proceduremiddelen worden gebruikt om louter dilatoire redenen, terwijl deze proceduremiddelen voorzien zijn in het wetboek, kan men tot de oneigenlijke conclusie komen dat steeds (zoals vaak gebeurt) het opwerpen van deze proceduremiddelen tot resultaat heeft dat de beslissing over de exceptie bij de grond van de zaak wordt gevoegd bij uitvoerbaar verklaarde beslissing van het vonnisgerecht, aldus moet de gehele behandeling van de zaak plaatsvinden vooraleer dat er over de exceptie kan geoordeeld worden.

Nr. 42 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

Het voorgestelde artikel 28quinquies in overeenstemming brengen met artikel 57 van het Wetboek van Strafvordering, zoals ingevoegd door artikel 8 van het ontwerp.

Verantwoording

Het is juist dat het wetsontwerp, gestemd door de Senaat, houdende invoeging van artikel 61bis van het Wetboek van Strafvordering, het verzoek om afschrift te verkrijgen van de verklaringen enkel bepaalde in het kader van het gerechtelijk onderzoek (bedoeld in artikel 57 van het Wetboek van Strafvordering).

Hier betreft het het opsporingsonderzoek en wordt elke persoon die ondervraagd wordt bedoeld, dus niet noodzakelijkerwijze de in verdenking gestelde of een burgerlijke partij.

De vragen die zich stellen in verband met dit artikel zullen dus ook worden gesteld in verband met het voormelde artikel 57 van het Wetboek van Strafvordering.

Het is in genen dele duidelijk dat wanneer men een mededeling doet aan de persoon dat hij een kosteloze kopie van het proces-verbaal van het verhoor kan verkrijgen, dit afzonderlijk moet worden geacteerd.

Indien de ontstentenis van mededeling, zoals gewenst door professor Franchimont, geen geval van nietigheid zou teweegbrengen, welke bewijsvoering zou men dan kunnen aanvoeren indien het niet wordt geacteerd en er geen spoor is van het antwoord dat een vraag tot het afleveren van dit afschrift zou moeten concretiseren.

Nr. 43 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In § 1 van het voorgestelde artikel 28bis de volgende wijzigingen aanbrenge:

A. Het derde lid en het vierde lid omwisselen.

B. Het derde lid aanvullen met de woorden «Ongeacht hetgeen is bepaald in het vorige lid wordt het opsporingsonderzoek gevoerd ...».

d'insérer un nouveau délai de suspension de la prescription et, pourtant, on prolonge à présent la prescription. Le texte proposé n'est pas clair: ne tient-on pas compte, dans ce cas, du délai de suspension de la prescription lorsque, par la suite, la juridiction de jugement déclare l'exception fondée (avant de statuer sur le fond)? Comment calculera-t-on les choses dans ce cas? Si l'auteur de l'amendement n° 16 (doc. 857/3) veut éviter que les moyens de procédure, prévus dans le code, ne soient utilisés à des fins purement dilatoires, l'on peut en conclure (souvent erronément que lorsque l'on utilise ces moyens de procédure, la décision sur l'exception sera toujours jointe, au niveau du fond, par une décision exécutoire de la juridiction de jugement. L'on devrait donc examiner l'affaire dans son intégralité avant de pouvoir statuer sur l'exception.

N° 42 DE M. ERDMAN

Art. 5

Mettre l'article 28quinquies proposé en concordance avec l'article 57 du Code d'instruction criminelle, tel qu'il a été inséré par l'article 8 du projet.

Justification

Il est exact que le projet de loi insérant un article 61bis dans le Code d'instruction criminelle, qui a été adopté par le Sénat, n'a prévu la possibilité d'obtenir une copie des déclarations que dans le cadre de l'instruction (visée à l'article 57 du Code d'instruction criminelle).

En l'occurrence, nous en sommes au stade de l'information et visons non pas nécessairement l'inculpé ou la partie civile, mais toute personne interrogée.

Les questions qui se posent à propos de cet article se poseront donc aussi à propos de l'article 57 du Code d'instruction criminelle précité.

Il n'est pas du tout évident qu'il faille acter séparément la communication par laquelle l'on informe une personne qu'elle peut obtenir gratuitement une copie du procès-verbal de son audition.

Comment pourrait-on prouver, au cas où, comme le souhaite le professeur Franchimont, l'absence de communication ne serait pas une cause de nullité, qu'il n'y a pas eu de communication si la chose n'a pas été actée et s'il n'y a aucune trace d'une réponse qui fonde la demande de délivrance de cette copie?

N° 43 DE M. ERDMAN

Art. 5

Apporter au § 1er de l'article 28bis proposé les modifications suivantes:

A. Inverser le troisième et le quatrième alinéa.

B. Compléter le troisième alinéa par les mots «Indépendamment de ce qui est prévu à l'alinéa précédent, l'information s'exerce ...».

C. In het hetzelfde lid de woorden «zij dragen» vervangen door de woorden «hij draagt».

Frederik ERDMAN.

Nr. 44 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 5

In het derde lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis de woorden «of, in de materies die tot zijn bevoegdheid behoren, van de arbeidsauditeur» doen vervallen en de woorden «Zij dragen» vervangen door de woorden «Hij draagt».

Hugo VANDENBERGHE.
André BOURGEOIS.

Nr. 45 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis de woorden «en die gezien het georganiseerd verband... een ernstige schending van de wet opleveren» vervangen door de woorden «en die worden of zouden worden begaan in het kader van een criminele organisatie of misdaden of wanbedrijven zoals bedoeld in artikel 90ter § 2, 3 en 4, uitmaken, of zouden uitmaken».

Verantwoording

Dit is een tweede versie van het amendement nr. 20.

In de eerste versie wordt reeds toegelicht dat «de aard van strafbare feiten» geen criterium kan zijn. Men moet dus zoeken naar een legaliteitsbeginsel.

In de plaats van een strafmaat te bepalen kan men ook verwijzen naar die misdrijven en wanbedrijven waarvan de wetgever reeds de zwaarwichtigheid heeft erkend door het afлуisteren toe te laten zoals bedoeld in artikel 90ter.

Nr. 46 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In § 5 van het voorgestelde artikel 28quinquies, tussen de woorden «de rechten van verdediging» en de woorden «het privé leven en de waardigheid van personen» de woorden «de rechten van het slachtoffer» invoegen.

C. Au même alinéa, remplacer les mots «ils en assument» par les mots «il en assume».

N° 44 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 5

Apporter au troisième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé, les modifications suivantes:
A. Supprimer les mots: «ou, dans les matières qui relèvent de sa compétence, de l'auditeur du travail».
B. Remplacer les mots «ils en assument» par les mots «il en assume».

N° 45 DE M. ERDMAN

Art. 5

Au deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé, remplacer les mots «et qui, en raison de leur nature ou du cadre organisé dans lequel ils sont commis au sein d'une organisation criminelle constituent une atteinte grave à la loi» par les mots «et qui sont ou seraient commis dans le cadre d'une organisation criminelle ou constituent ou constitueraient un crime ou un délit tel que visé à l'article 90ter, §§ 2, 3 et 4».

Justification

Il s'agit d'une deuxième version de l'amendement n° 20.

Dans la première version, l'on explique que la «nature des faits punissables» ne peut constituer un critère. Il faut donc chercher un principe de légalité.

Au lieu de se fonder sur la durée de la peine, on peut faire référence aux crimes et délits dont le législateur a reconnu la gravité en permettant les écoutes téléphoniques telles que visées à l'article 90ter.

N° 46 DE M. ERDMAN

Art. 5

Insérer, au § 5 de l'article 28quinquies proposé, entre les mots «les droits de la défense» et les mots «la vie privée et la dignité des personnes» les mots «les droits de la victime».

Nr. 47 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 8

In § 5 van het voorgestelde artikel 57 tussen de woorden «de rechten van verdediging» en de woorden «het privé leven en de waardigheid van personen» de woorden «de rechten van het slachtoffer» invoegen.

Verantwoording

In de huidige context, en ingaande op een rechtmatige vraag van de betrokken verenigingen wordt hier met nadruk onderstreept dat rekening moet worden gehouden met de rechten van het slachtoffer. Dit impliceert ook de rechten van hun rechthebbers.

Frederik ERDMAN.

Nr. 48 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 1

Dit artikel aanvullen met de woorden « , met uitzondering van de artikelen 2, 3, 5, 8, 15, 35 en 36 die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet ».

Verantwoording

Zie advies van de Raad van State (St. Kamer, 1996-1997, nr. 857/1, blz. 108): de verplicht bicamerale procedure is niet enkel van toepassing op de organisatie van hoven en rechtbanken, maar ook op de vaststelling van hun bevoegdheden.

De artikelen 2 en 36 houden een beperking in van de bevoegdheid van de onderzoeksrechter doordat deze niet langer belast wordt met de uitoefening van de gerechtelijke politie.

De artikelen 3 en 15 betreffen de territoriale bevoegdheid van respectievelijk de procureur des Konings en de onderzoeksrechter.

De artikelen 5 en 8 belasten de procureur des Konings en de onderzoeksrechter respectievelijk met het opsporings- en het gerechtelijk onderzoek.

Artikel 35 betreft de samenstelling (organisatie) van de raadkamer.

Nr. 49 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 44bis (nieuw)

Een artikel 44bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 44bis. — In de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wordt een artikel 5quater ingevoegd, luidend als volgt:

N° 47 DE M. ERDMAN

Art. 8

Au § 5 de l'article 57 proposé, insérer entre les mots «les droits de la défense» et les mots «la vie privée et la dignité des personnes» les mots «les droits de la victime».

Justification

Dans le contexte actuel et répondant à la demande justifiée des associations concernées, l'on entend souligner ici avec insistance qu'il faut tenir compte des droits de la victime, notion qui couvre également les droits de ses ayants droit.

N° 48 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 1er

Compléter cet article par ce qui suit: «à l'exception des articles 2, 3, 5, 8, 15, 35 et 36 qui règlent une matière visée à l'article 77 de la Constitution ».

Justification

Voir avis du Conseil d'État (doc. Chambre n° 857/1, 1996-1997, p. 108): la procédure obligatoirement bicamérale s'applique non seulement à l'organisation des cours et tribunaux, mais aussi à la détermination de leurs compétences.

Les articles 2 et 36 limitent les compétences du juge d'instruction car celui-ci n'est désormais plus chargé de l'exercice de la police judiciaire.

Les articles 3 et 15 concernent la compétence territoriale respective du procureur du Roi et du juge d'instruction.

Les articles 5 et 8 chargent respectivement le procureur du Roi et le juge d'instruction de l'information et de l'instruction.

L'article 35 porte sur la composition (organisation) de la chambre du conseil.

N° 49 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 44bis (nouveau)

Insérer un article 44bis (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 44bis. — Dans le titre préliminaire du Code d'instruction criminelle est inséré un article 5quater, rédigé comme suit:

«Art. 5quater. — Instellingen van openbaar nut en verenigingen die zich statutair tot doel stellen de rechten van slachtoffers van misdrijven te verdedigen, kunnen door de minister van Justitie gemachtigd worden om in rechte op te treden in alle geschillen waartoe de toepassing van de strafvordering wegens misdaden of wanbedrijven gepleegd tegen de persoon van minderjarigen aanleiding geeft. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder en de wijze waarop de machtiging wordt verleend of ingetrokken.

De vordering van de instelling van openbaar nut of van de vereniging is enkel ontvankelijk indien degene die door het strafbaar feit schade geleden heeft, daarmee vooraf ingestemd heeft.»

Verantwoording

Het amendement wenst, naar analogie met de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, aan instellingen van openbaar nut of verenigingen die zich tot doel stellen de rechten van slachtoffers van misdrijven te verdedigen het recht toe te kennen om in rechte op te treden inzake de vervolging van misdaden of wanbedrijven gepleegd ten aanzien van de persoon van minderjarigen.

Deze instellingen of verenigingen kunnen alsoo een stuk van de last van de ouders (of gebeurlijk van andere nabestaanden) overnemen. Het onderzoek en de rechtspleging inzake dergelijke misdrijven gaat voor hen immers veelal gepaard met enorme psychologische en sociale moeilijkheden.

Om te waarborgen dat de instellingen of verenigingen in kwestie wel voldoende bekwaamheid hebben om de ouders bij te staan op zowel psychologisch, sociaal als juridisch vlak wordt een voorafgaandelijke machtiging vanwege de minister van Justitie vereist.

Vermits het recht van de instellingen of verenigingen om in rechte op te treden gemotiveerd wordt vanuit de noodzaak tot ondersteuning van de ouders (of nabestaanden), is het ten slotte niet meer dan logisch dat dit recht slechts uitgeoefend zal kunnen worden mits de voorafgaande toestemming van deze laatsten.

Nr. 50 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 5

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis doen vervallen.

Verantwoording

Het wezenlijke van de proactieve recherche bestaat erin dat gebruik gemaakt wordt van de zogenaamde bijzondere opsporingstechnieken, zoals bijvoorbeeld observatie en infiltratie.

Het stellen dat het opsporingsonderzoek zich uitstrekt over de proactieve recherche komt in feite neer op het principiële erkennen (van de toelaatbaarheid) van deze proactieve recherche.

«Art. 5quater. — Les établissements d'intérêt public et les associations ayant pour objet statutaire de défendre les droits des victimes de délit peuvent être habilités, par le ministre de la Justice, à ester en justice dans tous les litiges résultant de l'exercice de l'action publique à la suite de crimes ou d'infractions commis contre la personne de mineurs d'âge. Le Roi définit les conditions auxquelles l'autorisation est accordée ou retirée et les modalités suivant lesquelles elle est accordée ou retirée.

L'action de l'établissement d'intérêt public ou de l'association n'est recevable que si celui que l'infraction a lésé s'est préalablement déclaré d'accord sur celle-ci.»

Justification

L'amendement vise à l'octroi, par analogie avec la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, du droit, à des établissements d'intérêt ou à des associations ayant pour objet statutaire la défense des droits des victimes de délits, d'ester en justice en vue de la poursuite de crimes ou d'infractions commis à l'égard de la personne de mineurs d'âge.

Ces établissements ou associations pourraient, grâce à cela, prendre en charge une partie du fardeau qu'ont à supporter les parents (ou éventuellement d'autres proches parents). En effet, l'instruction et la procédure relatives à ce type de délits est souvent source pour eux d'énormes difficultés psychologiques ou sociales.

Pour garantir que les établissements ou associations en question soient suffisamment à même d'assister psychologiquement, socialement et juridiquement les parents, l'on exige une autorisation préalable du ministre de la Justice.

Comme le droit qui serait accordé aux établissements ou associations en question d'ester en justice serait motivé par la nécessité de soutenir les parents (ou d'autres proches parents), il est tout à fait logique qu'ils ne puissent être exercés qu'avec l'accord préalable de ceux-ci.

N° 50 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 5

Supprimer le deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé.

Justification

L'essentiel de la recherche proactive consiste à utiliser ce que l'on appelle les techniques particulières de recherche, comme l'observation et l'infiltration.

Affirmer que l'information s'étend à l'enquête proactive revient à reconnaître le principe (de l'admissibilité) de cette recherche proactive. Ainsi reconnaît-on implicitement l'utilisa-

Impliciet wordt daarmee ook het gebruik van de bijzondere opsporingstechnieken erkend, aangezien de proactieve recherche er juist in bestaat dat bijzondere opsporingstechnieken aangewend worden.

Welnu, dit moet strijdig geacht worden met artikel 8 van het EVRM. De bijzondere opsporingstechnieken houden overduidelijk een inbreuk in op het in dit artikel gewaarborgde recht op eerbiediging van zijn privé-leven, zijn gezinsleven, zijn huis of zijn briefwisseling. Een dergelijke inbreuk is slechts toegestaan onder de voorwaarden aangegeven in punt 2 van artikel 8 EVRM. Een van deze voorwaarden is dat de «inmenging van het openbaar gezag» «bij de wet» moet zijn voorzien. Of, met andere woorden, zolang er geen wettelijke regeling bestaat omtrent welke bijzondere opsporingstechnieken nu al dan niet toelaatbaar zijn, kan er geen sprake zijn van een principiële erkenning van de proactieve recherche.

Nr. 51 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 6

In het nieuw lid voorgesteld bij artikel 44 van het Wetboek van Strafvordering de volgende wijzigingen aanbrengen.

A. De woorden «het stoffelijk overschot» vervangen door de woorden «het lichaam van de overledene».

B. Het lid aanvullen met de woorden «en dit zowel voor als na de autopsie».

Verantwoording

A. De term «stoffelijk overschot» getuigt van weinig fijngevoeligheid en respect ten aanzien van de afgestorvene. Het ware bijgevolg beter deze woorden te vervangen door de woorden «het lichaam van de overledene».

B. Bij sommige nabestaanden bestaat de wens om ook nog na de autopsie het lichaam van de overledene te zien, onder meer om na te gaan of dit met het nodige respect behandeld werd of gewoon om nog een allerlaatste keer afscheid te kunnen nemen. Om elke betwisting dienaangaande uit te sluiten is het daarom aangewezen in de tekst van de wet expliciet melding te maken van deze mogelijkheid.

Hugo VANDENBERGHE.
André BOURGEOIS.

Nr. 52 VAN DE HEER BOUTMANS EN MEVROUW DARDENNE

Art. 5

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis doen vervallen.

Verantwoording

Het hele leerstuk «proactieve recherche» is nog niet rijp.

tion de ces techniques particulières de recherche, vu que la recherche proactive consiste précisément à utiliser ces techniques.

Or, ceci est en contradiction avec l'article 8 C.E.D.H. Les techniques particulières de recherche impliquent très clairement une violation du droit au respect de la vie privée, de la vie familiale, du domicile et de la correspondance garanti par cet article. Une ingérence dans l'exercice de ce droit n'est autorisée que dans les conditions prévues au point 2 de l'article 8 C.E.D.H. L'une de ces conditions est que cette «ingérence d'une autorité publique» doit être prévue «par la loi». En d'autres termes, tant qu'il n'existe pas de règles légales prévoyant quelles techniques particulières de recherches sont actuellement autorisées ou non, il ne saurait être question d'une reconnaissance de principe de la recherche proactive.

N° 51 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 6

Apporter les modifications suivantes au nouvel alinéa proposé de l'article 44 du Code d'instruction criminelle :

A. Remplacer les mots «le cadavre» par les mots «le corps du défunt».

B. Compléter l'alinéa par les mots « , et ce, aussi bien avant qu'après l'autopsie. »

Justification

A. Le terme «cadavre» témoigne d'un manque de délicatesse et de respect à l'égard du défunt. Il vaudrait donc mieux remplacer ce mot par les mots «le corps du défunt».

B. Certains proches parents souhaitent pouvoir contempler le corps du défunt même auprès l'autopsie, notamment pour vérifier s'il a été traité avec le respect nécessaire ou tout simplement pour pouvoir une dernière fois dire adieu. Afin d'éviter toute contestation en la matière, il est dès lors indiqué que le texte de la loi mentionne cette possibilité explicitement.

N° 52 DE M. BOUTMANS ET MME DARDENNE

Art. 5

Supprimer le deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé.

Justification

Toute la question de la «recherche proactive» n'est pas encore arrivée à maturité.

De regering stelt er een wetsontwerp over in het vooruitzicht en heeft aan het Parlement een beleidsnota overhandigd.

De georganiseerde criminaliteit waartoe de «proactieve recherche» alleszins beperkt moet blijven is nog niet juridisch omschreven en een onderzoekscommissie van deze Senaat buigt zich erover. Ook daarover heeft de minister van Justitie een circulaire uitgevaardigd en een actieprogramma opgesteld. Het huidige ontwerp zou met het resultaat van dit alles kunnen botsen, en het is alleszins te breed opgesteld en onvoldoende doordacht. Het zou ongewenste gevolgen kunnen hebben.

Nr. 53 VAN DE HEER **BOUTMANS** EN MEVROUW **DARDENNE**

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28^{quater}, tussen het eerste en het tweede lid, de volgende volzin invoegen:

«De beslissingen daaromtrent worden met redenen omkleed.»

Verantwoording

De motivering is noodzakelijk om na te kunnen gaan of de beslissing (inzake de beslissing tot sepot) zorgvuldig is genomen en of zij in overeenstemming is met de richtlijnen van het College van procureurs-generaal.

Eddy BOUTMANS.
Martine DARDENNE.

Nr. 54 VAN DE HEREN **BOURGEOIS** EN **VANDEBERGHE**

Art. 12

Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 61ter vervangen als volgt:

«§ 6. Indien de onderzoeksrechter geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij § 2, tweede lid, bepaalde termijn, kan de verzoeker de kamer van inbeschuldigingstelling adiëren. Het verzoekschrift wordt ingediend bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg en wordt ingeschreven in een hiertoe bestemd register. De procedure verloopt overeenkomstig paragraaf 5, tweede lid.»

Verantwoording

De tekst van het huidige wetsontwerp creëert twee verschillende procedures voor de kamer van inbeschuldigingstelling inzake de inzage van het dossier, naar gelang de kamer van inbeschuldigingstelling geadiëerd wordt betreffende een door de onderzoeksrechter genomen beschikking of betreffende het niet tijdig uitspreken van een beschikking door de onderzoeksrechter.

Le Gouvernement a annoncé le dépôt d'un projet de loi en la matière et remis une note de politique au Parlement.

La criminalité organisée, à laquelle la «recherche proactive» doit en tout cas se limiter, n'a pas encore reçu de définition juridique et une commission d'enquête du Sénat se penche actuellement sur ce problème. Le ministre de la Justice a également rédigé une circulaire sur le sujet et établi un programme d'action. Outre qu'il pourrait être en contradiction avec le résultat de ces initiatives, le projet à l'examen est en tout cas formulé en des termes trop généraux et n'est pas suffisamment réfléchi. Il pourrait avoir des conséquences indésirables.

N° 53 DE M. **BOUTMANS** ET MME **DARDENNE**

Art. 5

Insérer, entre le premier et le deuxième alinéa de l'article 28^{quater} proposé, la phrase suivante:

«Il motive les décisions qu'il prend en la matière.»

Justification

La motivation est indispensable pour pouvoir vérifier si la décision — notamment de classement — a été soigneusement pensée et si elle correspond aux directives du collège des procureurs généraux.

N° 54 DE MM. **BOURGEOIS** ET **VANDEBERGHE**

Art. 12

Remplacer le § 6 de l'article 61ter proposé par ce qui suit:

«§ 6. Si le juge d'instruction n'a pas statué dans le délai prévu au § 2, deuxième alinéa, le requérant peut saisir la chambre des mises en accusation. La requête est déposée au greffe du tribunal de première instance et inscrite dans un registre prévu à cet effet. La procédure se déroule conformément au § 5, deuxième alinéa.»

Justification

En matière de consultation du dossier, le projet de loi à l'examen crée deux procédures différentes devant la chambre des mises en accusation, selon que celle-ci est saisie au sujet d'une ordonnance prise par le juge d'instruction ou parce que ce dernier n'a pas rendu d'ordonnance en temps voulu.

Enerzijds, dient er een verzoekschrift neergelegd te worden ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg en dient de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak te doen, zonder debat, binnen de vijftien dagen (artikel 61ter, § 5), anderzijds, dient er een verzoekschrift neergelegd te worden ter griffie van het hof van beroep en dient de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak te doen binnen de maand na de procureur-generaal, de verzoeker en zijn advocaat te hebben gehoord (artikel 61ter, § 6, in samenhang met artikel 136ter).

Waar in de memorie van toelichting terecht wordt gesteld dat er dient gekozen te worden voor een schriftelijke procedure zonder debat ten einde de onderzoeksstrategie niet te bedreigen, dient dit dan ook consequent in de beide procedures toegepast te worden. Huidig amendement strekt er dan ook toe de beide procedures voor de kamer van inbeschuldigingstelling op identieke wijze te laten verlopen.

Daarenboven vermijdt men, door er voor te zorgen dat het verzoekschrift om de kamer van inbeschuldigingstelling te adïëren ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg dient neergelegd te worden, bijkomende correspondentie voor het opvragen van het dossier aan de onderzoeksrechter (procedure die in huidig wetsontwerp niet geregeld is: mag de griffie van het hof van beroep rechtstreeks het dossier aan de onderzoeksrechter opvragen of dient dit te gebeuren langs het parket om?)

Ten slotte is de voorgestelde procedure tijd besparend. Immers, de griffier van de rechtbank van eerste aanleg die het verzoekschrift aanneemt, kan onmiddellijk zijn collega van het onderzoekskabinet verwittigen die aanstonds het dossier in staat stelt en overmaakt aan het hof van beroep langs de gebruikelijke weg.

Nr. 55 VAN DE HEREN **BOURGOIS** EN **VANDEBERGHE**

Art. 20

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 90bis vervangen als volgt:

«Het slachtoffer en de verdachte kunnen het onderzoek laten bijwonen door een geneesheer van hun keuze, wiens ereloon wordt aangerekend in de gerechtskosten.»

Verantwoording

Door artikel 7 van de wet van 4 juli 1989 tot wijziging van de wet van 20 april 1874 op de voorlopige hechtenis werd een volledig contradictoïr karakter verleend aan de onderzoeksmaatregel van het onderzoek aan het lichaam.

Uit een nauwkeurige lezing van het tweede lid van het voorgestelde artikel 90bis, blijkt thans echter dat enkel hij (het slachtoffer of de verdachte) die onderworpen wordt aan een onderzoek dit kan laten bijwonen door een geneesheer van zijn keuze.

Huidig amendement strekt er dan ook toe het contradictoïr karakter terug in de wet in te schrijven, mede in acht genomen de bedoelingen van de hervormingen van het gerechtelijk onderzoek (cf. M. Franchimont: «La victime dans le procès pénal» J.T. 1997, 121) alsook het arrest 24/97 d.d. 30 april 1997 van het Arbitragehof (*Belgisch Staatsblad* van 16 juni 1997, blz. 16454).

D'une part, la requête doit être déposée au greffe du tribunal de première instance et la chambre des mises en accusation doit statuer, sans débat, dans les quinze jours (article 61ter, § 5); d'autre part, la requête doit être déposée au greffe de la cour d'appel et la chambre des mises en accusation doit statuer dans le mois de l'audition du procureur général, du requérant et de son conseil (article 61ter, § 6, conjointement avec l'article 136ter).

L'exposé des motifs souligne à juste titre qu'il faut opter pour une procédure écrite sans débat, de manière à ne pas mettre en péril la stratégie de l'instruction. Il y a lieu dès lors d'appliquer le principe de façon conséquente aux deux procédures. Le présent amendement vise donc à organiser de manière identique les deux procédures devant la chambre des mises en accusation.

En outre, en prévoyant que la requête visant à saisir la chambre des mises en accusation devra être déposée au greffe du tribunal de première instance, on évite un échange de correspondance supplémentaire dans le but de demander le dossier au juge d'instruction (procédure qui n'est pas réglée dans le projet de loi à l'examen: le greffe de la cour d'appel peut-il demander le dossier directement au juge d'instruction ou doit-il le faire par l'entremise du parquet?)

Enfin, la procédure proposée permet de gagner du temps. En effet, le greffier du tribunal de première instance qui reçoit la requête pourra prévenir immédiatement son collègue du cabinet du juge d'instruction, qui mettra immédiatement le dossier en état et le transmettra à la cour d'appel par la voie habituelle.

N° 55 DE MM. **BOURGOIS** ET **VANDEBERGHE**

Art. 20

Remplacer le deuxième alinéa de l'article 90bis proposé par ce qui suit:

«La victime et la personne soupçonnée peuvent faire assister à l'exploration corporelle un médecin de leur choix, dont les honoraires sont portés en compte dans les frais de justice.»

Justification

L'article 7 de la loi du 4 juillet 1989 modifiant la loi du 20 avril 1874 sur la détention préventive a donné un caractère pleinement contradictoire à la mesure d'instruction qu'est l'exploration corporelle.

Si on lit attentivement le deuxième alinéa de l'article 90bis proposé, il apparaît pourtant que seule la victime, ou la personne soupçonnée, qui est soumise à une exploration corporelle peut y faire assister un médecin de son choix.

Le présent amendement vise dès lors à réinscrire dans la loi le caractère contradictoire de la mesure, notamment à la lumière des objectifs des réformes de la procédure pénale (cf. M. Franchimont: «La victime dans le procès pénal», J.T. 1997, 121) ainsi que l'arrêt 24/97 du 30 avril 1997 de la Cour d'arbitrage (*Moniteur belge* du 16 juin 1997, p. 16454).

Nr. 56 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 20

Het voorgestelde artikel 90bis aanvullen met een derde lid, luidende :

«De griffier stelt het slachtoffer, de verdachte en hun raadsman in kennis per faxpost of aangetekende brief van de plaats, dag en het uur van het onderzoek.»

Verantwoording

Dit amendement vloeit logisch voort uit het vorige. Wil men immers de rechten van het slachtoffer en de verdachte op een afdoende wijze waarborgen, dan dient er eveneens voor gezorgd te worden dat zij in de mogelijkheid gesteld worden deze uit te oefenen. Het is derhalve noodzakelijk dat het slachtoffer, verdachte en hun raadslieden officieel in kennis gesteld worden dat een onderzoek aan het lichaam werd bevolen en dat dit plaats zal hebben.

Nr. 57 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 28

Inheteerstelið van het voorgestelde artikel 136ter de woorden «In de gevallen bepaald bij de artikelen 61ter, § 6, en 61quinquies, § 5», vervangen door de woorden «In het geval bepaald bij artikel 61quinquies, § 5».

Verantwoording

Dit amendement beoogt de tekst van het voorgestelde artikel 136ter in overeenstemming te brengen met het amendement nr. 54, waarbij artikel 61ter, § 6, werd gewijzigd zodat de verandering naar dit artikel thans overbodig wordt.

Nr. 58 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 28

Inheteerstelið van het voorgestelde artikel 136ter de woorden «het hof van beroep» vervangen door de woorden «de rechtbank van eerste aanleg».

Verantwoording

Daar de verzoekschriften voor de andere procedures (artikel 28sexies, §§ 4 en 5, 61ter, § 5, en, na aanneming van amendement nr. 54, § 6, 61quater, §§ 5 en 6), zowel voor het adieren van de kamer van inbeschuldigingstelling wanneer er geen tijdige uitspraak werd gedaan op het ingediende verzoekschrift als bij het aanwenden van een rechtsmiddel tegen de uitgesproken beslissing, telkens dienen neergelegd te worden ter griffie van de recht-

N° 56 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 20

Compléter l'article 90bis proposé par un troisième alinéa, rédigé comme suit :

«Le greffier informe la victime, la personne soupçonnée et leur conseil, par télécopie ou par lettre recommandée, des lieu, jour et heure de l'exploration corporelle.»

Justification

Le présent amendement découle logiquement du précédent. En effet, si l'on veut garantir efficacement les droits de la victime et de la personne soupçonnée, il faut également veiller à ce qu'elles puissent les exercer. Il est donc nécessaire que la victime, la personne soupçonnée et leurs conseils soient officiellement informés qu'une exploration corporelle a été ordonnée et aura lieu.

N° 57 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 28

Au premier alinéa de l'article 136ter proposé, remplacer les mots «Dans les cas visés aux articles 61ter, § 6, et 61quinquies, § 5», par les mots «Dans le cas visé à l'article 61quinquies, § 5».

Justification

Cet amendement vise à mettre en concordance le texte de l'article 136ter proposé et celui de l'amendement n° 54 qui modifie l'article 61ter, § 6, la référence à ce dernier article devenant alors superflue.

N° 58 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 28

Au premier alinéa de l'article 136ter proposé, remplacer les mots «de la cour d'appel» par les mots «du tribunal de première instance».

Justification

Étant donné que les requêtes pour les autres procédures (article 28sexies, §§ 4 et 5, 61ter, § 5 et, après l'adoption de l'amendement n° 54, § 6, 61quater, §§ 5 et 6) doivent chaque fois être déposées au greffe du tribunal de première instance, tant pour saisir la chambre des mises en accusation lorsqu'il n'a pas été statué en temps utile sur la requête introduite que pour user d'une voie de recours contre la décision prononcée, il n'y a pas

bank van eerste aanleg is er geen grondige reden of verantwoording voor handen om inzake artikel 61quinquies, § 5, hiervan af te wijken. Het creëren van verschillende procedures in nagenoeg identieke situaties zal enkel leiden tot vergissingen en overbodige betwistingen.

Het amendement beoogt tevens proceseconomisch en tijdsbesparend te zijn, door het verzoekschrift te laten neerleggen of de griffie van de rechtbank waar het dossier zich normaliter bevindt.

Nr. 59 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 44

Het laatste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 5bis vervangen als volgt:

«De verklaring wordt ontvangen door de secretaris van het openbaar ministerie, waarvan akte wordt opgesteld die bij het dossier wordt gevoegd.»

Verantwoording

De opdrachten van de magistraten van het openbaar ministerie zijn reeds zo talrijk dat dient vermeden te worden deze nog verder uit te breiden.

Daar artikel 44 thans de mogelijkheid schept dat een benadeelde gedurende de gehele procedure op de hoogte wordt gesteld van het verloop ervan zonder de noodzaak zich reeds burgerlijke partij te stellen, dient ervan uitgegaan te worden dat dit artikel veelvuldig zal toegepast worden en derhalve heel wat administratief werk met zich zal brengen.

Door het in voege treden van de wet van 17 februari 1997 tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot het personeel van de griffies en parketten werd een herwaardering van het ambt van secretaris (artikel 182 van het Gerechtelijk Wetboek) doorgevoerd. Deze herwaardering dient bij nieuwe wetten ten volle benut te worden ten einde de parketmagistraten te ontlasten van alle administratief werk dat thans door de secretaris kan overgenomen worden. De verklaring laten ontvangen door de secretaris is derhalve een efficiëntere werkwijze.

André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 60 VAN DE HEER **VANDENBERGHE**

(Subamendement op het amendement nr. 48 van de heren Vandenberghe en Bourgeois)

Artikel 1

In de aanvulling voorgesteld bij dit artikel de woorden «de artikelen 2, 3, 5, 8, 15, 35 en 36» vervangen door de woorden «de artikelen 2, 3, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 15, 21, 27, 28, 29, 34, 35, 36 en 37».

de raison ni de justification sérieuses pour déroger à ce principe en ce qui concerne l'article 61quinquies, § 5. La création de procédures différentes dans des situations quasiment identiques ne fera qu'engendrer des erreurs et des contestations superflues.

Le présent amendement permettra également de faire l'économie de procédures et de gagner du temps, en faisant déposer la requête au greffe du tribunal où le dossier se trouve normalement.

N° 59 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 44

Remplacer le dernier alinéa du § 2 de l'article 5bis proposé par ce qui suit:

«La déclaration est reçue par le secrétaire du ministère public; il en est dressé acte, lequel est joint au dossier.»

Justification

Les missions des magistrats du ministère public sont déjà si nombreuses qu'il faut éviter d'encore en accroître le nombre.

Comme l'article 44 permettra désormais à une personne lésée d'être informée, durant toute la procédure, du déroulement de celle-ci sans devoir nécessairement se constituer partie civile, il faut partir de l'hypothèse que cet article sera fréquemment appliqué et engendrera, dès lors, un travail administratif considérable.

L'entrée en vigueur de la loi du 17 février 1997 modifiant certaines dispositions du Code judiciaire en ce qui concerne le personnel des greffes et des parquets a revalorisé la fonction de secrétaire (article 182 du Code judiciaire). Cette revalorisation doit être pleinement mise à profit, dans le cadre des nouvelles lois, pour décharger les magistrats du parquet de tout le travail administratif qui peut maintenant être assumé par le secrétaire. Le procédé qui consiste à charger celui-ci de recevoir la déclaration est donc plus efficace.

N° 60 DE M. **VANDENBERGHE**

(Sous-amendement à l'amendement n° 48 de MM. Vandenberghe et Bourgeois)

Article premier

Dans l'ajout proposé à cet article, remplacer les mots «des articles 2, 3, 5, 8, 15, 35 et 36» par les mots «des articles 2, 3, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 15, 21, 27, 28, 29, 34, 35, 36 et 37».

Verantwoording

Hoewel ze niet door de Raad van State als dusdanig gekwalificeerd werden, dienen ook volgende artikelen als bicameraal aanzien te worden (omdat ze verband houden met de vaststelling van de bevoegdheden van hoven en rechtbanken):

Artikel 4: de procureur des Konings wordt bevoegd om algemene richtlijnen voor de uitoefening van gerechtelijke politie in zijn arrondissement uit te vaardigen.

Artikel 12: de onderzoeksrechter wordt bevoegd om uitspraak te doen over een verzoek tot inzage van het dossier; de Kamer van inbeschuldigingstelling wordt bevoegd om uitspraak te doen over het «beroep» tegen de beschikking van de onderzoeksrechter.

Artikel 13: de onderzoeksrechter wordt bevoegd om uitspraak te doen over een verzoek tot opheffing van een onderzoeksmaatregel met betrekking tot de goederen; de Kamer van inbeschuldigingstelling wordt bevoegd om uitspraak te doen over het «beroep» tegen de beschikking van de onderzoeksrechter.

Artikel 14: de onderzoeksrechter wordt bevoegd om uitspraak te doen over een verzoek tot het verrichten van een bijkomende onderzoekshandeling; de Kamer van inbeschuldigingstelling kan geadieerd worden indien de onderzoeksrechter in gebreke blijft zich over het verzoek uit te spreken.

Artikel 21: de raadkamer is bevoegd om uitspraak te doen nadat het onderzoek volledig is.

Artikel 27: de bevoegdheid van de Kamer van inbeschuldigingstelling om in hoger beroep uitspraak te doen over de verwijzingsbeschikkingen.

Artikel 28: de Kamer van inbeschuldigingstelling wordt bevoegd om toezicht uit te oefenen op het onderzoek.

Artikel 29: de Kamer van inbeschuldigingstelling wordt bevoegd om (ambtshalve) de regelmatigheid van de procedure te onderzoeken.

Artikel 34: verruiming van de mogelijkheid tot Cassatie (en dus met andere woorden van de bevoegdheid van dit Hof).

Artikel 37: opheffing van de wet van 25 oktober 1919 tot tijdelijke wijziging van de rechterlijke inrichting en van de rechtspleging voor de hoven en de rechtbanken.

Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 61 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

In § 1 van het voorgestelde artikel 28bis, het tweede lid vervangen als volgt:

«Het opsporingsonderzoek strekt zich uit over de proactieve recherche.

De proactieve recherche is het onderzoek waartoe besloten wordt op grond van het bestaan van een redelijk vermoeden dat strafbare feiten die een misdaad of wanbedrijf als bedoeld in artikel 90ter, §§ 2, 3 en 4, kunnen vormen, gepleegd zijn maar nog niet aan het licht zijn gebracht of dreigen gepleegd te worden.

Justification

Bien qu'ils n'aient pas été qualifiés tels par le Conseil d'État, les articles suivants doivent, eux aussi, être considérés comme de compétence bicamérale (parce qu'ils concernent la détermination des compétences des cours et tribunaux):

Article 4: le procureur du Roi est habilité à prendre des directives générales pour l'exécution des missions de police judiciaire dans son arrondissement.

Article 12: le juge d'instruction est habilité à statuer sur une demande de consultation du dossier, la chambre des mises en accusation est habilitée à statuer sur le «recours» contre l'ordonnance du juge d'instruction.

Article 13: le juge d'instruction est habilité à statuer sur une demande de levée d'une mesure d'instruction relative aux biens; la chambre des mises en accusation est habilitée à statuer sur le «recours» contre l'ordonnance du juge d'instruction.

Article 14: le juge d'instruction est habilité à statuer sur une demande d'accomplissement d'un acte d'instruction complémentaire. La chambre des mises en accusation peut être saisie si le juge d'instruction omet de statuer sur la requête.

Article 21: la chambre du conseil est habilitée à statuer lorsque l'instruction est complète.

Article 27: la chambre des mises en accusation est habilitée à statuer en appel sur les ordonnances de renvoi.

Article 28: la chambre des mises en accusation est habilitée à contrôler l'instruction.

Article 29: la chambre des mises en accusation est habilitée à examiner (d'office) la régularité de la procédure.

Article 34: extension de la possibilité de pourvoi en cassation (et donc, en d'autres termes, de la compétence de cette cour).

Article 37: abrogation de la loi du 25 octobre 1919 modifiant temporairement l'organisation judiciaire et la procédure devant les cours et tribunaux.

N° 61 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Au § 1er de l'article 28bis proposé, remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit:

«L'information s'étend à l'enquête proactive.

L'enquête proactive est l'enquête qui est décidée sur la base de l'existence d'une suspicion raisonnable selon laquelle des faits susceptibles de constituer un crime ou un délit tel que visé à l'article 90ter, §§ 2, 3 et 4, soit ont été commis mais ne sont pas encore connus, soit risquent de l'être.

Onder proactieve recherche wordt verstaan het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen met het doel het vervolgen van de daders of van de toekomstige daders van de bovenvermelde feiten mogelijk te maken.

Voor het opstarten van een proactieve recherche, is de voorafgaande toestemming van de procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de krijgsauditeur of de nationale magistraat, in het kader van hun respectieve bevoegdheid, vereist.»

Verantwoording

De tekst zoals hij ons in het ontwerp wordt voorgesteld is slecht leesbaar en bevat een aantal leemten op wetgevingstechnisch gebied.

De voorgestelde bepaling verwijst onder meer naar criminele organisaties. Tot op heden beschikken wij evenwel niet over een wettelijke definitie van die term, ook al wordt thans een ontwerp daarover besproken. Het lijkt dus moeilijk ernaar te verwijzen in dit ontwerp.

Wij hebben dus een minder vaag criterium vastgelegd door proactieve recherche mogelijk te maken indien er een redelijk vermoeden is dat feiten gepleegd werden maar nog niet aan het licht zijn gebracht of dreigen gepleegd te worden die een misdaad of wanbedrijf als bedoeld in artikel 90ter, §§ 2, 3 en 4, kunnen vormen.

Nr. 62 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 5

In het eerste lid van § 2 van het voorgestelde artikel 28ter de eerste zin vervangen als volgt:

«De officieren en agenten van gerechtelijke politie die op eigen initiatief handelen, lichten de procureur des Konings in over de gevoerde opsporingen binnen de termijn en volgens de principes bepaald in een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, voorgesteld door de minister van Justitie, overeenkomstig artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek en volgens de nadere regels die de procureur des Konings bepaalt.»

Verantwoording

De nadere regels volgens welke en de termijn binnen welke de diensten de verkregen informatie moeten doorspelen wanneer zij op eigen initiatief handelen, is volgens ons een belangrijk punt waarover in het verleden problemen zijn gerezen.

Daarom stellen wij voor dat de principes van een dergelijk optreden worden opgenomen in een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit waarbij de procureur des Konings de nadere uitvoering van dergelijke principes in richtlijnen moet kunnen vastleggen.

L'enquête proactive consiste en la recherche, la collecte, l'enregistrement et le traitement de données et d'informations en vue de permettre la poursuite des auteurs ou des futurs auteurs des faits précités.

Pour entamer une enquête proactive, l'autorisation préalable du procureur du Roi, de l'auditeur du travail, de l'auditeur militaire, ou du magistrat national, dans le cadre de leur compétence respective, est requise.»

Justification

Le texte tel qu'il nous est proposé dans le projet est très peu lisible et comporte une série de lacunes au niveau légistique.

La définition proposée fait référence, entre autres, à l'organisation criminelle. Or, nous n'avons pas actuellement de définition légale de ce terme, même si un projet est à l'examen. Il apparaît donc difficile d'y faire référence dans le présent projet.

Nous avons donc établi un critère moins flou en permettant la recherche proactive s'il existe une suspicion raisonnable selon laquelle des faits susceptibles de constituer un crime ou délit tel que visé à l'article 90ter, §§ 2, 3 et 4, ont été commis mais ne sont pas encore connus, soit risquent de l'être.

Joëlle MILQUET.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

N° 62 DE MME MILQUET

Art. 5

À l'alinéa 1er du § 2 de l'article 28ter proposé, remplacer la première phrase par ce qui suit:

«Les officiers et agents de police judiciaire agissant d'initiative informent le procureur du Roi des recherches effectuées dans le délai et selon les principes prévus par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, proposé par le ministre de la Justice, conformément à l'article 143ter du Code judiciaire et selon les modalités particulières que le procureur du Roi fixe.»

Justification

Les modalités et le délai dans lequel les services doivent transmettre les informations qu'ils ont obtenues lorsqu'ils ont agi d'initiative sont, selon nous, un point important sur lequel, par le passé, des problèmes se sont posés.

C'est pourquoi nous proposons que les principes d'une telle action soient inscrits dans un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, tout en permettant au procureur du Roi d'établir les modalités de tels principes par des directives.

De principes vormen dus de minimumcriteria die de procureur des Konings moet respecteren. Vergeleken bij de principes die vermeld worden in het koninklijk besluit zal hij dus strenger kunnen zijn.

Voor ons gaat het om een bijkomende garantie van een optimale informatie-uitwisseling die, zoals men weet, van cruciaal belang is in een onderzoek.

Nr. 63 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Het laatste lid van het voorgestelde artikel 28ter, § 3, vervangen als volgt:

« Wanneer een politiedienst aan de procureur des Konings niet het vereiste personeel en de nodige middelen kan geven, kan deze laatste het dossier meedelen aan de procureur-generaal, waarbij hij hem inlicht over de toestand.

De procureur-generaal neemt de nodige initiatieven. Indien hij het nodig acht, kan hij zich wenden tot het college van procureurs-generaal, dat onverwijld alle nodige maatregelen neemt. »

Verantwoording

Problemen in verband met het vereiste personeel moeten snel worden opgelost. De procureur-generaal staat het dichtst bij de procureur des Konings en is dus daarvoor het best geplaatst. Op bijna systematische wijze te rade gaan bij het college van procureurs-generaal, zoals bepaald is in het oorspronkelijke ontwerp, kan een onnodig zware en trage werking tot gevolg hebben.

Als hij er niet in slaagt het probleem op te lossen, heeft de procureur-generaal nog altijd de mogelijkheid zich te wenden tot het college van procureurs-generaal.

Voor een snelle afhandeling zal het college dan onverwijld alle nodige maatregelen moeten nemen.

Nr. 64 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

De eerste volzin van het voorgestelde artikel 28ter, § 3, vervangen als volgt:

« De procureur des Konings kan de politiedienst of -diensten, de bijzondere afdeling of afdelingen van de politiediensten of, in voorkomend geval, de politieambtenaar of -ambtenaren aanwijzen die in een bepaald onderzoek belast worden met taken van gerechtelijke politie en aan wie de vorderingen, behoudens uitzondering, gericht zullen worden. »

Les principes sont donc un socle de critères minimum au-delà duquel le procureur du Roi ne peut aller. Il pourra donc être plus sévère par rapport aux principes mentionnés dans l'arrêté royal.

Il s'agit pour nous d'une garantie supplémentaire pour l'échange optimal d'informations qui est, on le sait, primordial dans une enquête.

Joëlle MILQUET.

N° 63 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Remplacer le dernier alinéa du § 3 de l'article 28ter proposé par ce qui suit:

« Lorsqu'un service de police ne peut donner au procureur du Roi les effectifs et les moyens nécessaires, celui-ci peut communiquer le dossier au procureur général en l'informant de la situation.

Le procureur général prend les initiatives qui s'imposent. Le procureur général, s'il l'estime nécessaire, en réfère au Collège des procureurs généraux qui prend sans délai toutes les mesures utiles. »

Justification

Les problèmes d'effectif doivent être résolus rapidement. Le procureur général est l'organe le plus proche et donc le plus adéquat pour ce faire. Recourir de manière quasi systématique, comme le prévoit le projet initial, au Collège des procureurs généraux risque de générer une lourdeur et une lenteur inutile.

Le procureur général aura toujours la possibilité, s'il n'arrive pas à résoudre le problème, de s'en référer au Collège des procureurs généraux.

Le Collège devra alors par souci de rapidité prendre sans délai toutes mesures utiles.

N° 64 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Remplacer la première phrase du § 3 de l'article 28ter proposé par ce qui suit:

« Le procureur du Roi peut désigner le ou les services de police, la ou les sections particulières de services de police ou, le cas échéant, le ou les fonctionnaires de police chargés des missions de police judiciaire dans une enquête particulière, et auxquels les réquisitions seront, sauf exception, adressées. »

Verantwoording

Dat de procureur des Konings een politiedienst kiest voor de uitvoering van taken van gerechtelijke politie is volgens ons een goed principe.

Wij wensen dit principe echter te verruimen en de procureur des Konings in staat te stellen om bepaalde of meer gespecialiseerde afdelingen van politiediensten of ook een of meer politieambtenaren te kiezen.

Volgens ons hebben sommige afdelingen of sommige ambtenaren een bekwaamheid verworven in aangelegenheden die een grotere specialisatie vereisen. De procureur des Konings moet deze ervaring en deze bekwaamheid ten nutte kunnen maken voor de uitvoering van een aantal taken van gerechtelijke politie. De bepaling die wij wensen in te voeren, zal de kansen op een goede afloop van de onderzoeken alleen maar vergroten want het is geweten dat de misdaad in al zijn vertakkingen steeds complexer wordt. Het is dan ook belangrijk dat de procureur des Konings de kans krijgt om de meest gespecialiseerde ambtenaren te kiezen.

Nr. 65 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Het laatste lid van het voorgestelde artikel 28bis, § 1, vervangen als volgt:

«De wijze waarop en de regels volgens welke de politiediensten autonoom kunnen optreden, worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, voorgesteld door de minister van Justitie overeenkomstig artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek.»

Verantwoording

Ook al betwisten wij niet dat de politiediensten, binnen strikt vastgelegde grenzen, een zekere autonomie moeten krijgen, toch vinden we dat deze autonomie zo niet idealiter bij wet dan wel bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit geregeld moet worden.

Volgens ons biedt dit immers een bijkomende garantie voor de begeleiding van dergelijke praktijken. Wij hoeven niet meer te onderstrepen hoe belangrijk de beslissing is om de politiediensten een aanzienlijke operationele autonomie toe te kennen, temeer omdat deze beslissing deel zal uitmaken van een ruime hervorming van de politiediensten.

De doelstellingen van een dergelijke bepaling zijn weliswaar lovenswaardig. Toch moeten een aantal waarborgen bestaan dat politiediensten de taken waarvoor zij autonoom kunnen optreden, niet te buiten gaan, om met name te voorkomen dat zij parallelle onderzoeken voeren.

Daarom is het moeilijk te aanvaarden dat men een zo gevoelige materie laat regelen met gewone richtlijnen. Daarom is een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit te verkiezen.

Justification

Le choix par le procureur du Roi d'un service de police pour l'exécution de missions de police judiciaire est, selon nous, un bon principe.

Cependant, nous désirons étendre ce principe en permettant au procureur du Roi de choisir des sections de services de police particulières ou plus spécialisées, mais aussi un ou des fonctionnaires de police.

Selon nous, certaines sections ou certains fonctionnaires ont acquis une compétence dans des matières qui demandent une plus grande spécialisation. Le procureur du Roi doit pouvoir profiter de cette expérience et de cette compétence pour l'exécution de certaines missions de police judiciaire. La disposition que nous proposons d'introduire ne fera qu'agrandir les chances d'un bon déroulement des enquêtes car on sait que la criminalité se complexifie dans toutes ses branches. Il est dès lors important de permettre au procureur du Roi de choisir les fonctionnaires les plus spécialisés.

N° 65 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Remplacer le dernier alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé par ce qui suit:

«La manière et les modalités selon lesquelles les services de police peuvent agir de manière autonome sont établies par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, proposé par le ministre de la Justice conformément à l'article 143ter du Code judiciaire.»

Justification

Si nous ne contestons pas le fait qu'une certaine autonomie doive être laissée aux services de police, dans des cas limités strictement précisés, celle-ci doit selon nous être réglée sinon idéalement par la loi, du moins par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Il s'agit en effet, selon nous, d'une garantie supplémentaire quant à l'encadrement de telles pratiques. L'importance d'une décision accordant une autonomie d'action importante aux services de police n'est plus à souligner, d'autant plus qu'elle s'inscrira dans le cadre d'une vaste réforme des services de police.

Si les objectifs d'une telle disposition sont louables, certaines assurances quant au non-débordement des tâches dans lesquelles les services de police peuvent agir de manière autonome doivent exister pour éviter notamment la constitution d'enquêtes parallèles.

Aussi est-il peu acceptable de laisser une matière aussi sensible être réglée par de simples directives. Un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres est plus souhaitable.

Joëlle MILQUET.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

Nr. 66 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 5

De voorgestelde afdelingen en artikelen hernoemen als volgt:

1. Afdeling I.A. in plaats van I

Afdeling I.B. in plaats van 1bis

2. Artikel 28-2 in plaats van 28bis

Artikel 28-3 in plaats van 28ter

Artikel 28-4 in plaats van 28quater

Artikel 28-5 in plaats van 28quinquies

Artikel 28-6 in plaats van 28sexies

Artikel 28-7 in plaats van 28septies

Nr. 67 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

(Subamendement op hun amendement nr. 50)

Art. 5

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis aanvullen met de woorden:

«onverminderd de naleving van de specifieke wettelijke bepalingen die de bijzondere opsporings-technieken regelen.»

Nr. 68 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 5

In het derde lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis tussen de woorden «het gezag van de» en de woorden «procureur des Konings» invoegen het woord «bevoegde».

Verantwoording

Zie de opsomming onder artikel 28bis, § 1, tweede lid.

Hugo VANDENBERGHE.
André BOURGEOIS.

Nr. 69 VAN DE HEER VANDENBERGHE C.S.

Art. 5

In § 5 van het voorgestelde artikel 28quinquies tussen de woorden «de rechten van verdediging» en de woorden «het privé-leven» de woorden «het vermoeden van onschuld» invoegen.

N° 66 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 5

Renommerer comme suit les sections et les articles proposés :

1. Section I.A. au lieu de I

Section I.B. au lieu de 1bis

2. Article 28-2 au lieu de 28bis

Article 28-3 au lieu de 28ter

Article 28-4 au lieu de 28quater

Article 28-5 au lieu de 28quinquies

Article 28-6 au lieu de 28sexies

Article 28-7 au lieu de 28septies

N° 67 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

(Sous-amendement à leur amendement n° 50)

Art. 5

Compléter le deuxième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé par les mots:

« sans préjudice du respect des dispositions légales spécifiques réglant les techniques particulières de recherche. »

N° 68 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 5

Au troisième alinéa du § 1er de l'article 28bis proposé, ajouter le mot «compétent» après les mots «l'autorité du procureur du Roi».

Justification

Voir l'énumération à l'article 28bis, § 1er, deuxième alinéa.

N° 69 DE M. VANDENBERGHE ET CONSORTS

Art. 5

Au § 5 de l'article 28quinquies proposé, insérer entre les mots «les droits de la défense» et les mots «la vie privée» les mots «la présomption d'innocence».

Verantwoording

Het vermoeden van onschuld, gewaarborgd door artikel 6.2 EVRM, houdt in dat men geacht wordt onschuldig te zijn tot het bewijs van het tegendeel. Dit maakt dat enkel de rechter ten gronde zich kan uitspreken omtrent de schuld van een verdachte. Het openbaar ministerie moet er derhalve over waken dat, wanneer het gegevens verstrekt aan de pers, geen afbreuk gedaan wordt aan het vermoeden van onschuld.

Het vermoeden van onschuld heeft een eigen specifieke draagwijdte en dient onderscheiden te worden van de rechten van verdediging, dewelke tot doel hebben de verdachte in staat te stellen zich te verdedigen tegen de strafvordering. Het vermoeden van onschuld dient daarom bijkomend opgenomen te worden in de tekst van het voorgestelde artikel 28quinquies, § 5, van het Wetboek van Strafvordering.

Nr. 70 VAN DE HEER **VANDEBERGHE C.S.**

Art. 8

In § 5 van het voorgestelde artikel 57 tussen de woorden «de rechten van verdediging,» en de woorden «het privé-leven» de woorden «het vermoeden van onschuld,» invoegen.

Verantwoording

Het vermoeden van onschuld, gewaarborgd door artikel 6.2 EVRM, houdt in dat men geacht wordt onschuldig te zijn tot het bewijs van het tegendeel. Dit maakt dat enkel de rechter ter gronde zich kan uitspreken omtrent de schuld van een verdachte. Het openbaar ministerie moet er derhalve over waken dat, wanneer het gegevens verstrekt aan de pers, geen afbreuk gedaan wordt aan het vermoeden van onschuld.

Het vermoeden van onschuld heeft een eigen specifieke draagwijdte en dient onderscheiden te worden van de rechten van verdediging, dewelke tot doel hebben de verdachte in staat te stellen zich te verdedigen tegen de strafvordering. Het vermoeden van onschuld dient daarom bijkomend opgenomen te worden in de tekst van het voorgestelde artikel 57, § 5, van het Wetboek van Strafvordering.

Hugo **VANDEBERGHE**.
Andrée **DEL COURT-PÊTRE**.
André **BOURGEOIS**.

Nr. 71 VAN DE HEER **ERDMAN**

(Subamendement op zijn amendement nr. 21)

Art. 5

Het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 28bis vervangen als volgt:

«Hij waakt over de wettelijkheid van de bewijsmiddelen en de loyauté van de bewijsverkrijging.»

Justification

Selon le principe de la présomption d'innocence qui est garanti par l'article 6.2 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, l'on est innocent jusqu'à preuve du contraire. Par conséquent, le juge ne peut se prononcer sur la culpabilité d'un prévenu que quant au fond. Et le ministère public doit dès lors veiller à ce que les informations qui paraissent dans la presse ne portent pas atteinte au principe de la présomption d'innocence.

Le principe de la présomption d'innocence a une portée spécifique et il faut établir une nette distinction entre lui et le principe du respect des droits de la défense, qui doit permettre au prévenu de se défendre dans le cadre de l'action publique. Il y a lieu, en conséquence, d'inscrire le principe de la présomption d'innocence dans le texte de l'article 28quinquies, § 5, proposé, du Code d'instruction criminelle.

N° 70 DE M. **VANDEBERGHE ET CONSORTS**

Art. 8

Au § 5 de l'article 57 proposé, insérer, entre les mots «les droits de la défense» et les mots «la vie privée», les mots «la présomption d'innocence».

Justification

La présomption d'innocence, garantie par l'article 6.2 de la Convention européenne des droits de l'homme, implique que l'on est présumé innocent jusqu'à preuve du contraire. Il s'ensuit que seul le juge du fond peut statuer sur la culpabilité d'une personne soupçonnée. Le ministère public doit donc veiller à ce qu'il ne soit pas dérogé au principe de la présomption d'innocence lorsqu'il communique des informations à la presse.

La présomption d'innocence a une portée spécifique et doit être distinguée des droits de la défense, qui visent à permettre à la personne soupçonnée de se défendre contre l'action publique. C'est pourquoi ladite présomption doit être ajoutée au texte de l'article 57, § 5, proposé du Code d'instruction criminelle.

N° 71 DE M. **ERDMAN**

(Sous-amendement à son amendement n° 21)

Art. 5

Remplacer le deuxième alinéa du § 2 de l'article 28bis proposé par ce qui suit:

«Il veille à la légalité des moyens de preuve ainsi qu'à la loyauté avec laquelle ils sont rassemblés.»

Nr. 72 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 8

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 56 vervangen als volgt :

«Hij waakt over de wettelijkheid van de bewijsmiddelen en de loyauté van de bewijsverkrijging.»

Frederik ERDMAN.

Nr. 73 VAN DE HEREN BOURGEOIS EN VANDENBERGHE

(Subsidiair amendement op hun amendement nr. 50)

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28bis de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) Het tweede lid van § 1 vernummen tot § 2.

B) Paragraaf 2 vernummen tot § 3.

Verantwoording

Het tweede lid van § 1 werd door de Kamer van volksvertegenwoordigers toegevoegd en betreft de proactieve recherche. De coherentie en de logische opbouw van § 1, die de «algemene beginselen» inzake het opsporingsonderzoek bevat, werden daardoor aangetast. Het ware voor de duidelijkheid van de tekst beter dat de nieuwe bepaling aangaande de proactieve recherche (§ 1, tweede lid) opgenomen zou worden in een afzonderlijke paragraaf.

André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 74 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 28quater vervangen als volgt :

«Rekening houdend met de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, vastgesteld door de minister van Justitie krachtens artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek, oordeelt de procureur des Konings over de opportuniteit van de vervolging.»

Frederik ERDMAN.

N° 72 DE M. ERDMAN

Art. 8

Remplacer le deuxième alinéa du § 1er de l'article 56 proposé par ce qui suit :

«Il veille à la légalité des moyens de preuve ainsi qu'à la loyauté avec laquelle ils sont rassemblés.»

N° 73 DE MM. BOURGEOIS ET VANDENBERGHE

(Amendement subsidiaire à leur amendement n° 50)

Art. 5

Apporter les modifications suivantes à l'article 28bis proposé :

A) Le deuxième alinéa du § 1er devient le § 2.

B) Le § 2 devient le § 3.

Justification

C'est la Chambre des représentants qui a ajouté le deuxième alinéa du § 1er, concernant la recherche proactive. De ce fait, elle a porté atteinte à la cohérence et à la structure logique du § 1er, qui contient les «principes généraux» de l'information. Il vaudrait mieux, pour la clarté du texte, que la disposition nouvelle relative à la recherche proactive (§ 1er, deuxième alinéa) figure dans un paragraphe distinct.

N° 74 DE M. ERDMAN

Art. 5

Remplacer le premier alinéa de l'article 28quater proposé par la disposition suivante :

«Compte tenu des directives de politique criminelle définies par le ministre de la Justice en vertu de l'article 143ter du Code judiciaire, le procureur du Roi juge de l'opportunité des poursuites.»

Nr. 75 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 5

Paragraaf 5 van het voorgestelde artikel 28quinquies vervangen als volgt:

« § 5. *Het openbaar ministerie kan aan de pers gegevens verstrekken mits de rechten van de verdediging, de rechten van het slachtoffer, het privé-leven, de waardigheid en de anonimiteit van personen worden geëerbiedigd.* »

Verantwoording

Door in het wetsontwerp de rechten van de slachtoffers uitdrukkelijk te vermelden wordt vermeden dat zij, zoals vaak voorkomt, opnieuw slachtoffer worden, maar deze keer van overdreven publiciteit rond hun persoon.

Ook hier moet, zoals voor de advocaten, het principe van de anonimiteit van personen worden bekrachtigd.

Ingeval de identiteit van personen wordt onthuld door de pers, kan het openbaar ministerie de identiteit van personen wel bevestigen, maar nooit zelf vrijgeven.

Nr. 76 VAN DE HEREN **BOURGEOIS EN VANDENBERGHE**

Art. 5

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 28quater de woorden «door de minister van Justitie» doen vervallen.

Verantwoording

De vermelding van de woorden «door de minister van Justitie» kan de verkeerde indruk doen ontstaan dat het de minister is die oordeelt over de opportuniteit van de vervolging, wat uiteraard niet het geval kan zijn.

André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 77 VAN DE HEER **DESMEDT**

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28quinquies, § 2, het derde lid vervangen als volgt:

« *Zo er evenwel risico is voor collusie of zo de slachtoffers of derden gevaar lopen, kan het openbaar ministerie het tijdstip van deze mededeling uitstellen voor een niet hernieuwbare termijn van zes maanden.* »

N° 75 DE MME MILQUET

Art. 5

Remplacer le § 5 de l'article 28quinquies proposé par ce qui suit:

« § 5. *Le ministère public peut communiquer des informations à la presse en respectant les droits de la défense, les droits de la victime, la vie privée, la dignité et l'anonymat des personnes.* »

Justification

La mention explicite dans le projet de loi de la position des victimes vise à combattre le phénomène souvent rencontré de la « victimisation secondaire ».

Par ailleurs, il est indispensable de consacrer, comme pour l'avocat, le principe de l'anonymat des personnes.

Le dévoilement de l'identité se fait par la presse. Dans ce cas, le ministère public ne pourrait que confirmer mais pas dévoiler lui-même l'identité des personnes.

Joëlle MILQUET.

N° 76 DE MM. **BOURGEOIS ET VANDENBERGHE**

Art. 5

Supprimer, au premier alinéa de l'article 28quater proposé, les mots «par le ministre de la Justice».

Justification

Les mots «par le ministre de la Justice» peuvent donner l'impression erronée que c'est le ministre qui juge de l'opportunité des poursuites, ce qui ne peut évidemment être le cas.

N° 77 DE M. **DESMEDT**

Art. 5

Remplacer l'alinéa 3 du § 2 de l'article 28quinquies proposé par ce qui suit:

« *Toutefois, en raison du danger de collusion ou du danger que peuvent courir les victimes ou des tiers, le ministère public peut retarder le moment de cette communication pendant un délai de six mois non renouvelable.* »

Verantwoording

De Raad van State heeft opgemerkt dat het begrip «ernstige en uitzonderlijke omstandigheden» in het wetsontwerp niet eenduidig genoeg is omschreven.

In het commentaar bij de artikelen wordt dat begrip evenwel toegelicht: het gaat om mogelijke collusie tussen de diverse medebeschuldigden of om het gevaar dat de slachtoffers of derden kunnen lopen.

Wij zijn de mening toegedaan dat, ter wille van de rechtszekerheid en teneinde de beoordelingsbevoegdheid van het parket te beperken, de tekst van artikel 28*quinquies*, § 2, derde lid, *expressis verbis* een limitatieve opsomming moet bevatten van de redenen waarom het openbaar ministerie kan beslissen het tijdstip waarop het afschrift van het proces-verbaal van het verhoor wordt meegedeeld, uit te stellen.

Wij zijn van oordeel dat de speurders de nodige tijd moet worden gegund om verhoren en confrontaties te organiseren, zonder dat de betrokkenen de kans krijgen om hun vorige verklaring of die van andere personen erop na te lezen; wij vinden evenwel dat het begrip «ernstige en uitzonderlijke omstandigheden» (die het uitstel van de mededeling van het afschrift van het proces-verbaal van het verhoor kunnen wettigen) niet mag worden overgelaten aan het oordeel van het parket.

Ons inziens behoort ook de mogelijkheid om die termijn met zes maanden te verlengen te worden opgeheven, en wel om de volgende redenen:

— het feit dat men kan beschikken over een afschrift van het proces-verbaal van zijn verhoor, is een recht dat is vastgelegd in artikel 28*quinquies*, § 2;

— de mogelijkheid om de mededeling van dat afschrift uit te stellen, moet een uitzondering blijven;

— we bevinden ons in de fase van het onderzoek, dat niet langer mag aanslepen dan redelijk is.

Nr. 78 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 5

In het derde lid van § 2 van het voorgestelde artikel 28*quinquies* volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Na de woorden «uitzonderlijke omstandigheden kan» de woorden «het openbaar ministerie» vervangen door de woorden «de procureur des Konings».

B. Voor de woorden «het tijdstip» invoegen de woorden «met een gemotiveerde beslissing».

Verantwoording

A. Overall wordt de term «de procureur des Konings» gebruikt.

B. Er moet in ieder geval een gemotiveerde beslissing komen want het is een uitzondering en mag geen automatisme worden.

Frederik ERDMAN.

Justification

Le Conseil d'État a fait remarquer que la notion de «circonstances graves et exceptionnelles» n'était pas définie de manière suffisamment précise dans le projet de loi.

On peut cependant retrouver dans le commentaire des articles des précisions quant à cette notion: il s'agit du danger de collusion entre les différents coïnulpés ou du danger que peuvent courir les victimes ou des tiers.

Pour des raisons de sécurité juridique, et afin de limiter le pouvoir d'appréciation du parquet, nous estimons que le texte de l'alinéa 3 du § 2 de l'article 28*quinquies* doit mentionner *expressis verbis*, et de manière limitative, les raisons pour lesquelles le ministère public peut décider de retarder le moment de la communication de la copie du procès-verbal d'audition.

Nous pensons qu'il est bon de permettre aux enquêteurs de disposer du temps nécessaire pour organiser des interrogatoires et des confrontations sans que les intéressés aient l'occasion de relire leur déclaration antérieure ou celle d'autres personnes; cependant, nous estimons qu'il ne faut pas laisser à la libre appréciation du parquet la notion de «circonstances graves et exceptionnelles» qui peuvent justifier le retard dans la communication de la copie du procès-verbal d'audition.

Nous pensons qu'il convient également de supprimer la possibilité de renouveler ce délai de six mois en raison du fait que:

— le fait de disposer d'une copie du procès-verbal de son audition est un droit consacré par le § 2 de l'article 28*quinquies*;

— la possibilité de retarder la remise de cette copie doit rester l'exception;

— nous nous situons dans la phase d'information, qui ne peut s'étendre au-delà d'une période raisonnable.

Claude DESMEDT.

N° 78 DE M. ERDMAN

Art. 5

Apporter les modifications suivantes au troisième alinéa de l'article 28*quinquies* proposé:

A. Remplacer les mots «le ministère public» par les mots «le procureur du Roi».

B. Insérer, après le mot «peut», les mots «, par une décision motivée,».

Justification

A. Partout figurent les mots «le procureur du Roi».

B. Le fait de retarder le moment de la communication nécessite en tout cas une décision motivée, puisqu'il s'agit d'une exception et non pas d'un automatisme.

Nr. 79 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 5

Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 28quinquies vervangen als volgt:

« § 6. *De advocaat kan in het belang en op verzoek van zijn cliënt aan de pers gegevens verstrekken, mits het privé-leven, de waardigheid en de anonimiteit van personen en de rechten van het slachtoffer worden geëerbiedigd.* »

Verantwoording

Naar analogie van amendement nr. 75 worden de rechten van het slachtoffer uitdrukkelijk vermeld.

Het lijkt bovendien raadzaam te bepalen dat de advocaat zich alleen op verzoek van zijn cliënt tot de pers mag wenden.

Nr. 80 VAN DE HEREN BOURGEOIS EN VANDENBERGHE

Art. 5

In § 6 van het voorgestelde artikel 28quinquies de woorden «mits het privé-leven, de waardigheid en de anonimiteit» **vervangen door de woorden** «mits het vermoeden van onschuld, het privé-leven en de waardigheid».

Nr. 81 VAN DE HEREN BOURGEOIS EN VANDENBERGHE

Art. 8

In § 6 van het voorgestelde artikel 57 de woorden «mits het privé-leven, de waardigheid en de anonimiteit» **vervangen door de woorden** «mits het vermoeden van onschuld, het privé-leven en de waardigheid».

André BOURGEOIS.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 82 VAN DE HEER BOUTMANS C.S.

Art. 44

In het derde lid van § 3 van het voorgestelde artikel 5bis, tussen de woorden «de seponering» **en de woorden** «het instellen van een gerechtelijk onderzoek» **de woorden invoegen** «en de redenen daarvan».

N° 79 DE MME MILQUET

Art. 5

Remplacer le § 6 de l'article 28quinquies proposé par ce qui suit:

« § 6. *L'avocat peut, en respectant la vie privée, la dignité et l'anonymat des personnes, et les droits de la victime, donner des éléments d'information à la presse dans l'intérêt et à la demande de son client.* »

Justification

Par analogie avec l'amendement n° 75, il est prévu de prévoir explicitement les droits des victimes.

En outre, il est opportun d'exiger que l'expression de l'avocat ne puisse se faire qu'à la demande de son client.

Joëlle MILQUET.

N° 80 DE MM. BOURGEOIS ET VANDENBERGHE

Art. 5

Remplacer, au § 6 de l'article 28quinquies proposé, les mots «en respectant la vie privée, la dignité et l'anonymat» **par les mots** «en respectant la présomption d'innocence, la vie privée et la dignité».

N° 81 DE MM. BOURGEOIS ET VANDENBERGHE

Art. 8

Remplacer, au § 6 de l'article 57 proposé, les mots «en respectant la vie privée, la dignité et l'anonymat» **par les mots** «en respectant la présomption d'innocence, la vie privée et la dignité».

N° 82 DE M. BOUTMANS ET CONSORTS

Art. 44

Insérer, au troisième alinéa du § 3 de l'article 5bis proposé, entre les mots «du classement sans suite» **et les mots** «de la mise à l'instruction», **les mots** «et des raisons de celui-ci».

Verantwoording

Indien de algemene motiveringsverplichting te zwaar wordt geacht, zouden de beslissingen tot seponering die aan de benadeelde persoon worden medegedeeld, alleszins met redenen omkleed behoren te zijn.

Deze persoon kan dan beter beoordelen of hij zelf als burgerlijke partij de strafvordering op gang moest brengen dan wel of hij bij de procureur des Konings moet aandringen, dan wel zich bij diens beslissing moet neerleggen.

Eddy BOUTMANS.
Hugo COVELIERS.
Martine DARDENNE.
Frederik ERDMAN.

Nr. 83 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 5

In § 5 van het voorgestelde artikel 28quinquies invoegen de woorden «wanneer het openbaar belang het vergt» tussen de woorden «Het openbaar ministerie kan» en de woorden «aan de pers».

Nr. 84 VAN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 8

In § 5 van het voorgestelde artikel 57 invoegen de woorden «wanneer het openbaar belang het vergt» tussen de woorden «Het openbaar ministerie kan» en de woorden «, met instemming van».

Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 85 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 5

De eerste zin van § 2 van het voorgestelde artikel 28sexies vervangen als volgt:

«Het verzoekschrift wordt gemotiveerd en houdt keuze van woonplaats in België in, indien de verzoeker er zijn woonplaats niet heeft.»

Eddy BOUTMANS.

Nr. 86 VAN DE HEER DESMEDT

Art. 6

De in dit artikel voorgestelde tekst vervangen als volgt:

«Ingeval een autopsie wordt bevolen, krijgen de nabestaanden de toestemming het stoffelijk over-

Justification

Si l'on considère qu'il est exagéré de poser l'obligation générale de motiver les décisions, il faudrait tout au moins que les décisions de procéder au classement sans suite, qui sont communiquées à la personne lésée, soient motivées.

Cette personne peut alors mieux juger de la nécessité de mettre elle-même en branle l'action publique, en se constituant partie civile, ou d'insister auprès du procureur du Roi, ou de s'en remettre à la décision de celui-ci.

N° 83 DE M. VANDENBERGHE

Art. 5

Insérer, au § 5 de l'article 28quinquies proposé, entre les mots «Le ministère public peut» et le mot «communiquer», les mots «, lorsque l'intérêt public l'exige,».

N° 84 DE M. VANDENBERGHE

Art. 8

Insérer, au § 5 de l'article 57 proposé, entre les mots «Le ministère public peut,» et les mots «de l'accord du juge d'instruction», les mots «, lorsque l'intérêt public l'exige,».

N° 85 DE M. BOUTMANS

Art. 5

Remplacer la première phrase du § 2 de l'article 28sexies proposé par la disposition suivante:

«La requête est motivée et contient élection de domicile en Belgique si le requérant n'y a pas son domicile.»

N° 86 DE M. DESMEDT

Art. 6

Remplacer l'alinéa nouveau proposé à cet article par ce qui suit:

«Dans le cas où une autopsie est ordonnée, les proches sont autorisés à voir le corps. Le magistrat

schot te zien. De magistraat die de autopsie heeft bevolen, beslist of de verzoekers als nabestaanden kunnen worden beschouwd en op welk tijdstip zij het stoffelijk overschot mogen zien. Tegen deze beslissing staat geen rechtsmiddel open.»

Nr. 87 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Paragraaf 5 van het voorgestelde artikel 57 vervangen als volgt:

« § 5. Het openbaar ministerie kan, met instemming van de onderzoeksrechter, aan de pers gegevens verstrekken mits de rechten van de verdediging, de rechten van het slachtoffer en het privé-leven, de anonimiteit en de waardigheid van personen worden geëerbiedigd.»

Verantwoording

Zelfde verantwoording als bij amendement nr. 75.

Nr. 88 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt:

« Art. 6. — Artikel 44 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld als volgt:

« Ingeval een autopsie wordt bevolen, krijgen de verwanten of de personen die een affectieve band met het slachtoffer hebben, indien zij dat vragen, de toestemming het lichaam van het slachtoffer te zien, ofwel vóór ofwel na de autopsie.»

Verantwoording

Dit amendement heeft twee verschillende zaken op het oog.

Op de eerste plaats wenst men tegemoet te komen aan de verwachtingen van de families van de slachtoffers die menen dat zij de mogelijkheid moeten hebben om het lichaam van hun verwanten te zien op het ogenblik dat zij dat wensen, en dit zowel vóór als na de autopsie.

Om ons recht een menselijker karakter te geven en aangezien daartegen geen wetstechnisch bezwaar bestaat, stellen wij vervolgens voor de tekst te wijzigen en in de Franse tekst het woord «cadavre» te vervangen door de woorden «corps de la victime». Ook in de Nederlandse tekst moeten de woorden «het stoffelijk overschot» vervangen worden door «het lichaam». Verder is de term «nabestaande» verduidelijkt.

qui a ordonné l'autopsie apprécie la qualité de proche des requérants et décide du moment où le corps pourra leur être présenté. Cette décision n'est susceptible d'aucun recours.»

Claude DESMEDT.

N° 87 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Remplacer le § 5 de l'article 57 proposé par ce qui suit:

« § 5. Le ministère public peut, de l'accord du juge d'instruction, communiquer des informations à la presse en respectant les droits de la défense, les droits de la victime et la vie privée, l'anonymat et la dignité des personnes.»

Justification

La justification est la même que celle de l'amendement n° 75.

N° 88 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 6

Remplacer cet article par ce qui suit:

« Art. 6. — Compléter l'article 44 du même Code par un alinéa libellé comme suit:

« Dans le cas où une autopsie est ordonnée, les personnes apparentées ou les personnes ayant un lien affectif avec la victime sont autorisées, si elles le demandent, à voir le corps de la victime soit avant soit après l'autopsie.»

Justification

Cet amendement vise deux choses distinctes.

Tout d'abord, on souhaite répondre aux attentes des familles des victimes qui estiment qu'elles doivent avoir la possibilité de voir le corps de leurs proches au moment où elles le souhaitent, et ce tant avant qu'après l'autopsie.

Ensuite, dans un souci d'humanisation de notre droit et puisque cela n'est justifié par aucun motif légistique quelconque, nous proposons de modifier le texte en remplaçant le terme «cadavre» par les termes «corps de la victime». Il conviendra dans le texte néerlandais de remplacer également les termes «stoffelijk overschot» par «het lichaam». Par ailleurs, le terme «proche» a été explicité.

Nr. 89 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 57, § 2, vervangen als volgt:

«*De onderzoeksrechter of elke politiedienst die een persoon ondervraagd heeft, wijst die persoon op zijn recht om een kopie van het proces-verbaal van verhoor te vragen en, in voorkomend geval, op zijn recht om overeenkomstig artikel 5bis van de voorafgaande titel de hoedanigheid van benadeelde persoon te verkrijgen of om zich overeenkomstig artikel 63 burgerlijke partij te stellen.*»

Verantwoording

Wij achten het nuttig en zelfs noodzakelijk in de wet te vermelden dat de eerstelijnsdiensten, die in rechtstreeks contact staan met de slachtoffers en hun nabestaanden, hen ervan op de hoogte brengen, niet alleen dat zij een kopie van het proces-verbaal van hun verhoor kunnen verkrijgen, maar ook dat het statuut van benadeelde persoon bestaat: deze diensten moeten in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 5bis, § 4, van de voorafgaande titel van het Wetboek dan ook melding maken van de verklaring in het proces-verbaal van verhoor.

Nr. 90 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

De eerste volzin van het eerste lid van het voorgestelde artikel 56, § 3, vervangen als volgt:

«*De onderzoeksrechter kan de politiedienst of -diensten, de bijzondere afdeling of afdelingen van de politiediensten of, in voorkomend geval, de politieambtenaar of -ambtenaren aanwijzen die in een bepaald onderzoek belast worden met taken van gerechtelijke politie en aan wie de vorderingen en opdrachten, behoudens uitzondering, gericht moeten worden.*»

Verantwoording

Dat de onderzoeksrechter een politiedienst kiest voor de uitvoering van taken van gerechtelijke politie is volgens ons een goed principe.

Wij wensen dit principe echter te verruimen en de onderzoeksrechter in staat stellen om bijzondere of meer gespecialiseerde afdelingen van politiediensten of ook een of meer politieambtenaren te kiezen.

Volgens ons hebben sommige afdelingen of sommige ambtenaren een bekwaamheid verworven in aangelegenheden die een grotere specialisatie vereisen. De onderzoeksrechter moet deze ervaring en deze bekwaamheid ten nutte kunnen maken voor de uitvoering van een aantal taken van gerechtelijke politie. De bepaling die wij wensen in te voeren, zal de kansen op een goede

N° 89 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Remplacer l'alinéa 2 du § 2 de l'article 57 proposé par ce qui suit:

«*Le juge d'instruction ou tout service de police qui a interrogé une personne l'informe du droit qu'elle a de demander une copie du procès-verbal de son audition et, le cas échéant, du droit qu'elle a de se constituer «personne lésée» conformément à l'article 5bis du titre préliminaire, ou partie civile, conformément à l'article 63.*»

Justification

Il nous a semblé utile et même nécessaire de prévoir que les services de première ligne, en contact direct avec les victimes et leurs proches, signalent à ceux-ci, outre qu'ils peuvent obtenir copie du procès-verbal de leur audition, l'existence du statut de personne lésée et en fassent, le cas échéant, conformément à l'article 5bis, § 4, mention de la déclaration au procès-verbal d'audition.

N° 90 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Remplacer la première phrase de l'alinéa 1er du § 3 de l'article 56 proposé par ce qui suit:

«*Le juge d'instruction peut désigner le ou les services de police, la ou les sections particulières de services de police ou, le cas échéant, le ou les fonctionnaires de police chargés des missions de police judiciaire dans une enquête particulière, et auxquels les réquisitions et délégations seront, sauf exception, adressées.*»

Justification

Le choix par le juge d'instruction d'un service de police pour l'exécution de missions de police judiciaire est, selon nous, un bon principe.

Cependant, nous désirons étendre ce principe en permettant au juge d'instruction de choisir des sections de services de police particulières ou plus spécialisées, mais aussi un ou des fonctionnaires de police.

Selon nous, certaines sections ou certains fonctionnaires ont acquis une compétence dans des matières qui demandent une plus grande spécialisation. Le juge d'instruction doit pouvoir profiter de cette expérience et de cette compétence pour l'exécution de certaines missions de police judiciaire. La disposition que nous proposons d'introduire ne fera qu'agrandir les

afloop van de onderzoeken alleen maar vergroten want het is geweten dat de misdaad in al haar vertakkingen steeds complexer wordt. Het is dan ook belangrijk dat de onderzoeksrechter de kans krijgt om de meest gespecialiseerde ambtenaren te kiezen.

Nr. 91 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

In het voorgestelde artikel 57 de bepalingen onder § 4 in de vorm van een tweede lid toevoegen aan § 1.

Verantwoording

Wetgevingstechnische redenen.

Nr. 92 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 8

In § 2 van het voorgestelde artikel 57 het eerste en het tweede lid omkeren.

Verantwoording

Wetgevingstechnische redenen.

Nr. 93 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 13

In het voorgestelde artikel 61 *quater* de volgende wijzigingen aanbrengen:

A) Aan § 1 een tweede lid toevoegen, luidende:

«Evenzo kan ieder die geschaad wordt door het mededelen overeenkomstig artikel 57, § 5, van gegevens die onjuist zijn, de onderzoeksrechter vragen om een rechtzetting door de procureur des Konings.»

B) In het eerste lid van § 3 de woorden «het verzoek afwijzen» vervangen door de woorden «het verzoek bedoeld in § 1, eerste lid, afwijzen».

C) Aan § 3 een derde lid toevoegen, luidende:

«De onderzoeksrechter kan het verzoek bedoeld in § 1, tweede lid, afwijzen als hij van oordeel is dat de gegevens juist waren of het mededelen ervan geen afbreuk heeft gedaan aan het vermoeden van onschuld dat de verzoeker geniet.»

chances d'un bon déroulement des enquêtes car on sait que la criminalité se complexifie dans toutes ses branches; il est dès lors important de permettre au juge d'instruction de choisir les fonctionnaires les plus spécialisés.

N° 91 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

À l'article 57 proposé, ajouter le § 4 sous forme d'un second alinéa au § 1er.

Justification

Il s'agit d'une raison législative évidente.

Joëlle MILQUET.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

N° 92 DE MME MILQUET

Art. 8

Au § 2 de l'article 57 proposé, inverser le premier et le deuxième alinéa.

Justification

Il s'agit d'une raison législative évidente.

N° 93 DE MME. MILQUET

Art. 13

À l'article 61 *quater* proposé, apporter les modifications suivantes:

A) Compléter le § 1er par un alinéa 2, libellé comme suit:

«De même, toute personne lésée par la communication, telle que prévue à l'article 57, § 5, d'une information inexacte peut en demander au juge d'instruction la rectification par le procureur du Roi.»

B) À l'alinéa 1er du § 3, remplacer les termes «rejeter la requête» par les termes «rejeter la requête visée au § 1er, alinéa 1er».

C) Compléter le § 3 par un alinéa 3, libellé comme suit:

«Le juge d'instruction peut rejeter la requête visée au § 1er, alinéa 2, s'il estime que l'information était exacte ou que la communication n'a pas porté atteinte à la présomption d'innocence dont bénéficie le requérant.»

Verantwoording

We kunnen niet voorbijgaan aan het probleem van de eventuele mededeling van onjuiste gegevens door het parket en de gevolgen die dat kan hebben. De Franse wetgeving voorziet in de mogelijkheid van een strafrechtelijk kortgeding om de rechtzetting van onjuiste gegevens af te dwingen.

Artikel 61*quater*, dat een vorm van strafrechtelijk kortgeding instelt voor personen wier goederen schade lijden, kan worden uitgebreid tot de rechtzetting van onjuiste gegevens medegedeeld door het openbaar ministerie en aldus een snelle en adequate oplossing bieden voor dit probleem, zonder dat de traditionele rechtsmiddelen van het burgerlijk recht daardoor in het gedrang komen.

Nr. 94 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 5

In § 6 van het voorgestelde artikel 28^{quinquies} de woorden «overeenkomstig de deontologie van zijn beroep» invoegen tussen de woorden «De advocaat mag» en de woorden «aan de pers».

Verantwoording

De vermelding «overeenkomstig de deontologie van zijn beroep» zal aan de Stafhouder toelaten op te treden indien hij een foutief gebruik vaststelt van het recht van de advocaat om gegevens te verstrekken aan de pers.

Nr. 95 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 8

In § 6 van het voorgestelde artikel 57 de woorden «overeenkomstig de deontologie van zijn beroep» invoegen tussen de woorden «De advocaat mag» en de woorden «aan de pers».

Verantwoording

De vermelding «overeenkomstig de deontologie van zijn beroep» zal aan de Stafhouder toelaten op te treden indien hij een foutief gebruik vaststelt van het recht van de advocaat om gegevens te verstrekken aan de pers. Daardoor ontstaat een bijkomende waarborg voor een correcte uitoefening van dit recht.

Hugo VANDENBERGHE.
André BOURGEOIS.

Justification

La question des conséquences de la communication d'une information inexacte par le parquet doit être évoquée. La législation française prévoit, en effet, la possibilité d'un référé pénal pour faire rectifier des informations inexactes.

L'article 61*quater*, qui instaure en quelque sorte un référé pénal pour les personnes lésées dans leurs biens, s'il est étendu aux rectifications d'informations inexactes émises par le ministère public, pourrait constituer une réponse rapide et adéquate à ce problème, et ce sans porter préjudice aux recours civils classiques.

Joëlle MILQUET.

N° 94 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 5

Au § 6 de l'article 28^{quinquies} proposé, insérer les mots «conformément à la déontologie de sa profession» entre les mots «en respectant la vie privée, la dignité et l'anonymat des personnes, donner» et les mots «des éléments d'information à la presse».

Justification

Les mots «conformément à la déontologie de sa profession» permettront au bâtonnier d'intervenir dans les cas où il constaterait que l'avocat abuse de son droit de communiquer des informations à la presse.

N° 95 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 8

Au § 6 de l'article 57 proposé, insérer les mots «conformément à la déontologie de sa profession» entre les mots «en respectant la vie privée, la dignité et l'anonymat des personnes, donner» et les mots «des éléments d'information à la presse».

Justification

Les mots «conformément à la déontologie de sa profession» permettront au bâtonnier d'intervenir dans les cas où il constaterait que l'avocat abuse de son droit de communiquer des informations à la presse. On crée ainsi une garantie supplémentaire pour l'exercice correct de ce droit.

Nr. 96 VAN DE HEER **BOUTMANS**

Art. 20

In de Nederlandse tekst van het tweede lid van het voorgestelde artikel 90bis het woord « geneesheer » vervangen door het woord « arts ».

Verantwoording

Steeds meer artsen zijn vrouwen.

Eddy BOUTMANS.

Nr. 97 VAN DE HEER **MAHOUX**

Art. 5

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 28quater aanvullen als volgt:

« *Onverminderd de bepalingen van artikel 44 betreffende de benadeelde persoon wordt de seponering door het openbaar ministerie meegedeeld aan elke betrokken persoon voor zover die persoon is ondervraagd.* »

Verantwoording

Personen tegen wie een klacht is ingediend en die daarover zijn ondervraagd, hebben het recht geïnformeerd te worden over de seponering.

Nr. 98 VAN DE HEREN **ERDMAN EN DESMEDT**

Art. 9

In de Franse tekst van het eerste lid van het voorgestelde artikel 59 de woorden « d'infraction flagrante ou réputée telle » vervangen door de woorden « de flagrant délit ou réputés tels ».

Frederik ERDMAN.
Claude DESMEDT.

Nr. 99 VAN DE DAMES **MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE**

Art. 28

Het voorgestelde hoofdstuk X (nieuw) aanvullen met een artikel 136quater, luidende:

« *Art. 136quater. — De kamer van inbeschuldigingstelling houdt zitting, hetzij met drie raadsheren in het hof, hetzij met een enkel lid, namelijk voorzitter van de kamer of een raadsheer in het hof.* »

N° 96 DE M. **BOUTMANS**

Art. 20

Dans le texte néerlandais du deuxième alinéa de l'article 90bis proposé, remplacer le mot « geneesheer » par le mot « arts ».

Justification

On compte de plus en plus de femmes médecins.

N° 97 DE M. **MAHOUX**

Art. 5

Compléter l'alinéa 1er de l'article 28quater proposé par ce qui suit:

« *Sans préjudice des dispositions prévues à l'article 44, concernant la personne lésée, le classement sans suite est communiqué par le ministère public à toute personne impliquée pour autant qu'elle ait été interrogée.* »

Justification

Les personnes faisant l'objet d'une plainte et qui en ont été informées par un interrogatoire sont en droit d'être informées du classement sans suite.

Philippe MAHOUX.

N° 98 DE MM. **ERDMAN ET DESMEDT**

Art. 9

Dans le texte français du premier alinéa de l'article 59 proposé, remplacer les mots « d'infraction flagrante ou réputée telle » par les mots « de flagrant délit ou réputés tels ».

N° 99 DE MMES **MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE**

Art. 28

Compléter le chapitre X (nouveau) proposé par un article 136quater, rédigé comme suit:

« *Art. 136quater. — La chambre des mises en accusation siège soit au nombre de trois conseillers à la cour, soit au nombre d'un seul membre, président de la chambre ou conseiller à la cour.* »

Verantwoording

Om de voorgestelde tekst, die voorziet in de uitbreiding van de bevoegdheden van de kamer van inbeschuldigingstelling, te kunnen toepassen, is het wenselijk te bepalen dat de kamer van inbeschuldigingstelling zitting kan houden met een enkele raadsheer.

Nr. 100 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 12

De eerste zin van § 2 van het voorgestelde artikel 61ter vervangen als volgt:

«Het verzoekschrift houdt keuze van woonplaats in België in, indien de verzoeker er zijn woonplaats niet heeft.»

Nr. 101 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 13

De eerste zin van § 2 van het voorgestelde artikel 61^{quater} vervangen als volgt:

«Het verzoekschrift wordt gemotiveerd en houdt keuze van woonplaats in België in, indien de verzoeker er zijn woonplaats niet heeft.»

Nr. 102 VAN DE HEER BOUTMANS

Art. 14

De eerste zin van § 2 van het voorgestelde artikel 61^{quinquies}, vervangen, als volgt:

«Het verzoekschrift wordt gemotiveerd en houdt keuze van woonplaats in België in, indien de verzoeker er zijn woonplaats niet heeft.»

Eddy BOUTMANS.

Nr. 103 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 44

Het voorgestelde artikel 5bis aanvullen met een § 4, luidende:

«§ 4. Indien de persoon dat wenst, kan de verklaring bedoeld in de vorige paragrafen ook worden

Justification

En vue de veiller à la faisabilité du texte proposé, lequel prévoit l'élargissement des compétences de la chambre des mises en accusation, il y a lieu de prévoir que la chambre des mises en accusation peut siéger avec un conseiller unique.

Joëlle MILQUET.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

N° 100 DE M. BOUTMANS

Art. 12

À l'article 61ter, § 2, proposé, remplacer la première phrase par la disposition suivante:

«La requête contient élection de domicile en Belgique si le requérant n'y a pas son domicile.»

N° 101 DE M. BOUTMANS

Art. 13

À l'article 61^{quater}, § 2, proposé, remplacer la première phrase par la disposition suivante:

«La requête est motivée et contient élection de domicile en Belgique si le requérant n'y a pas son domicile.»

N° 102 DE M. BOUTMANS

Art. 14

À l'article 61^{quinquies}, § 2, proposé, remplacer la première phrase par la disposition suivante:

«La requête est motivée et contient élection de domicile en Belgique si le requérant n'y a pas son domicile.»

N° 103 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 44

Compléter l'article 5bis proposé par un § 4, libellé comme suit:

«§ 4. Lorsque la personne le souhaite, elle peut également effectuer la déclaration de personne lésée

afgelegd tijdens het verhoor door een politiedienst. In dat geval wordt de verklaring vermeld in het proces-verbaal van het verhoor. »

Verantwoording

De status van «benadeelde persoon» die hier wordt geïntroduceerd, vormt een belangrijke vernieuwing. De families van de slachtoffers zijn echter van oordeel dat deze status te beperkt is en moeilijk te verkrijgen. Het slachtoffer, een familielid of een advocaat moet zich immers persoonlijk naar het parket begeven.

Wij vinden daarom dat de betrokken personen deze verklaring moeten kunnen afleggen tijdens het verhoor, zodat ze in het proces-verbaal kan worden vermeld. De tekst bepaalt overigens al dat de politiediensten de betrokkenen moeten waarschuwen dat zij een kopie van het proces-verbaal van hun verhoor kunnen krijgen.

Nr. 104 VAN DE HEER DESMEDT

Art. 12

In het voorgestelde artikel 61 ter de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Paragraaf 1 vervangen als volgt:

«De niet aangehouden in verdenking gestelde en de burgerlijke partij kunnen de onderzoeksrechter verzoeken het deel van het dossier betreffende de feiten die tot de in verdenkingstelling of tot de burgerlijke-partijstelling hebben geleid, in te zien.»

B. Paragraaf 3 doen vervallen.

Verantwoording

Dit amendement wil de onderzoeksrechter de mogelijkheid ontnemen om een selectie te maken van de stukken van het dossier die de in verdenking gestelde en de burgerlijke partij mogen inzien.

Door de goedkeuring op 20 december 1996 van het wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 61bis in het Wetboek van strafvordering (stuk 1-9/6) heeft de Senaat voor die oplossing gekozen, die de onderzoeksrechter een subjectieve keuze en lastig werk bespaart.

Om evenwel tegemoet te komen aan het bezwaar dat de regering met betrekking tot dit ontwerp in de commissie voor de Justitie heeft geformuleerd, bepalen wij dat de inzage van het dossier beperkt blijft tot het deel dat de eiser aangaat. De onderzoeksrechter behoudt weliswaar de mogelijkheid die inzage te weigeren. Dit principe maakt het mogelijk het privé-leven van andere partijen in het geding beter te respecteren.

prévue aux paragraphes qui précèdent lors de son audition par un service de police. Dans ce cas, la déclaration est mentionnée dans le procès-verbal de l'audition. »

Justification

Le nouveau statut de la «personne lésée» constitue une innovation importante. Pourtant, aux yeux des familles des victimes, ce statut est considéré comme trop restrictif et surtout comme trop difficile à obtenir. En effet, la victime, le membre de sa famille ou leur avocat doit se rendre en personne au parquet.

Il nous a semblé nécessaire de permettre que cette déclaration soit effectuée, le cas échéant, par la personne au moment de son audition, de manière à ce que la déclaration puisse être actée dans le procès-verbal. De plus, il est déjà prévu dans le texte que les services de police informent les personnes de ce que la copie des procès-verbaux de leur audition est disponible.

Joëlle MILQUET.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.

N° 104 DE M. DESMEDT

Art. 12

À l'article 61 ter proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Remplacer le § 1er par la disposition suivante:

«L'inculpé non détenu et la partie civile peuvent demander au juge d'instruction de consulter la partie du dossier concernant les faits ayant conduit à l'inculpation ou à la constitution de partie civile.»

B. Supprimer le § 3.

Justification

Cet amendement vise à exclure la possibilité pour le juge d'instruction de procéder à un tri des pièces du dossier auquel l'inculpé et la partie civile peuvent avoir accès.

Le Sénat, par l'adoption le 20 décembre 1996 de la proposition de loi insérant un article 61bis dans le Code d'instruction criminelle (doc. n° 1-9/6), s'est rallié à cette solution qui évite un choix subjectif et un travail laborieux du magistrat instructeur.

Toutefois, pour répondre à l'objection du Gouvernement formulée en Commission de la Justice à propos du présent projet, nous prévoyons que la consultation du dossier est limitée à la partie qui concerne le requérant. Le juge d'instruction conserve bien entendu la possibilité de refuser cette communication. Ce principe permettra de respecter davantage la vie privée d'autres parties au procès.

Claude DESMEDT.

Nr. 105 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 20

In de Franse tekst van het eerste lid van voorgestelde artikel 90bis de woorden «d'infraction flagrante ou réputée telle» vervangen door de woorden «de flagrant délit ou réputés tels».

Verantwoording

Zie amendement nr. 98.

Frederik ERDMAN.

Nr. 106 VAN DE HEREN DESMEDT EN COVELIERS

Art. 12

Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 61ter vervangen als volgt:

« § 6. Indien de onderzoeksrechter geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij in § 2, tweede lid, van dit artikel bepaalde termijn, wordt het dossier overeenkomstig § 4 ter beschikking gesteld van de verzoeker. De procureur des Konings kan de kamer van inbeschuldigingstelling adiëren overeenkomstig de voorgaande paragraaf. »

Verantwoording

Paragraaf 6 van artikel 61ter, zoals het door de indieners van het ontwerp wordt voorgesteld, doet ernstig afbreuk aan de werkzaamheid en de doeltreffendheid van het recht dat hetzelfde artikel 61ter wil toekennen. Het uitblijven van een antwoord van de onderzoeksrechter, met andere woorden zijn passieve houding, gelijkstellen aan een verbod tot inzage van het dossier komt immers neer op het negeren van het recht van de verzoeker, wat de grond van de zaak betreft, ernstig te laten onderzoeken (ter herinnering: het tweede lid van § 5 van artikel 61ter bepaalt dat in de beroepsprocedure de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet zonder debat en zonder de verzoeker of zijn raadsman te hebben gehoord).

De oplossing die wij met ons amendement voorstellen, sluit beter aan bij de werkwijze en de logica waar het hele wetsontwerp op steunt, dat wil zeggen het verlenen van nieuwe rechten en de werkzaamheid en doeltreffendheid daarvan waarborgen. Wij stellen bijgevolg voor de passieve houding van de onderzoeksrechter (hoewel artikel 61ter toch bepaalt dat hij verplicht is uitspraak te doen) te laten samenvallen met een toestemming tot inzage van het dossier door de verzoeker. Het parket kan tegen die toestemming beroep aantekenen. Dat beroep heeft in elk geval opschortende kracht zodat niet te veel schade wordt berokkend aan het gerechtelijk onderzoek.

Dit amendement moet worden gelezen in het licht van het amendement dat we op het tweede lid van § 5 van het voorgestelde artikel 61ter hebben ingediend.

N° 105 DE M. ERDMAN

Art. 20

Dans le texte français du premier alinéa de l'article 90bis proposé, remplacer les mots «d'infraction flagrante ou réputée telle» par les mots «de flagrant délit ou réputés tels».

Justification

Voir l'amendement n° 98.

N° 106 DE MM. DESMEDT ET COVELIERS

Art. 12

À l'article 61ter proposé, remplacer le § 6 par ce qui suit:

« § 6. Si le juge d'instruction n'a pas statué dans le délai prévu au § 2, alinéa 2, du présent article, le dossier est mis à disposition du requérant conformément au § 4. Le procureur du Roi peut saisir la chambre des mises en accusation conformément au paragraphe précédent. »

Justification

Le § 6 de l'article 61ter tel qu'il est proposé par les auteurs du projet porte gravement atteinte à l'effectivité et à l'efficacité du droit que souhaite consacrer le même article 61ter. En effet, assimiler l'absence de réponse du juge d'instruction, et donc sa passivité, à une interdiction d'accès au dossier équivaut à priver le requérant du droit d'être entendu et de faire examiner sa demande sérieusement quant au fond (pour rappel, l'alinéa 2 du § 5 de l'article 61ter prévoit que la chambre des mises en accusation, dans la procédure de recours, statue sans débat, et sans entendre le requérant ou son conseil).

La solution que nous préconisons par notre amendement est plus conforme à la démarche et à la logique qui sous-tend l'ensemble du projet de loi, à savoir introduire de nouveaux droits et assurer leur effectivité et leur efficacité. En conséquence, nous proposons d'assimiler la passivité du juge d'instruction (alors que le texte de l'article 61ter prévoit l'obligation qu'il a de statuer) à une autorisation d'accès au dossier pour le requérant, autorisation contre laquelle le parquet pourra introduire un recours, recours qui est de toute façon suspensif, ce qui évite qu'un trop grand préjudice ne soit causé à l'enquête en cours d'instruction.

Le présent amendement doit être lu à la lumière de l'amendement que nous avons introduit à l'alinéa 2 du § 5 de l'article 61ter proposé.

Nr. 107 VAN DE HEREN **DESMEDT EN COVELIERS**

Art. 14

Paragraaf 5 van het voorgestelde artikel 61quinquies doen vervallen.

Verantwoording

Het lijkt ons eens te meer incoherent om in § 1 een nieuw grondrecht te bekrachtigen en datzelfde recht terzelfder tijd via § 5 te ontkrachten, door te bepalen dat als de onderzoeksrechter geen uitspraak heeft gedaan, dat met een ongunstige beslissing zal worden gelijkgesteld.

Gelet evenwel op de aard en de inhoud van de verzoekschriften leek het ons moeilijk het uitblijven van een beslissing van de onderzoeksrechter gelijk te stellen met een gunstige beslissing, waarvan de concrete uitvoering overigens moeilijk zou zijn. Bijgevolg stellen wij voor § 5 van het ontworpen artikel 61quinquies zonder meer weg te laten. Dat heeft een aantal gevolgen:

— conform artikel 61quinquies, § 2, geldt als regel dat de onderzoeksrechter uiterlijk een maand na de indiening van het verzoekschrift uitspraak moet doen;

— zo hij niet reageert, moeten — min of meer op de wijze die de indieners van het ontwerp suggereren — op de terechtzitting over de zaak zelf, op grond van een eventuele schending van de rechten van de verdediging daaruit de nodige gevolgen worden getrokken.

Claude DESMEDT.
Hugo COVELIERS.

Nr. 108 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 12

In § 4 van het voorgestelde artikel 61ter de woorden «origineel of in» doen vervallen.

Verantwoording

Het onderzoek in complexe dossiers kan ernstige vertraging oplopen indien diverse niet-aangehouden in verdenking gestelden en/of burgerlijke partijen allen al dan niet gelijktijdig de onderzoeksrechter zouden verzoeken het dossier in te zien.

Om te vermijden dat door het ter beschikking stellen van het (originele) dossier voor inzage gedurende ten minste achtenveertig uur aan iedere niet-aangehouden in verdenking gestelde en/of burgerlijke partij waarvan het verzoek werd ingewilligd, kostbare tijd voor het onderzoek zou verloren gaan, lijkt het aangevoelen om het dossier in kopie ter beschikking te stellen voor inzage.

Een kopie van het dossier biedt trouwens de enige praktische oplossing voor het eventuele beperkte inzagerecht zoals voorzien in § 3 (voor zover dit zou aangehouden worden!) Het originele dossier is meestal ingebonden, zodat het voor de griffie een huzaren stukje zou worden bepaalde stukken (tijdelijk) te verwijderen met het oog op de inzage door bijvoorbeeld een burgerlijke partij.

N° 107 DE MM. **DESMEDT ET COVELIERS**

Art. 14

À l'article 61quinquiesproposé, supprimer le § 5.

Justification

Une nouvelle fois il nous semble incohérent de consacrer au § 1er un nouveau droit fondamental, et dans le même temps, via le § 5, de neutraliser ce même droit en prévoyant que la passivité du juge d'instruction sera assimilée à une décision défavorable.

Cependant, vu la nature et le contenu des requêtes, il nous a paru difficile d'assimiler l'absence de décision du juge d'instruction à une décision favorable, dont par ailleurs l'exécution concrète serait difficile. En conséquence, nous proposons de supprimer purement et simplement le § 5 de l'article 61quinquies en projet, ce qui entraîne les conséquences suivantes:

— la règle est, conformément au § 2 de l'article 61quinquies, que le juge d'instruction doit statuer dans le mois du dépôt de la requête;

— en cas d'absence de réaction de sa part, les conséquences devront être tirées, un peu à la manière de ce que nous disent les auteurs du projet, à l'audience du fond, sur la base d'une éventuelle violation des droits de la défense.

N° 108 DE M. **ERDMAN**

Art. 12

Au § 4 de l'article 61ter proposé, supprimer les mots «original ou en».

Justification

L'enquête afférente à des dossiers complexes peut accuser un sérieux retard si plusieurs inculpés non détenus et/ou parties civiles demandent tous, simultanément ou non, au juge d'instruction de consulter le dossier.

Pour éviter que la mise à disposition du dossier (original) pour être consulté pendant 48 heures au moins par tout inculpé non détenu et/ou toute partie civile qui en aurait obtenu l'autorisation ne fasse perdre un temps précieux pour l'enquête, il serait opportun de mettre une copie du dossier à disposition pour consultation.

Une copie du dossier est par ailleurs la seule solution pratique à l'éventuel droit de consultation limité, visé au § 3 (pour autant qu'on le maintienne!). La plupart du temps, le dossier original est relié et ce serait un véritable casse-tête pour le greffe que d'en extraire (temporairement) certaines pièces pour permettre, par exemple à une partie civile, de les consulter.

Met betrekking tot deze situatie kan trouwens worden verwezen naar het inzagerecht van de aangehouden in verdenking gestelde(n) in het kader van de wet op de voorlopige hechtenis.

Nr. 109 VAN DE HEER **BOUTMANS**

Art. 27

Het vierde lid van het voorgestelde artikel 135 doen vervallen.

Verantwoording

Deze bepaling is nog niet rijp, aangezien het ontwerp de nietigheden nog niet bepaalt, noch hun gevolgen.

Er zijn grote verschillen tussen vormfouten en schending van fundamentele rechtsgaranties.

Bovendien is het begrip «bewijswaardering» nieuw en heeft het eigenlijk niets met de nietigheidsleer te maken.

Fundamentele rechtsregels behoren in openbare zitting met gelijkheid van de partijen te worden besproken, niet in een onderzoeksgerecht, zelfs niet als het (vrij theoretisch) met open deuren zitting zou houden.

Nr. 110 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 21

Het derde lid van het voorgestelde artikel 127 vervangen als volgt:

«*De griffier van de raadkamer stelt de in verdenking gestelde, de burgerlijke partij en hun advocaten per faxpost of bij een ter post aangetekende brief in kennis dat het dossier in origineel of in kopie neergelegd is ter griffie gedurende ten minste vijftien dagen, dat ze er inzage van kunnen hebben en er kopie van kunnen opvragen.*»

Nr. 111 VAN MEVROUW **DELCOURT-PÊTRE**

Art. 20

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 90bis vervangen als volgt:

«*Het slachtoffer of de verdachte kan zich tijdens het onderzoek aan het lichaam waaraan hij onderworpen wordt, laten bijstaan door een arts van zijn keuze. De erelonen van de arts worden aangerekend in de gerechtskosten.*»

À cet égard, l'on peut se référer au droit de consultation dont bénéficie(nt) l'(les) inculpé(s) détenu(s) dans le cadre de la loi relative à la détention préventive.

Frederik ERDMAN.

N° 109 DE M. **BOUTMANS**

Art. 27

Supprimer le quatrième alinéa de l'article 135 proposé.

Justification

Cette disposition est prématurée, étant donné que le projet ne précise pas encore les causes de nullité ni leurs conséquences.

Il y a des différences essentielles entre des vices de forme et la violation de garanties juridiques fondamentales.

Par ailleurs, la notion d'«appréciation de la preuve» est neuve et n'a, en réalité, rien à voir avec la doctrine en matière de nullité.

Il convient de discuter les règles juridiques fondamentales en audience publique, en respectant l'égalité des parties, et non dans une juridiction d'instruction, même si celle-ci devait (de manière assez théorique) siéger en public.

Eddy BOUTMANS.

N° 110 DE M. **ERDMAN**

Art. 21

Remplacer comme suit le troisième alinéa de l'article 127 proposé:

«*Le greffier de la chambre du conseil avertit l'inculpé, la partie civile et leurs conseils, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste, que le dossier, en original ou en copie, est déposé au greffe pendant quinze jours au moins, qu'ils peuvent en prendre connaissance et en lever copie.*»

Frederik ERDMAN.

N° 111 DE MME **DELCOURT-PÊTRE**

Art. 20

Remplacer le deuxième alinéa de l'article 90bis proposé par ce qui suit:

«*La victime ou la personne soupçonnée peut se faire assister par le médecin de son choix lors de l'exploration corporelle à laquelle elle est soumise. Les honoraires du médecin sont portés en compte dans les frais de justice.*»

Verantwoording

Wetgevingstechnische verbetering.

Justification

Correction légistique.

Andrée DELCOURT-PÊTRE.

Nr. 112 VAN DE HEER VANDENBERGHE

N° 112 DE M. VANDENBERGHE

Art. 27

Art. 27

De eerste zin van het vijfde lid van het voorgestelde artikel 135 aanvullen met de woorden « of die de openbare orde aanbelangen ».

Au cinquième alinéa de l'article 135 proposé, compléter la première phrase par les mots « ou qui concernent l'ordre public ».

Verantwoording

La disposition projetée ne peut évidemment valoir que pour des moyens qui ne touchent pas l'ordre public.

Justification

De ontworpen regeling kan vanzelfsprekend enkel gelden voor middelen die niet de openbare orde betreffen.

Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 113 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

N° 113 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 12

Art. 12

In het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61ter de woorden « ten hoogste » tussen de woorden « uitspraak binnen » en de woorden « een maand » invoegen.

Au deuxième alinéa du § 2 de l'article 61ter proposé, insérer les mots « tout au plus » entre le mot « statue » et les mots « dans le mois ».

Verantwoording

Het amendement strekt ertoe aan te geven dat de onderzoeksrechter zo snel als mogelijk uitspraak dient te doen over het verzoek.

Justification

L'amendement vise à stipuler que le juge d'instruction doit statuer aussi rapidement que possible sur la requête.

Nr. 114 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

N° 114 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 14

Art. 14

In het tweede lid van § 2 van het voorgestelde artikel 61quinquies de woorden « ten hoogste » tussen de woorden « uitspraak binnen » en de woorden « een maand » invoegen.

Au deuxième alinéa du § 2 de l'article 61quinquies proposé, insérer les mots « tout au plus » entre le mot « statue » et les mots « dans le mois ».

Verantwoording

Het amendement strekt ertoe aan te geven dat de onderzoeksrechter zo snel als mogelijk uitspraak dient te doen over het verzoek.

Justification

L'amendement vise à stipuler que le juge d'instruction doit statuer aussi rapidement que possible sur la requête.

Nr. 115 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 25bis

Een artikel 25bis invoegen, luidend als volgt:

«Het opgeheven artikel 131 van hetzelfde Wetboek herstellen als volgt:

«Art. 131. — § 1. De raadkamer spreekt, als daartoe grond bestaat, de nietigheid uit van de handeling en van een deel of het geheel van de erop volgende rechtspleging, wanneer zij een onregelmatigheid, verzuim of nietigheid vaststelt die een aantasting uitmaakt van:

- 1° een handeling van het onderzoek;
- 2° de bewijsverkrijging;
- 3° of de verwijzingsbeschikking.

Hetzelfde doet zij wanneer zij een grond van ontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering vaststelt.

§ 2. Nietigverklaarde stukken worden uit het dossier verwijderd en neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg.»

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

Nr. 116 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 29

In § 5 van het voorgestelde artikel 235bis de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. De woorden «artikel 135, tweede lid» vervangen door de woorden «artikel 131, § 1, eerste lid».

B. De woorden «artikel 135, derde lid» vervangen door de woorden «artikel 131, § 1, tweede lid».

C. De eerste zin aanvullen met de woorden «of die de openbare orde aanbelangen».

Verantwoording

A en B.: wetgevingstechnische aanpassing (ingevolge amendement nr. 115).

C. Zie amendement nr. 112.

N° 115 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 25bis

Ajouter un article 25bis, rédigé comme suit:

«L'article 131 du même Code est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 131. — § 1er. La chambre du conseil prononce, s'il y a lieu, la nullité de l'acte et de tout ou partie de la procédure subséquente lorsqu'elle constate une irrégularité, une omission ou une cause de nullité affectant:

- 1° un acte d'instruction;
- 2° l'obtention de la preuve;
- 3° ou l'ordonnance de renvoi.

Il en va de même lorsqu'elle constate une cause d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique.

§ 2. Les pièces déclarées nulles sont retirées du dossier et déposées au greffe du tribunal de première instance.»

Justification

Adaptation qui relève de la technique légistique.

N° 116 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 29

Au § 5 de l'article 235bis proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Remplacer les mots «l'article 135, alinéa 2» par les mots «l'article 131, § 1er, alinéa 1er».

B. Remplacer les mots «l'article 135, alinéa 3» par les mots «l'article 131, § 1er, deuxième alinéa».

C. Compléter la première phrase par les mots «ou qui concernent l'ordre public».

Justification

En ce qui concerne les points A et B, il s'agit d'une adaptation relevant de la technique légistique (à la suite de l'amendement n° 115).

C. Voir l'amendement n° 112.

Nr. 117 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN
BOURGEOIS

Art. 27

Het voorgestelde artikel 135 vervangen als volgt :

«Artikel 135. — § 1. Het openbaar ministerie en de burgerlijke partij kunnen hoger beroep instellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer.

§ 2. De inverdenkinggestelde kan in geval van onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden bedoeld in artikel 131, § 1, eerste lid, hoger beroep instellen tegen de verwijzingsbeschikkingen bepaald in de artikelen 129 en 130, onverminderd het in artikel 539 van dit Wetboek beoogde hoger beroep. Hetzelfde geldt voor de in artikel 131, § 1, tweede lid, bedoelde gronden van onontvankelijkheid of gronden van uitdoving van de strafvordering. Het hoger beroep is in geval van onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden bedoeld in artikel 131, § 1, eerste lid, 1° en 2°, slechts ontvankelijk indien het middel bij schriftelijke conclusie ingeroepen werd voor de raadkamer. Hetzelfde geldt voor de in artikel 131, § 1, tweede lid, bedoelde gronden van onontvankelijkheid of gronden van uitdoving van de strafvordering, behalve wanneer ze ontstonden na de debatten voor de raadkamer.

§ 3. Het hoger beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van vijftien dagen door een verklaring ter griffie van de rechtbank die de beschikking heeft gewezen. Deze termijn loopt, ten aanzien van de procureur des Konings en de inverdenkinggestelde vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen, en ten aanzien van de burgerlijke partij vanaf de dag van de betekening.

De procureur des Konings zendt de stukken over aan de procureur-generaal.

De griffier stelt de partijen en hun advocaten per faxpost of bij een ter post aangetekende brief in kennis van plaats, dag en uur van de zitting. Het dossier wordt ten laatste achtenveertig uur voor de zitting ter beschikking gesteld.

De kamer van inbeschuldigingstelling doet uitspraak over het hoger beroep, nadat de procureur-generaal, de partijen en hun advocaten zijn gehoord.

§ 4. Wanneer echter een van de inverdenkinggestelden van zijn vrijheid is beroofd, dan wordt het hoger beroep ingesteld overeenkomstig artikel 30 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. »

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

N° 117 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 27

Remplacer l'article 135 proposé par le texte suivant :

«Artikel 135. — § 1er. Le ministère public et la partie civile peuvent interjeter appel contre toutes les ordonnances de la chambre du conseil.

§ 2. En cas d'irrégularités, d'omissions ou de causes de nullité visées à l'article 131, § 1er, alinéa 1er, l'inculpé peut interjeter appel contre les ordonnances de renvoi prévues aux articles 129 et 130, sans préjudice de l'appel visé à l'article 539 du présent Code. Il en va de même pour les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, visées à l'article 131, § 1er, deuxième alinéa. En cas d'irrégularités, d'omissions ou de causes de nullité visées à l'article 131, § 1er, alinéa 1er, 1° et 2°, l'appel n'est recevable que si le moyen a été invoqué par conclusions écrites devant la chambre du conseil. Il en va de même pour les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, visées à l'article 131, § 1er, deuxième alinéa, sauf lorsque ces causes sont acquises postérieurement aux débats devant la chambre du conseil.

§ 3. L'appel est interjeté dans un délai de quinze jours par une déclaration faite au greffe du tribunal qui a rendu l'ordonnance. Ce délai court, à l'égard du procureur du Roi et de l'inculpé, à compter du jour de l'ordonnance et, à l'égard de la partie civile, à compter du jour de la signification.

Le procureur du Roi transmet les pièces au procureur général.

Le greffier donne avis aux parties et à leurs conseils, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste, des lieu, jour et heure de l'audience. Le dossier est mis à leur disposition quarante-huit heures au moins avant l'audience.

La chambre des mises en accusation statue sur l'appel, le procureur général, les parties et leurs conseils entendus.

§ 4. Lorsque toutefois l'un des inculpés est détenu, l'appel est interjeté conformément à l'article 30 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. »

Justification

Il s'agit d'une adaptation d'ordre légistique.

§ 1 komt overeen met het voorgestelde lid 1; § 2 met lid 2, 3 en 4; § 3 met lid 6 (de eerste zin uitgezonderd), 7, 8, 9 en 10; § 4 met de eerste zin van het zesde lid.

Lid 5 werd geschrapt omdat de tekst ervan reeds opgenomen is onder § 5 van het voorgestelde artikel 235bis (artikel 29 van het ontwerp).

Lid 6 werd geschrapt omwille van het amendement nr. 115 (artikel 25bis).

Nr. 118 VAN DE HEREN VANDENBERGHE EN BOURGEOIS

Art. 44

Het voorgestelde artikel 5ter doen vervallen.

Verantwoording

Het artikel 5ter betreffende de vrijwillige en gedwongen tussenkomst is overbodig.

Huidig wetsontwerp bevat reeds de nodige instrumenten voor iemand die wenst betrokken te worden in de procedure.

Vrijwillige tussenkomst zal uiteraard enkel kunnen inzake patrimoniale sancties; voor een loutere strafsancie lijkt dit onmogelijk.

Indien de tussenkomst, enerzijds, ertoe strekt te handelen, dan heeft men de mogelijkheid zich burgerlijke partij te stellen en kan men overeenkomstig het ontwerp inzage krijgen in het dossier (artikel 61ter) en de uitvoering van onderzoekshandelingen vragen (artikel 61quinquies).

Indien de tussenkomst, anderzijds, ertoe strekt zich te verdedigen op patrimoniaal vlak, dan kan ieder die zich geschaad acht door een opsporingshandeling (artikel 28sexies) of onderzoekshandeling (artikel 61quater) de opheffing hiervan vragen, ongeacht of hij al dan niet reeds partij is inzake.

Tenslotte aanvaarden de rechtspraak en rechtsleer dat een derde, nog geen partij in het geding, die ten gevolge van een door een rechterlijke beslissing uitgesproken sanctie benadeeld wordt, partij wordt en tegen deze beslissing, die opzichts hem bij verstek is geweest, zowel verzet (Antwerpen 10 maart 1994; R.W. 1994-1995, 161) als hoger beroep (Cass. 12 mei 1947, Pas. 1947, I, 198; Antwerpen 17 februari 1984, Pas. 1984, II, 1187; Antwerpen 29 november 1996, AJT 1996-1997, 338) als cassatie (Cass. 13 oktober 1947, Arr. Cas. 1974, 317) kan aanwenden.

Het artikel 5ter biedt dus geen bijkomende mogelijkheden om te handelen of om zich te verdedigen. Het voegt enkel een partij toe aan het geding, vagelijk bepaald, zonder nadere omschrijving van de rechten waarover deze partij beschikt (er is inderdaad niet bepaald of deze partij toepassing kan vragen van de diverse artikelen inzake opheffing van opsporings- of onderzoekshandelingen, inzage dossier en uitvoering van onderzoekshandelingen).

Gedwongen tussenkomst lijkt hoe dan ook, buiten de gevallen nu reeds in bijzondere wetten, onmogelijk.

Op zuiver strafgebied zou gedwongen tussenkomst neerkomen op een rechtstreeks dagvaarding (bijvoorbeeld dagvaarden in gedwongen tussenkomst van een mededader die nog niet vervolgd wordt).

Op burgerlijk gebied kan de gedwongen tussenkomst, daar het om een vordering zal gaan steunend op een misdrijf (zo niet

Le § 1er correspond au premier alinéa proposé; le § 2 aux alinéas 2, 3 et 4 proposés; le § 3 aux alinéas 6 (excepté la première phrase), 7, 8, 9 et 10; le § 4 à la première phrase du sixième alinéa.

Le cinquième alinéa est supprimé, son texte figurant au § 5 de l'article 235bis proposé (article 29 de la loi en projet).

L'alinéa 6 est supprimé du fait de l'amendement n° 115 (article 25bis).

N° 118 DE MM. VANDENBERGHE ET BOURGEOIS

Art. 44

Supprimer l'article 5ter proposé.

Justification

L'article 5ter, qui porte sur l'intervention volontaire et forcée, est superflu.

Le projet de loi en discussion comporte déjà les instruments nécessaires pour celui qui souhaite intervenir dans la procédure.

Bien entendu, l'intervention volontaire ne sera possible qu'en matière de sanctions patrimoniales, alors qu'elle semble impossible pour une simple sanction pénale.

Si, d'une part, l'intervention vise à agir, on a la possibilité de se constituer partie civile et on peut, conformément au projet, consulter le dossier (art. 61ter) et demander l'accomplissement d'actes d'instruction (art. 61quinquies).

Si, d'autre part, l'intervention vise à se défendre sur le plan patrimonial, toute personne qui s'estime lésée par un acte d'information (art. 28sexies) ou un acte d'instruction (art. 61quater) peut en demander la levée, qu'elle soit déjà partie à la cause ou non.

Enfin, la jurisprudence et la doctrine admettent qu'un tiers qui n'est pas encore partie à la cause et qui est lésé par une sanction prononcée par décision judiciaire, devienne partie et puisse tant faire opposition (Anvers 10 mars 1994, R.W. 1994-1995, 161) qu'interjeter appel (Cass. 12 mai 1947, Pas. 1947, I, 198; Anvers 17 février 1984, Pas. 1984, II, 1187; Anvers 29 novembre 1996, A.J.T. 1996-1997, 338) et que se pourvoir en cassation (Cass. 13 octobre 1947, arr. Cass. 1974, 317) contre cette décision, qui a été rendue par défaut à son égard.

L'article 5ter n'offre donc pas de possibilités supplémentaires d'agir ou de se défendre. Il ne fait qu'ajouter une partie à la cause, vaguement définie, sans spécifier les droits dont elle dispose (il n'est en effet pas prévu si cette partie peut demander l'application des divers articles relatifs à la levée des actes d'information ou d'instruction, à la consultation du dossier et à l'accomplissement d'actes d'instruction).

L'intervention forcée paraît en tout cas impossible, hormis les cas prévus dès à présent par des lois particulières.

Sur le plan purement pénal, l'intervention forcée reviendrait à une citation directe (par exemple, une citation en intervention forcée d'un coauteur qui n'est pas encore poursuivi).

Sur le plan civil, comme il s'agira d'une action basée sur une infraction (sinon, le tribunal est incompétent), l'intervention

is er onbevoegdheid van de rechtbank) enkel maar verwarring teweeg brengen met de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, die een andere rechtsfiguur is dan een tussenkomende partij.

Inderdaad, gedwongen tussenkomst gaat immers uit van een partij reeds in zake en zal dus strekken tot een vorm van vrijwaring voor de veroorzaakte schade. Dit wordt dan uiteraard een aspect van burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Hugo VANDENBERGHE.
André BOURGEOIS.

Nr. 119 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 41bis (nieuw)

Een artikel 41bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 41bis. — In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 460quater ingevoegd, luidende:

«Art. 460quater. — Met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar of met geldboete van 500 frank tot 30 000 frank worden gestraft alle andere personen dan die bedoeld in het voorgaande artikel en die niet gebonden zijn door het geheim als bedoeld in de artikelen 28quinquies, § 4, en 57, § 4, maar die in een nog hangende rechtszaak en vóór de strafrechter een definitief vonnis heeft gewezen, ruchtbaarheid hebben gegeven aan enig element uit het onderzoeks- of opsporingsdossier, hoewel zij wisten dat met die mededelingen onmiskenbaar druk zou worden uitgeoefend op de getuigen, de slachtoffers of de gezworenen, of die, meer in het algemeen, het beginsel van het vermoeden van onschuld of het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer onmiskenbaar hebben geschonden.»

Verantwoording

Er is duidelijk behoefte aan voorschriften voor de pers wanneer die informatie verstrekt over een gerechtelijk onderzoek of een opsporingsonderzoek.

Men kan immers vaststellen dat sinds een jaar bepaalde persorganen ongestraft gegevens bekendmaken die onder het geheim van het onderzoek vallen en dat daarmee de beginselen van het vermoeden van onschuld en van respect voor de privacy geschonden worden.

Dit amendement is geïnspireerd op artikel 434/16 van het Franse Strafwetboek. Het publiceren van mededelingen waarin wordt gepoogd druk uit te oefenen om de verklaringen van getuigen of de beslissingen van de onderzoeksrechter of de vonnisrechter te beïnvloeden, vóór de rechter een definitief vonnis wijst, worden door dat artikel strafbaar gesteld.

Die mededelingen zijn enkel strafbaar indien dat op een publieke manier gebeurd is.

Het amendement heeft dus geen betrekking op personen die tot geheimhouding van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek gehouden zijn, aangezien de artikelen 28quinquies, § 4, en 57, § 4, al op hen van toepassing zijn, noch op de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij op wie artikel 460ter van toepassing is.

forcée ne pourra que créer la confusion avec la partie civilement responsable, qui est une autre institution juridique qu'une partie intervenante.

En effet, l'intervention forcée émane d'une partie à la cause et tendra donc à une forme de sauvegarde pour le préjudice causé. Cela devient alors, évidemment, un aspect de la responsabilité civile.

N° 119 DE MME MILQUET

Art. 41bis (nouveau)

Insérer un article 41bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 41bis. — Il est inséré dans le même Code un article 460quater, rédigé comme suit:

«Art. 460quater. — Seront punies d'une peine d'emprisonnement de 8 jours à un an ou d'une amende de 500 francs à 30 000 francs les personnes autres que celles visées à l'article précédent et qui ne sont pas tenues au secret visé aux articles 28quinquies, § 4, et 57, § 4, qui, dans une affaire judiciaire en cours et avant l'intervention d'une décision juridictionnelle pénale définitive, auront publiquement divulgué tout élément du dossier d'instruction ou d'information sachant que ces communications sont manifestement de nature à exercer des pressions sur les témoins, les victimes ou les jurés ou qui, de manière plus générale, auront porté manifestement atteinte au principe de la présomption d'innocence ou au respect du droit à la vie privée.»

Justification

Il apparaît indispensable de proposer une nouvelle disposition qui encadre le travail de la presse dans l'exercice de sa mission d'information relative à une instruction ou une information.

Nous assistons en effet à une dérive d'une certaine presse qui, depuis un an, divulgue en toute impunité des éléments couverts par le secret de l'instruction et au mépris des principes de la présomption d'innocence et du respect de la vie privée.

Cet amendement s'inspire de l'article 434/16 du Code pénal français qui «punit la publication avant l'intervention de la décision juridictionnelle définitive de commentaires tendant à exercer des pressions en vue d'influencer les déclarations des témoins ou la décision des juridictions d'instruction ou de jugement».

L'infraction ne sera réalisée que si et seulement si la divulgation est faite de manière publique.

L'amendement ne vise pas les personnes tenues au secret «de l'information et de l'instruction» déjà concernées par les articles 28quinquies, § 4, et 57, § 4, ni l'inculpé ou la partie civile visés à l'article 460ter.

Strafbaar zijn in de eerste plaats personen die het strafproces hebben «vervuild» door dossierstukken mede te delen, hoewel zij goed wisten dat zij daarmee de getuigen, de slachtoffers of de gezwoorenen konden beïnvloeden.

Strafbaar zijn vervolgens de personen die het proces vervalst hebben door het beginsel van het vermoeden van onschuld en het recht op eerbiediging van privacy hebben geschonden. Deze tweede strafbaarstelling is ongetwijfeld minder nauwkeurig dan de eerste en laat aan de strafrechter een ruime beoordelingsvrijheid, maar deze moet van geval tot geval uitmaken of het vermoeden van onschuld en het recht op privacy geschonden zijn.

De straf en ieder geval de geldboete kunnen zwaar lijken. Om echter zeker te zijn dat de pers een dergelijk voorschrift naleeft, is het onontbeerlijk dat op overtreding daarvan zeer zware geldboetes worden gesteld. Het bedrag van de voorgestelde geldboete komt trouwens reeds voor in artikel 259*bis* van ons Strafwetboek.

In Engeland is de geldboete zelfs onbegrensd in het geval van «contempt of court», dat wil zeggen wanneer informatie wordt gepubliceerd die de gezwoorene kan beïnvloeden ten nadele van een beschuldigde.

Nr. 120 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 45*bis* (nieuw)

Een artikel 45*bis* (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 45*bis*. — In artikel 6, tweede lid, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt worden de woorden «onverminderd de artikelen 28ter, § 4, en 56, § 3, van het Wetboek van Strafvordering» ingevoegd tussen de woorden «bevoegde overheden,» en de woorden «zonder zich te mengen.»

Verantwoording

Dit amendement sluit aan bij onze amendementen nrs. 64 en 90 die bepalen dat de procureur des Konings en de onderzoeksrechter de politieafdeling of -afdelingen, de politieambtenaar of -ambtenaren kunnen aanwijzen die in een bepaald onderzoek met de taken van gerechtelijke politie worden belast.

Een wijziging van artikel 6, tweede lid, van de wet op het politieambt is noodzakelijk indien men de magistraten in staat wil stellen die keuze te maken. De instanties die vorderen, mogen zich echter niet mengen in de organisatie van de dienst, onverminderd het recht van de magistraat om de politiedienst of de politieambtenaar te kiezen die het best geschikt is om in een bepaald onderzoek de taken van gerechtelijke politie te vervullen.

Nr. 121 VAN DE HEREN DESMEDT EN COVELIERS

Art. 13

Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 61 *quater* vervangen als volgt:

«§ 6. Indien de onderzoeksrechter geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij § 2, tweede lid, van dit

Sont tout d'abord sanctionnées les personnes qui auront «pollué» le procès pénal en communiquant des pièces du dossier sachant manifestement que cela serait de nature à influencer les témoins, les victimes ou les jurés.

Sont ensuite sanctionnées les personnes qui auront faussé le procès en violant le principe de la présomption d'innocence et le droit au respect de la vie privée. Ce deuxième pan de l'infraction est certes moins précis que le premier et laisse une large marge d'appréciation au juge pénal, mais la violation de la présomption d'innocence et le respect du droit à la vie privée doivent s'apprécier au cas par cas.

La sanction et, en tout cas, l'amende peuvent paraître élevées. Cependant, pour s'assurer que la presse respecte une telle prescription, il est indispensable de l'assortir d'amendes très importantes. Le montant de l'amende proposée est d'ailleurs déjà appliqué dans notre Code pénal, notamment à l'article 259*bis*.

En Angleterre, le principe du «Contempt of Court», qui interdit toute publication d'information de nature à influencer un juré à l'encontre d'un accusé, est sanctionné par une amende qui peut être illimitée.

N° 120 DE MME MILQUET

Art. 45*bis* (nouveau)

Insérer un article 45*bis* (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 45*bis*. — À l'article 6, alinéa 2, de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, ajouter les mots «sans préjudice des articles 28ter, § 4, et 56, § 3, du Code d'instruction criminelle» entre les mots «l'organisation du service» et les mots «précisent.»

Justification

Le présent amendement est consécutif aux amendements n°s 64 et 90 déposés par mes soins qui prévoient que le procureur du Roi et le juge d'instruction peuvent choisir la ou les sections de police, le ou les fonctionnaires de police chargés des missions de police judiciaire dans une enquête particulière.

Une modification de l'article 6, alinéa 2, de la loi sur la fonction de police s'impose si on veut permettre aux magistrats d'exercer ce choix. Les autorités requérantes ne pourront s'immiscer dans l'organisation du service, sans préjudice, toutefois, pour le magistrat de choisir le service ou le fonctionnaire de police le plus apte à remplir la mission de police judiciaire dans une enquête particulière.

Joëlle MILQUET.

N° 121 DE MM. DESMEDT ET COVELIERS

Art. 13

Remplacer le § 6 de l'article 61 *quater* proposé par ce qui suit:

«§ 6. Si le juge d'instruction n'a pas statué dans le délai prévu au § 2, alinéa 2, du présent article, le

artikel bepaalde termijn, wordt verondersteld dat de verzoeker een gunstige beslissing heeft verkregen. De procureur des Konings kan de kamer van inbeschuldigingstelling adiëren. De procedure verloopt overeenkomstig § 5.»

Verantwoording

Zoals wij in verband met het verzoek tot inzage van het dossier reeds hebben kunnen benadrukken, komt het ons voor dat het uitblijven van een reactie van de onderzoeksrechter, met andere woorden zijn passieve houding, gelijkgesteld moet worden met een gunstige beslissing waartegen het parket beroep kan aantekenen. Dat beroep heeft in elk geval opschortende kracht. Het gaat er nogmaals om coherent te zijn en de werkzaamheid en de doeltreffendheid van de rechten die men wil toekennen, te waarborgen.

Nr. 122 VAN DE HEER ERDMAN

Art. 12

Paragraaf 4 van het voorgestelde artikel 61 ter aanvullen met een tweede lid, luidend als volgt:

«De in verdenking gestelde of de burgerlijke partij mag de door de inzage in het dossier verkregen inlichtingen enkel gebruiken in het belang van zijn verdediging, mits het vermoeden van onschuld en de rechten van verdediging van derden, het privé leven en de waardigheid van de persoon worden geëerbiedigd, onverminderd het recht zoals bepaald in artikel 61quinquies.»

Verantwoording

Indien men het nuttig achtte een strafbepaling te voorzien (artikel 41) en de indiener een amendement heeft geformuleerd om deze strafbepaling te doen vervallen (zie verantwoording amendement nr. 40) dan kan men wel uitdrukkelijk bepalen met welke finaliteit de door het inzagerecht bekomen inlichtingen kunnen worden aangewend.

Hiermee sluit men aan met de geest en de bewoordingen van de door de regering ingediende amendementen op artikel 28quinquies en 57, telkens §§ 4 en 5.

Anderzijds blijft natuurlijk het recht bepaald in artikel 61quinquies onverkort bestaan.

Frederik ERDMAN.

Nr. 123 VAN DE HEER FORET

Art. 44

In § 2 van het voorgestelde artikel 5bis de woorden «De verklaring wordt ontvangen door het open-

requérant est censé avoir obtenu une décision favorable. Le procureur du Roi peut saisir la chambre des mises en accusation. La procédure se fera conformément au § 5.»

Justification

Comme nous avons déjà eu l'occasion de le souligner en ce qui concerne la demande d'accès au dossier, l'absence de réaction du juge d'instruction, autrement dit sa passivité, nous semble devoir être assimilée à une décision favorable contre laquelle le parquet peut interjeter appel, appel qui est de toute façon suspensif. Il s'agit une nouvelle fois d'être cohérent et de garantir l'effectivité et l'efficacité des droits que l'on souhaite par ailleurs voir consacrés.

Claude DESMEDT.
Hugo COVELIERS.

N° 122 DE M. ERDMAN

Art. 12

Compléter le § 4 de l'article 61ter proposé par un deuxième alinéa, libellé comme suit:

«L'inculpé ou la partie civile ne peut faire usage des renseignements obtenus par la consultation du dossier que dans l'intérêt de sa défense, à la condition de respecter la présomption d'innocence et les droits de la défense de tiers, la vie privée et la dignité de la personne, sans préjudice du droit prévu à l'article 61quinquies.»

Justification

Si l'on a jugé utile de prévoir une disposition pénale (article 41) et si nous avons formulé un amendement visant à la supprimer (voir la justification de l'amendement n° 40), on peut cependant prévoir explicitement à quelles fins les renseignements obtenus grâce au droit de consultation peuvent être utilisés.

On rejoint ainsi l'esprit et la lettre des amendements déposés par le Gouvernement aux articles 28quinquies et 57, chaque fois §§ 4 et 5.

D'autre part, il va de soi que le droit prévu à l'article 61quinquies demeure entier.

N° 123 DE M. FORET

Art. 44

Au § 2 de l'article 5bis proposé, remplacer les mots «La déclaration est reçue par le ministère public»

baar ministerie.» **vervangen door de woorden** «*De verklaring wordt ontvangen door een officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, die er een proces-verbaal van opmaakt en het mededeelt aan het openbaar ministerie.*»

Verantwoording

Het openbaar ministerie ermee belasten in persoon de verklaring van de benadeelde persoon te ontvangen wanneer men weet dat het nu reeds overbelast is met talloze opsporings- en onderzoekstaken, lijkt ons niet raadzaam. Wij stellen dus voor deze opdracht toe te vertrouwen aan een officier van gerechtelijke politie, die de in een proces-verbaal opgenomen verklaring zelf moet overzenden aan het openbaar ministerie.

Met deze praktische oplossing kunnen de benadeelden hun verklaring onmiddellijk afleggen bij hun eventueel verhoor door de politiediensten. Gelet op de voorschriften inzake de opvang van slachtoffers lijken de politiediensten ons de meest aangewezen tussenschakel om dergelijke verklaringen te ontvangen. Wij wijzen er tevens op dat deze politiediensten de slachtoffers op de hoogte moeten brengen van hun rechten, onder meer als benadeelde persoon.

Nr. 124 VAN DE HEER FORET

Art. 44

Paragraaf 3, eerste lid, van het voorgestelde artikel 5bis aanvullen met de volgende volzin :

«*Behoudens andersluidende beslissing van de procureur des Konings, gewettigd door de behoeften van het onderzoek, heeft hij eveneens het recht zich te laten vergezellen door een vertrouwenspersoon van zijn keuze.*»

Verantwoording

Benadeelde personen hebben het recht door een advocaat te worden bijgestaan of vertegenwoordigd. Niet in alle gevallen evenwel is deze rechtsbijstand voldoende om de benadeelden te helpen de dramatische omstandigheden te verwerken die zij beleven. Alleen al de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon bij het verhoor heeft als psychologisch gevolg dat die personen tot rust kunnen komen in een gerechtelijk milieu waarmee zij niet zo goed vertrouwd zijn. Deze bepaling lijkt ons onontbeerlijk als men het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek daadwerkelijk wil vermenschelijken zonder de kwaliteit ervan in het gedrang te brengen. Het is immers zo dat de procureur des Konings zich in alle gevallen kan kanten tegen de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon bij de uitvoering van een aantal specifieke opdrachten ingeval die aanwezigheid een hinderpaal wordt bij het zoeken naar de ware toedracht van de feiten.

par les mots «*La déclaration est reçue par un officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi qui en dresse procès-verbal et la communique au ministère public;*»

Justification

Plutôt que de charger le ministère public de recevoir en personne la déclaration de personne lésée, alors qu'il est déjà submergé par d'innombrables tâches de recherches et d'investigations, nous estimons plus opportun de confier cette mission à un officier de police judiciaire. Celui-ci communiquera lui-même la déclaration, actée dans un procès-verbal, au ministère public.

Cette solution pratique permettra aux personnes lésées d'effectuer directement leur déclaration lors de leur éventuelle audition par les services de police. De par leurs obligations en matière d'accueil des victimes, les services de police nous paraissent être un intermédiaire plus adapté à recevoir de telles déclarations. N'oublions pas non plus qu'il reviendra à ces mêmes services de police d'informer les victimes sur leurs droits, notamment en qualité de personnes lésées.

N° 124 DE M. FORET

Art. 44

Compléter l'alinéa 1er du § 3 de l'article 5bis proposé par une nouvelle phrase, rédigée comme suit :

«*Sauf décision contraire du procureur du Roi, justifiée par les besoins de l'enquête, elle a également le droit de se faire accompagner d'une personne de confiance de son choix.*»

Justification

Les personnes lésées ont le droit d'être assistées ou représentées par un avocat. Toutefois, ce soutien juridique n'est pas toujours suffisant pour aider les personnes lésées à faire face aux situations dramatiques qu'elles vivent. La simple présence d'une personne de confiance lors des auditions aura un impact psychologique important pour rassurer ces personnes dans un milieu judiciaire qu'elles connaissent mal. Cette disposition nous semble indispensable si l'on veut aboutir à une véritable humanisation de l'information et de l'instruction, sans pour autant nuire à leur qualité. En effet, le procureur du Roi pourra toujours s'opposer à la présence de la personne de confiance lors de certains devoirs spécifiques dans l'hypothèse où cette présence pourrait nuire à la recherche de la vérité.

Nr. 125 VAN DE HEER FORET

Art. 44bis (nieuw)

Een artikel 44bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 44bis. — In dezelfde voorafgaande titel wordt een artikel 5quater ingevoegd, luidende:

«Art. 5quater. — Wanneer afbreuk is gedaan aan een doel dat zij statutair nastreeft, kan een instelling van openbaar nut en een vereniging zonder winstoogmerk die zich tot doel stelt hulp te verlenen aan slachtoffers van misdaden en wanbedrijven alsmede de rechten van deze slachtoffers te verdedigen, in rechte optreden in alle geschillen naar aanleiding van misdaden en wanbedrijven gepleegd ten aanzien van minderjarigen.

De instelling van openbaar nut of de vereniging zonder winstoogmerk bedoeld in het vorige lid moet op de dag waarop de rechtsvordering ingesteld wordt, sinds ten minste een jaar rechtspersoonlijkheid bezitten en moet bovendien voldoen aan alle voorschriften van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend.»

Verantwoording

Dit amendement wil bepaalde verenigingen de kans bieden zich burgerlijke partij te stellen in geschillen over misdaden en wanbedrijven gepleegd op de persoon van minderjarigen.

Met een dergelijke mogelijkheid kan men enerzijds de ouders en verwanten van de slachtoffers helpen bij het volgen van de gerechtelijke procedures, die vaak psychisch erg belastend zijn. Anderzijds kan de schade die deze verenigingen hebben geleden door de verschillende steunacties voor de ouders, gemakkelijker worden hersteld. Een voorbeeld hiervan is de terugbetaling van een aantal kosten voor het opsporen van verdwenen kinderen.

Deze bepaling is niet volstrekt nieuw omdat er in ons recht reeds rechtsvorderingen van dezelfde aard bestaan: cf. de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden en de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake de bescherming van het leefmilieu.

N° 125 DE M. FORET

Art. 44bis (nouveau)

Insérer un article 44bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 44bis. — Il est inséré dans le même titre préliminaire un article 5quater, rédigé comme suit:

«Art. 5quater. — Lorsqu'un préjudice est porté aux fins statutaires qu'ils se sont données pour mission de poursuivre, tout établissement d'utilité publique et toute association sans but lucratif ayant pour objet social l'aide aux victimes de crimes et délits ainsi que la défense des droits de ces victimes, peuvent ester en justice dans tous les litiges consécutifs à des crimes et délits commis envers des mineurs d'âge.

L'établissement d'utilité publique ou l'association sans but lucratif visé à l'alinéa précédent doit être doté de la personnalité juridique depuis un an au moins au jour de l'intentement de l'action en justice et doit, en outre, avoir respecté toutes les prescriptions de la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique.»

Justification

Le présent amendement a pour finalité de permettre à certaines associations de se constituer partie civile dans des litiges concernant des crimes et délits commis envers des mineurs d'âge.

Une telle possibilité permettra d'une part de soulager les parents et proches des victimes dans le suivi des procédures judiciaires souvent fort lourdes à assumer psychologiquement. D'autre part, le préjudice subi par ces associations à la suite des différentes actions menées pour soutenir les parents pourra être réparé plus aisément. On peut penser par exemple à la récupération de certains frais déboursés pour la recherche d'enfants disparus.

Cette disposition n'est pas totalement originale puisque notre droit connaît déjà différents types d'actions en justice de ce type: notamment dans la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme et la xénophobie, et dans la loi du 12 janvier 1993 concernant un droit d'action en matière de protection de l'environnement.

Michel FORET.

Nr. 126 VAN DE HEREN **VANDENBERGHE EN DESMEDT**

(Subamendement op het amendement nr. 59 van de heren Vandenberghe en Bourgeois)

Art. 44

In het voorgestelde artikel 5bis, het laatste lid van § 2 vervangen als volgt:

«De verklaring, waarvan akte wordt opgesteld die bij het dossier wordt gevoegd, wordt ontvangen door het secretariaat van het openbaar ministerie.»

Hugo VANDENBERGHE.
Claude DESMEDT.

Nr. 127 VAN DE HEER **COVELIERS**

Art. 27

In het voorgestelde artikel 135 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1) Het eerste lid vervangen als volgt:

«Onverminderd het in artikel 539 van dit Wetboek beoogde beroep, kunnen het openbaar ministerie en de burgerlijke partij hoger beroep instellen tegen beschikkingen gegeven overeenkomstig de artikelen 128, 129 en 130.»

2) Het tweede lid vervangen als volgt:

«Onverminderd het in artikel 539 van dit Wetboek beoogde beroep, kan de inverdenkinggestelde hoger beroep instellen tegen een beschikking tot verwijzing waarbij zijn verzoek tot buitenvervolginstelling op grond van onontvankelijkheid van de vordering overeenkomstig de achtste alinea van dit artikel werd afgewezen.»

3) Het achtste (voorlaatste) lid vervangen als volgt:

«De raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling zijn niet bevoegd om zich uit te spreken over de regelmatigheid van onderzoekshandelingen, behalve wanneer deze de nietigheid van de procedure en derhalve de onontvankelijkheid van de vordering met zich brengen.»

Verantwoording

Met dit amendement wordt het hoger beroep van de burgerlijke partij en het openbaar ministerie behouden zoals geregeld in het huidige artikel 135. Het door de regering voorgestelde systeem van zuivering van nietigheden wordt echter niet overgenomen. Wel wordt aan de inverdenkinggestelde een recht van hoger beroep verleend, maar dit recht geldt enkel voor zover de verwijzingsbeschikking steunt op een grond van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering.

N° 126 DE MM. **VANDENBERGHE ET DESMEDT**

(Sous-amendement à l'amendement n° 59 de MM. Vandenberghe et Bourgeois)

Art. 44

À l'article 5bis proposé, remplacer le dernier alinéa du § 2 par la disposition suivante:

«La déclaration à joindre au dossier, et dont il est dressé acte, est reçue par le secrétariat du ministère public.»

N° 127 DE M. **COVELIERS**

Art. 27

À l'article 135 proposé, apporter les modifications suivantes:

1) Remplacer l'alinéa 1er par ce qui suit:

«Sans préjudice de l'appel visé à l'article 539 du présent Code, le ministère public et la partie civile peuvent interjeter appel contre les ordonnances rendues conformément aux articles 128, 129 et 130.»

2) Remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit:

«Sans préjudice de l'appel visé à l'article 539 du présent Code, l'inculpé peut interjeter appel contre une ordonnance de renvoi par laquelle sa demande de non-lieu a été rejetée pour cause d'irrecevabilité de l'action conformément à l'alinéa 8.»

3) Remplacer l'alinéa 8 par ce qui suit:

«La chambre du conseil et la chambre des mises en accusation ne sont pas habilitées à se prononcer sur la régularité des actes d'instruction, sauf si ceux-ci entraînent la nullité de la procédure et, par conséquent, l'irrecevabilité de l'action.»

Justification

Le présent amendement vise à maintenir l'appel de la partie civile et du ministère public tel qu'il est réglé par l'actuel article 135. Nous n'avons pas retenu le système de purge des nullités proposé par le Gouvernement. L'amendement tend toutefois à accorder à l'inculpé le droit d'interjeter appel, mais ce droit ne peut être exercé que si l'ordonnance de renvoi se fonde sur une cause d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique.

De redenen tot afwijzing van het in het onderwerp voorgestelde systeem van zuivering van nietigheden zijn gesteund op de overwegingen ontwikkeld in de *dissenting opinion* van Van den Wyngaert en De Smet (De sanctionering van vormverzuimen: een dissenting opinion bij het voorstel van de Commissie Strafprocesrecht», in *Het tweede voorontwerp van de Commissie Strafprocesrecht*, Gent, Mys en Breesch, 1997, blz. 59-84), die voorstellen dat de sanctionering van vormverzuimen niet door de onderzoeksgerechten, maar in principe enkel door de vonnis-gerechten zou geschieden.

Uit de arresten van het Arbitragehof van 1 december 1994 en 2 maart 1995 valt immers geenszins af te leiden dat de sanctionering van vormverzuimen zou moeten toevertrouwd worden aan de onderzoeksgerechten (raadkamer en kamer van inbeschuldigingstelling).

In geval het vooronderzoek volledig is gestart vanuit een nietige proceshandeling (bijvoorbeeld een klacht die het resultaat is van een schending van het beroepsgeheim), is het om redenen van efficiëntie gerechtvaardigd om aan de strafvordering een einde te maken alvorens de zaak naar het vonnisgerecht wordt verwezen. De rechter ten gronde moet dan immers niet meer tussenkomen, wat een besparing van tijd en middelen kan opleveren. Vereist is wel dat de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling oordelen over middelen die betrekking hebben op de nietigheid van het ganse vooronderzoek, zodat een democratische controle op de werking van het gerecht mogelijk is.

In alle andere gevallen biedt een systeem naar Nederlands model, waarbij de sanctionering van vormverzuimen wordt gereserveerd voor het onderzoek ter terechtzitting, de beste garanties op het vlak van rechtsbescherming en efficiëntie. Stel dat in de loop van een complex gerechtelijk onderzoek een onregelmatige huiszoeking werd verricht en de kamer van inbeschuldigingstelling beslist enkel deze onderzoekshandeling uit te sluiten, dan komen niet meer alle facetten van het onderzoek op de procesbehandeling ten gronde aan bod.

De partijen zijn dan genoodzaakt zich enkel toe te leggen op de «bewijswaardering» en mogen daarbij slechts verwijzen naar onderzoeksdaten die de in artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering voorgestelde regelmatigheidsstoets van de kamer van inbeschuldigingstelling hebben doorstaan. Deze beperking levert problemen op voor slachtoffers die zich pas tijdens het onderzoek ter terechtzitting burgerlijke partij stellen. Voor deze slachtoffers is het niet meer mogelijk opmerkingen te formuleren over onderzoeksdaten die tijdens het vooronderzoek uit het strafdossier werden verwijderd. Partijen die pas op het onderzoek ter terechtzitting tussenkomen beschikken bijgevolg over minder middelen om hun belangen te verdedigen en het besluitvormingsproces te beïnvloeden dan partijen die wel bij de «filtering» van onregelmatigheden betrokken werden. Dit verschil in informatietoever en kansen op verdediging is moeilijk in overeenstemming te brengen met de eisen van artikel 6 EVRM en doet afbreuk aan de interne openbaarheid van het strafproces.

Deze situatie doet denken aan de problematiek rond de interpretatie van het gezag van het strafrechtelijk gewijsde. Vroeger nam men aan dat de burgerlijke rechter gebonden was door hetgeen de strafrechter noodzakelijk, zeker en hoofdzakelijk heeft beslist, zelfs als het ging om informatie die niet door alle partijen kon worden tegengesproken. (D'Haenens, J., *Belgisch Strafprocesrecht*, Gent, Story-Scientia, 1985, blz. 167; Declercq, R., *Beginselen van strafvordering*, Antwerpen, Kluwer, 1994, blz. 655-664.)

Het Hof van Cassatie heeft deze erga omnes-werking getemperd en aanvaard dat het gezag van het strafrechtelijk gewijsde slechts geldt voor de partijen die tijdens het strafproces de gelegenheid hadden om hun verhaal en opmerkingen naar voor te brengen. (Cass., 15 februari 1991, RTDH, 1992, blz. 227 met noot M. Franchimont.)

Les raisons pour lesquelles nous rejetons le système de purge des nullités proposé dans le projet à l'examen, sont basées sur les considérations émises dans l'«*opinion dissidente*» défendue par Van den Wyngaert et De Smet («De sanctionering van vormverzuimen: een dissenting opinion bij het voorstel van de Commissie Strafprocesrecht», in «Het tweede voorontwerp van de Commissie Strafprocesrecht», Gand, Mys et Breesch, 1997, pp. 59-84), qui proposent que la violation des formes ne puisse pas être sanctionnée par les juridictions d'instruction, mais uniquement par les juridictions de jugement.

Les arrêts de la Cour d'arbitrage du 1er décembre 1994 et du 2 mars 1995, en effet, ne permettent pas d'inférer que le pouvoir de sanctionner les violations des formes devrait être confié aux juridictions d'instruction (chambre du conseil et chambre des mises en accusation).

Lorsque l'information a démarré entièrement sur la base d'un acte de procédure frappé de nullité (par exemple une plainte qui est le résultat d'une violation du secret professionnel), il s'indique, pour des raisons d'efficacité, de mettre un terme à l'action publique avant que l'affaire soit renvoyée devant la juridiction de jugement. Le juge du fond ne doit alors plus intervenir, ce qui peut représenter un gain de temps et de moyens. Il faut toutefois que la chambre du conseil et la chambre des mises en accusation statuent sur des moyens qui concernent la nullité de toute l'information, de manière à permettre un contrôle démocratique du fonctionnement de la justice.

Dans tous les autres cas, un système inspiré du modèle néerlandais, dans lequel les violations de formes ne peuvent être sanctionnées que lors de l'instruction à l'audience, offre les meilleures garanties en termes de protection juridique et d'efficacité. Si au cours d'une instruction judiciaire complexe, une perquisition irrégulière a été opérée et que la chambre des mises en accusation décide de n'exclure que cet acte d'instruction, toutes les facettes de l'instruction ne seront plus prises en considération lors de l'examen à l'audience quant au fond.

Les parties sont alors dans l'obligation de s'attacher à la seule «appréciation de la preuve» et ne peuvent se référer en l'espèce qu'à des actes d'instruction qui ont franchi le contrôle de régularité de la chambre des mises en accusation proposé par l'article 135 du Code d'instruction criminelle. Cette limitation pose des problèmes aux victimes qui ne se constituent partie civile qu'au cours de l'examen à l'audience. Pour celles-ci, il n'est plus possible de formuler des observations sur des actes d'instruction qui ont été retirés du dossier pénal au cours de l'instruction préparatoire. Les parties qui n'interviennent qu'au cours de l'examen de l'audience disposent donc de moins de moyens pour défendre leurs intérêts et influencer le processus décisionnel que les parties qui ont pour leur part été associées au «filtrage» des irrégularités. Cette discrimination dans l'apport d'informations et les possibilités de défense est difficilement compatible avec les exigences de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme et porte atteinte à la publicité interne de la procédure pénale.

Cette situation fait penser à la problématique qui entoure l'interprétation de l'autorité de la chose jugée au pénal. Jadis, on partait du principe que le juge civil était lié par ce que le juge pénal avait considéré comme nécessaire, certain et principal, même s'il s'agissait d'informations qui ne pouvaient pas être contredites par toutes les parties (D'Haenens, J., *Belgisch Strafprocesrecht*, Gand, Story-Scientia, 1985, p. 167; Declercq, R., *Beginselen van strafvordering*, Anvers, Kluwer, 1994, pp. 655-664).

La Cour de cassation a tempéré cet effet *erga omnes* et accepté que l'autorité de la chose jugée au pénal ne vaille que pour les parties ayant eu la possibilité, durant le procès pénal, de présenter leur moyens et leurs observations (Cass., 15 février 1991, R.T.D.H., 1992, p. 227 avec note de M. Franchimont).

De rechter moet er bijgevolg voor zorgen dat de informatie waarop hij zijn overtuiging steunt door elke procespartij ter discussie kan gesteld worden. Als men dit principe toepast op de voorgestelde « zuivering van nietigheden », zou de vonnisrechter zich moeten uitspreken over de regelmatigheid van onderzoeks-daden telkens wanneer een partij niet in staat was om de beslissing van de KI te beïnvloeden. De vraag rijst dan of het niet veel efficiënter is de sanctionering van vormverzuimen over te laten aan de vonnisrechter.

Bovendien blijft het probleem bestaan dat het in artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering voorgestelde systeem van de « zuivering van nietigheden » beperkt blijft tot zaken die het voorwerp uitmaken van een gerechtelijk onderzoek.

In de huidige rechtspraktijk wordt nog slechts in een 5 % van het aantal dossiers een gerechtelijk onderzoek ingesteld, waardoor slechts enkele verdachten de gelegenheid zouden krijgen om onregelmatige bewijsstukken reeds tijdens het vooronderzoek uit het strafdossier te doen verwijderen. Verdachten tegen wie een opsporingsonderzoek wordt verricht hebben geen andere keuze dan vormverzuimen voor het vonnisgerecht op te werpen. De werking van het in artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering voorgestelde zuiveringssysteem hangt dan geheel af van de bereidheid van het parket een gerechtelijk onderzoek in te stellen. Het is daarom wenselijk de beoordeling van de regelmatigheid van onderzoeks-daden zoveel mogelijk over te laten aan de vonnisgerechten.

Over de rechtsmiddelen van de verdachte tegen de verwijzingsbeschikking bestaat reeds geruime tijd discussie. De kern van het probleem is dat de verdachte enkel in geval van onbevoegdheid hoger beroep kan aantekenen tegen de verwijzingsbeschikking van de raadkamer (artikel 539 van het Wetboek van Strafvordering), terwijl het openbaar ministerie en de burgerlijke partij over een in principe onbeperkt recht op hoger beroep beschikken (artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering). Hoewel deze situatie op het eerste gezicht een inbreuk vormt op het gelijkheidsbeginsel, is het niet noodzakelijk aan de verdachte het recht toe te kennen om zonder enige beperking een verwijzingsbeschikking van de raadkamer aan te vechten.

Vooreerst achtte het Arbitragehof in zijn arresten van 1 december 1994 en van 2 maart 1995 dit verschil in rechtsmiddelen slechts strijdig met het gelijkheidsbeginsel voor zover het gaat om het opwerpen van onregelmatigheden begaan tijdens het vooronderzoek. Het feit dat de verdachte zich niet tot de kamer van inbeschuldigingstelling kan wenden om het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld aan te vechten, doet bijgevolg geen afbreuk aan het gelijkheidsbeginsel.

Verder houdt artikel 6 EVRM niet in dat reeds tijdens het vooronderzoek een volledige « gelijkheid van wapens » tot stand moet gebracht worden. Volgens vaststaande rechtspraak van het Europees Hof te Straatsburg moet men voor de bevoordeling van het recht op een eerlijk proces kijken naar de procedure in haar geheel. Het feit dat de verdachte tijdens het vooronderzoek niet over dezelfde middelen beschikt als het openbaar ministerie is op zich niet in strijd met het *equality of arms*-beginsel, behalve indien dit element de positie van de verdachte dermate zou hebben benadeeld of verzwakt dat de latere procesbehandeling ten gronde daardoor is aangetast en dat er van een eerlijk proces geen sprake meer kan zijn (in die zin zie Van den Wyngaert, C., *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 1994, blz. 543). De verdachte die zijn onschuld wil bewijzen of die meent dat tegen hem onvoldoende ernstige aanwijzingen van schuld bestaan kan zich nog steeds verdedigen voor het vonnisgerecht.

Wanneer men aan de verdachte het recht zou toekennen om in alle gevallen hoger beroep aan te tekenen tegen een verwijzingsbeschikking, doorbreekt men tenslotte de rechtsgelijkheid tussen de verdachten. Het hoger beroep tegen beschikkingen van de raadkamer staat immers enkel open voor verdachten die het

Le juge doit donc veiller à ce que les informations sur lesquelles il fonde sa conviction puissent être discutées par chacune des parties au procès. Si l'on applique ce principe à la « purge des nullités » proposée, le juge du fond devrait statuer sur la régularité d'actes d'instruction chaque fois qu'une partie n'aura pas été en mesure d'influencer la décision de la chambre des mises en accusation. On peut dès lors se demander s'il ne serait pas beaucoup plus efficace de laisser au juge du fond le soin de sanctionner les violations des formes.

En outre, le problème suivant subsiste: le système de « purge des nullités » proposé à l'article 135 du Code d'instruction criminelle reste limité aux affaires qui font l'objet d'une instruction judiciaire.

Dans la pratique judiciaire actuelle, une instruction judiciaire n'est ouverte que dans 5 % des dossiers, si bien que seuls quelques inculpés auraient l'occasion de faire rayer du dossier pénal, dès l'instruction préliminaire, les éléments de preuve réunis irrégulièrement. Les inculpés qui font l'objet d'une information n'ont d'autre alternative que d'invoquer la violation des formes devant la juridiction de jugement. L'effectivité du système d'épuration proposé à l'article 135 du Code d'instruction criminelle dépend alors totalement de la volonté du parquet d'ouvrir une instruction judiciaire. Il est dès lors souhaitable de laisser autant que possible aux juridictions de jugement le soin d'apprécier la régularité des actes d'instruction.

Les moyens dont dispose l'inculpé à l'encontre de l'ordonnance de renvoi sont depuis longtemps un sujet de controverse. Le nœud du problème est que l'inculpé ne peut faire appel de l'ordonnance de renvoi de la chambre du conseil que sur la question de l'incompétence (article 539 du Code d'instruction criminelle), alors que le ministère public et la partie civile disposent d'un droit d'appel en principe illimité (article 135 du même Code). Bien que cette situation soit à première vue contraire au principe d'égalité, il n'est pas nécessaire d'accorder à l'inculpé le droit de contester sans la moindre restriction une ordonnance de renvoi de la chambre du conseil.

Tout d'abord, la Cour d'arbitrage a estimé, dans ses arrêts des 1er décembre 1994 et 2 mars 1995, que cette différence dans les moyens de droit n'était contraire au principe d'égalité que dans la mesure où elle concernerait l'invocation même des irrégularités commises durant l'enquête préliminaire. Le fait que l'inculpé ne puisse pas s'adresser à la chambre des mises en accusation pour contester l'existence d'indices sérieux de culpabilité ne porte donc pas atteinte au principe d'égalité.

Par ailleurs, l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme n'implique pas qu'une complète « égalité des armes » doive être réalisée dès le stade de l'enquête préliminaire. Selon une jurisprudence constante de la Cour européenne de Strasbourg, pour porter une appréciation sur le droit à un procès équitable, il faut considérer la procédure dans son ensemble. Le fait que l'inculpé ne dispose pas, durant l'enquête préliminaire, des mêmes moyens que le ministère public n'est pas, en soi, contraire au principe de l'égalité des armes, à moins que cet élément n'ait défavorisé ou affaibli la position de l'inculpé à un point tel que la suite de la procédure n'en ait été profondément affectée et qu'il ne puisse plus être question d'un procès équitable (voir, dans ce sens, Van den Wyngaert, C., *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, Anvers, Maklu, 1994, p. 543). L'inculpé qui veut prouver son innocence ou estime qu'il existe trop peu d'indices sérieux contre lui peut toujours se défendre devant la juridiction de jugement.

Si l'on accordait à l'inculpé le droit d'interjeter appel dans tous les cas contre une ordonnance de renvoi, on romprait en fin de compte l'égalité juridique entre les inculpés. L'appel des ordonnances de la chambre du conseil n'est ouvert en effet que pour les inculpés faisant l'objet d'une instruction judiciaire, car

voorwerp uitmaken van een gerechtelijk onderzoek. Verdachten tegen wie een opsporingsonderzoek wordt verricht kunnen immers geen rechtsmiddelen aanwenden tegen de rechtstreekse dagvaarding voor het vonnisgerecht of tegen een oproeping bij proces-verbaal. Deze situatie is moeilijk te rechtvaardigen omdat de verdachte de onderzoeksrechter niet zelf kan inschakelen. Het is daarom aangewezen geen onbeperkt recht van hoger beroep tegen beschikkingen van de raadkamer aan de verdachte toe te kennen. Deze beperking heeft tevens als voordeel dat het aantal incidenten tijdens het vooronderzoek beperkt blijft, waardoor deze procesfase niet te lang aansleept.

Nr. 128 VAN DE HEER COVELIERS

Art. 27

Het voorgestelde artikel 135 aanvullen met een laatste lid, luidend als volgt:

«De behandeling en de uitspraak geschieden in openbare zitting, zowel voor de raadkamer als voor de kamer van inbeschuldigingstelling.»

Verantwoording

De problematiek van de nietigheden is niet alleen een zaak van privaat belang, maar raakt in de eerste plaats het algemeen belang. Openbaarheid van de debatten en van de uitspraak is een minimale vereiste.

Hugo COVELIERS.

Nr. 129 VAN DE HEER BOUTMANS EN MEVROUW DARDENNE

(Subamendement op hun amendement nr. 53)

Art. 5

De in te voegen volzin als volgt formuleren:

«De beslissingen tot sepot worden met redenen omkleed.»

Verantwoording

De motivering is onontbeerlijk om te kunnen nagaan of het sepot, met name wegens verjaring of onbekendheid van de dader, goed is doordacht en in overeenstemming is met de inlichtingen van het college van procureurs-generaal.

Eddy BOUTMANS.
Martine DARDENNE.

Nr. 130 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 43

Het voorgestelde artikel 3bis aanvullen met een derde lid, luidende:

«In geval van verdwijning, van misdaden en wanbedrijven bedoeld in de hoofdstukken IV tot VI

les inculpés à l'encontre desquels une information est ouverte ne disposent d'aucun moyen contre une citation directe devant la juridiction de jugement ou une convocation par voie de procès-verbal. Cette situation est difficile à justifier, parce que l'inculpé ne peut pas faire intervenir lui-même le juge d'instruction. Il convient dès lors de ne pas octroyer à l'inculpé un droit d'appel illimité contre des ordonnances de la chambre du conseil. Cette restriction présente en même temps l'avantage de limiter le nombre des incidents au cours de l'enquête préliminaire avec la conséquence que cette phase du procès ne traînera pas trop en longueur.

N° 128 DE M. COVELIERS

Art. 27

Compléter l'article 135 proposé par un alinéa, libellé comme suit:

«Tant la chambre du conseil que la chambre des mises en accusation examinent l'appel et statuent sur celui-ci en audience publique.»

Justification

Le problème des nullités ne relève pas uniquement de l'intérêt privé. Il s'agit avant tout d'une question d'intérêt public. La publicité des débats et de la décision constitue une exigence minimale.

N° 129 DE M. BOUTMANS ET MME DARDENNE

(Sous-amendement à leur amendement n° 53)

Art. 5

Rédiger comme suit la phrase à insérer:

«Il motive les décisions de classement sans suite qu'il prend en la matière.»

Justification

La motivation est indispensable pour pouvoir vérifier si la décision de classement sans suite, notamment pour cause de prescription ou d'auteur inconnu, a été soigneusement pensée et si elle correspond aux directives du collège des procureurs généraux.

N° 130 DE MME MILQUET

Art. 43

Compléter l'article 3bis proposé par un alinéa 3, libellé comme suit:

«Dans les cas de disparition, de crimes et délits visés aux chapitres IV à VI du titre VII du Code

van titel VII van het Strafwetboek betreffende de orde der familie en de openbare zedelijkheid, alsmede in geval van misdaden en wanbedrijven bedoeld in de hoofdstukken I tot IV van titel VIII van hetzelfde Wetboek, hebben de slachtoffers of, in geval van overlijden, hun verwanten het recht minstens eenmaal op hun verzoek gehoord te worden door de onderzoeksmagistraat of bij een opsporingsonderzoek door het lid van het openbaar ministerie dat belast is met het strafdossier.»

Verantwoording

Uit het rapport van de onderzoekscommissie voor de verdwenen kinderen blijkt duidelijk dat het gerechtelijk apparaat bij de slachtoffers als volstrekt onmenselijk overkomt en dat is vooral zo bij slachtoffers van zware misdrijven. Die personen willen gehoord worden door de onderzoeksmagistraat en ervaren de afstandelijkheid van het gerechtelijk apparaat als zeer negatief.

Ook al pogen de leden van het parket en de onderzoeksrechters meestal naar de slachtoffers te luisteren, toch zou die luisterbereidheid in een rechtsregel moeten worden gegoten.

Wij zijn er ons evenwel van bewust dat die nieuwe verplichting voor de magistraten een averechts effect kan hebben omdat die ongetwijfeld meer werk meebrengt. Daarom verleent het amendement dat recht uitsluitend aan hen die het slachtoffer zijn van een verdwijning, een overlijden, een misdrijf tegen de orde der familie (met onder meer verkrachting), een misdrijf tegen personen.

Nr. 131 VAN MEVROUW MILQUET

(Subamendement op amendement nr. 65 van de dames Milquet en Delcourt-Pêtre)

Art. 5

Het voorgestelde lid vervangen als volgt:

«*De algemene beginselen volgens welke de politiediensten autonoom kunnen optreden, worden vastgelegd bij wet en volgens de bijzondere regels beperkt bij richtlijn genomen overeenkomstig de artikelen 143bis en 143ter van het Gerechtelijk Wetboek.*»

Verantwoording

Belangrijke beginselen die te maken hebben met de manier waarop de politiediensten autonoom kunnen optreden, kunnen niet zomaar in een richtlijn worden vastgelegd. Over de algemene beginselen moet er een democratisch debat kunnen komen en dus behoren die in een wet te worden vastgelegd.

pénal relatif à l'ordre des familles et à la moralité publique, ainsi qu'en cas de crimes et délits contre les personnes tels que visés aux chapitres I à IV du titre VIII de ce même Code, les victimes ou, en cas de décès, leurs proches ont le droit d'être entendus, à leur demande, au moins une fois par le magistrat instructeur ou en cas d'information par le membre du ministère public en charge du dossier répressif.»

Justification

Il ressort clairement du rapport établi par la Commission d'enquête sur les disparitions d'enfants que l'appareil judiciaire apparaît aux yeux des victimes comme totalement déshumanisé et ce, surtout en ce qui concerne les victimes d'infractions graves. Ces personnes ont besoin d'être entendues par le magistrat enquêteur, et ressentent très négativement la froideur de l'institution judiciaire.

Même si, le plus souvent, les membres du parquet et les juges d'instruction essaient d'être à l'écoute des victimes, cette écoute semble toutefois devoir être consacrée par un droit.

Cependant, conscient que ce nouveau devoir imposé aux magistrats risque de générer des effets pervers en raison du surcroît de travail qu'il engendrera sans doute, l'amendement proposé n'accorde ce droit qu'aux victimes confrontées à une disparition, un décès, une infraction contre l'ordre des familles (titre qui recouvre entre autres le viol...) ainsi que les atteintes contre les personnes.

N° 131 DE MME MILQUET

(Sous-amendement à l'amendement n° 65 de Mmes Milquet et Delcourt-Pêtre)

Art. 5

Remplacer l'alinéa proposé par ce qui suit:

«*Les principes généraux selon lesquels les services de police peuvent agir de manière autonome sont établis par la loi et selon les modalités particulières fixées par des directives prises conformément aux articles 143bis et 143ter du Code judiciaire.*»

Justification

Une matière aussi essentielle que celle qui touche à la manière selon laquelle les services de police peuvent travailler de manière autonome ne peut être laissée à une simple directive. Les principes généraux méritent d'être débattus démocratiquement et donc d'être fixés dans une loi.

Joëlle MILQUET.

Nr. 132 VAN DE HEER **BOUTMANS C.S.**

Art. 44

In het voorgestelde artikel 5bis, § 3, derde lid, tussen de woorden «de seponering» en de woorden «het instellen van een gerechtelijk onderzoek» de woorden invoegen «en de reden daarvan».

Eddy BOUTMANS.
Martine DARDENNE.
Hugo COVELIERS.
Frederik ERDMAN.

Nr. 133 VAN DE HEER **ERDMAN C.S.**

Art. 44

In § 1 van het voorgestelde artikel 5bis de woorden «overeenkomstig de bepalingen van dit Wetboek» doen vervallen.

Verantwoording

Het artikel 5bis regelt volledig de procedure met betrekking tot de hoedanigheid van de benadeelde persoon; men moet dus niet verwijzen naar andere bepalingen: dit kan enkel tot verwarring leiden, vermits men niet ziet welke andere bepalingen van toepassing zouden zijn.

Frederik ERDMAN.
Robert HOTYAT.
Claude DESMEDT.
Jan LOONES.
Andrée DELCOURT-PÊTRE.
Hugo COVELIERS.
Eddy BOUTMANS.
Martine DARDENNE.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 134 VAN DE HEER **FORET**

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 6. — Artikel 44 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«Ingeval een autopsie wordt bevolen, krijgen de personen die een rechtstreekse familiale of affectieve band met de overledene hebben, indien zij dat vragen, het stoffelijk overschot te zien op de wijze bepaald door de procureur des Konings.»

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe nader te bepalen wat men verstaat onder «nabestaanden» in de huidige tekst van artikel 6. De

N° 132 DE M. **BOUTMANS ET CONSORT**

Art. 44

Insérer, à l'article 5bis, § 3, troisième alinéa proposé, entre les mots «du classement sans suite» et les mots «de la remise à l'instruction», les mots «et de son motif».

N° 133 DE M. **ERDMAN ET CONSORTS**

Art. 44

Au § 1er de l'article 5bis proposé, supprimer les mots «conformément aux dispositions du présent Code».

Justification

L'article 5bis règle l'ensemble de la procédure relative à l'acquisition de la qualité de personne lésée; il n'y a donc pas lieu de faire référence à d'autres dispositions. Comme on ne voit pas quelles sont les autres dispositions qui pourraient s'appliquer, une telle référence ne peut qu'être source de confusion.

N° 134 DE M. **FORET**

Art. 6

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 6. — Compléter l'article 44 du même Code par un alinéa libellé comme suit:

«Dans le cas où une autopsie est ordonnée, les personnes ayant un lien familial ou affectif direct avec le défunt sont autorisées, si elles le demandent, à voir le corps selon les modalités définies par le procureur du Roi.»

Justification

Cet amendement vise, d'une part, à définir plus précisément ce que l'on entend par «proches» dans le texte actuel de l'article 6.

uitdrukking die wij in ons amendement gebruikt hebben, geeft de magistraat een zekere beoordelingsvrijheid. Ook vinden wij het verkieslijk de magistraat die de autopsie bevolen heeft, te laten bepalen welk oogenblik het meest geschikt is om de nabestaanden het stoffelijk overschot van het slachtoffer te tonen. Het stoffelijk overschot kan zowel voor als na de autopsie gezien worden wanneer de omstandigheden dat mogelijk maken. Het is de taak van de magistraat te beoordelen of de betrokkenen geen misbruik maken van hun rechten.

De magistraat moet er in het bijzonder voor zorgen dat psychologische hulp wordt geboden, via de gespecialiseerde diensten, zodat de nabestaanden in hun keuze worden geholpen, geadviseerd en gesteund.

Nr. 135 VAN DE HEER FORET

Art. 5

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 28^{quater} de woorden « in het licht van de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, vastgesteld door de minister van Justitie krachtens artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek » doen vervallen.

Verantwoording

Dit voorstel huldigt het beginsel volgens hetwelk het openbaar ministerie oordeelt of het opportuun is te vervolgen en bevestigt daarmee een algemeen rechtsbeginsel.

Teneinde dit beginsel niet te ontcrachten verdient het de voorkeur niet te verwijzen naar artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek. Daardoor wordt elke restrictieve interpretatie van het opportuniteitsbeginsel voorkomen en wordt het verbod voor de minister van Justitie om gebruik te maken van een negatief injunctierecht nog verstrakt.

Overigens heeft ons amendement tot gevolg dat de oorspronkelijke tekst wordt hersteld zoals die door de commissie-Franchimont aan de regering is voorgelegd.

Dat neemt niet weg dat artikel 143ter van het Gerechtelijk Wetboek blijft gelden en dat de wetgeving betreffende de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid in acht moet worden genomen door het openbaar ministerie.

Nr. 136 VAN DE HEREN FORET EN DESMEDT

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28^{quinquies} de volgende wijzigingen aanbrengen :

a) In § 5 de woorden « de rechten van de verdediging » vervangen door de woorden « de rechten van de betrokken personen » ;

b) In § 6 tussen het woord « mits » en de woorden « het privé-leven » invoegen de woorden « de rechten van de betrokken personen » .

L'expression utilisée dans notre amendement laisse encore une marge d'appréciation au magistrat. D'autre part, nous estimons préférable de laisser la possibilité au magistrat ayant ordonné l'autopsie de déterminer le moment le plus opportun pour permettre aux proches de voir le corps de la victime. Si les circonstances le permettent, la vision du corps pourra se faire tant avant qu'après l'autopsie. Il reviendra au magistrat d'apprécier si les personnes n'abusent pas de leurs droits.

Le magistrat veillera tout particulièrement à assurer un soutien psychologique, par le biais des services spécialisés, pour aider, conseiller et soutenir les proches dans leur choix.

N° 135 DE M. FORET

Art. 5

À l'alinéa 1er de l'article 28^{quater} proposé, supprimer les mots « à la lumière des directives de politique criminelle définies par le ministre de la Justice en vertu de l'article 143ter du Code judiciaire » .

Justification

La présente proposition énonce le principe selon lequel le ministère public juge de l'opportunité des poursuites, consacrant de la sorte un principe général de notre droit.

Afin de ne pas déforcer ce principe, il est préférable de ne pas faire référence à l'article 143ter du Code judiciaire. Ceci évitera toute interprétation restrictive du principe d'opportunité des poursuites et renforcera l'interdiction d'injonction négative de la part du ministre de la Justice.

Soulignons d'ailleurs que notre amendement a pour effet d'en revenir au texte initial transmis au Gouvernement par la commission Franchimont.

Il n'en demeure pas moins que l'article 143ter du Code judiciaire continuera à produire ses effets et que cette législation relative aux directives de politique criminelle doit être respectée par le ministère public.

Michel FORET.

N° 136 DE MM. FORET ET DESMEDT

Art. 5

À l'article 28^{quinquies} proposé, apporter les modifications suivantes :

a) Au § 5 remplacer les mots « en respectant les droits de la défense » par les mots « en respectant les droits des personnes concernées » ;

b) Au § 6, ajouter les mots « les droits des personnes concernées » entre les mots « en respectant » et « , la vie privée » .

Verantwoording

a) Deze wijziging is het gevolg van de besprekingen in de commissie voor de Justitie en van het voorstel dat bij die gelegenheid geformuleerd werd door professor Franchimont.

Hoewel het juridisch duidelijk is dat de woorden «rechten van de verdediging» betrekking hebben op de rechten van alle partijen in het geding, zowel de slachtoffers als de verdachten, lijkt het ons verkieselijk een term met dezelfde strekking te gebruiken die voorkomt dat rechtzoekenden die niet vertrouwd zijn met de rechtstaal, in verwarring raken.

b) Het ligt voor de hand dat de advocaat, net als het openbaar ministerie, de rechten van de betrokkenen moet respecteren.

Nr. 137 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

In het derde lid van het voorgestelde artikel 28^{quater} de woorden «de prerogatieven van deze laatste» vervangen door de woorden «zijn prerogatieven».

Verantwoording

Verbetering van de tekst.

Nr. 138 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28^{quinquies}, het derde lid van § 2 aanvullen met de volgende zin:

«De motieven voor de weigering worden vermeld in het proces-verbaal van het verhoor.»

Nr. 139 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

De §§ 5 en 6 van het voorgestelde artikel 28^{quinquies} vervangen als volgt:

«§ 4. De procureur des Konings kan in het openbaar belang aan de pers gegevens verstrekken mits het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging, het privé-leven en de waardigheid van personen worden geëerbiedigd. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.»

Justification

a) Cette modification fait suite aux discussions en commission de la Justice et à la suggestion formulée à l'occasion par le professeur Franchimont.

Bien que, juridiquement, il soit évident que l'expression «droits de la défense» concerne les droits de toutes les parties au procès, qu'elles soient victimes ou inculpées, il nous est apparu préférable d'utiliser une expression ayant la même portée et qui évite toute confusion dans le chef des justiciables non initiés au vocabulaire juridique.

b) Tout autant que le ministère public, il nous semble que l'avocat se doit de respecter les droits des personnes concernées.

Michel FORET.
Claude DESMEDT.

N° 137 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Au troisième alinéa de l'article 28^{quater} proposé, remplacer les mots «aux prérogatives de celui-ci» par «à ses prérogatives».

Justification

Amélioration du texte.

N° 138 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Compléter l'alinéa 3 du § 2 de l'article 28^{quinquies} proposé par la phrase suivante:

«Il est fait mention des motifs du refus dans le procès-verbal de l'audition.»

N° 139 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

Remplacer les §§ 5 et 6 de l'article 28^{quinquies} proposé par ce qui suit:

«§ 4. Le procureur du Roi peut, en respectant la présomption d'innocence, les droits de la défense, la vie privée et la dignité des personnes, communiquer des informations à la presse dans l'intérêt public. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.»

§ 5. De advocaat kan in het belang van zijn cliënt aan de pers gegevens verstrekken mits het vermoeden van onschuld en de rechten van verdediging van derden, het privé-leven, de waardigheid van personen en de regels van het beroep worden geëerbiedigd. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.»

Verantwoording

In deze nieuwe tekst worden vroeger ingediende amendementen verwerkt.

Nr. 140 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28septies de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. In het tweede lid het woord «uitsluitend» doen vervallen.

B. In het tweede lid (Franse tekst) het woord «poursuit» vervangen door het woord «continue».

C. In het derde lid de woorden «van de onderzoeksrechter» doen vervallen.

Verantwoording

Verbetering van de tekst.

Nr. 141 VAN DE DAMES MILQUET EN DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Paragraaf 2 van het voorgestelde artikel 57 vervangen als volgt:

«§ 2. Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten deelt de onderzoeksrechter en elke politiedienst die een persoon ondervraagt, aan deze persoon mee dat hij een kosteloze kopie van het proces-verbaal van zijn verhoor kan verkrijgen.

Deze kopie wordt onmiddellijk of binnen een maand overhandigd of verstuurd.

Evenwel kan de onderzoeksrechter in ernstige en uitzonderlijke omstandigheden het tijdstip van deze mededeling uitstellen voor een eenmalig vernieuwbare termijn van maximaal zes maanden. De motieven voor de weigering worden vermeld in het proces-verbaal van het verhoor.»

§ 5. L'avocat peut, en respectant la présomption d'innocence et les droits de la défense des tiers, la vie privée, la dignité des personnes et les règles de la profession, communiquer des informations à la presse dans l'intérêt de son client. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.»

Justification

Il s'agit d'un amendement de synthèse des amendements déposés.

N° 140 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 5

À l'article 28septiesproposé, apporter les modifications suivantes:

A. Au deuxième alinéa, supprimer le mot «uniquement».

B. Dans le texte français du deuxième alinéa, remplacer le mot «poursuit» par le mot «continue».

C. Au troisième alinéa, supprimer les mots «du juge d'instruction».

Justification

Amélioration du texte.

N° 141 DE MMES MILQUET ET DELCOURT-PÊTRE

Art. 8

Remplacer le § 2 de l'article 57 proposé par ce qui suit:

«§ 2. Sans préjudice des dispositions des lois particulières, le juge d'instruction et tout service de police qui interroge une personne l'informe qu'elle peut obtenir gratuitement une copie du procès-verbal de son audition.

Cette copie lui est remise ou adressée immédiatement ou dans le mois.

Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut retarder le moment de cette communication pendant un délai de six mois maximum renouvelable une fois. Il est fait mention des motifs de refus dans le procès-verbal de l'audition.»

Verantwoording

Verbetering van de tekst.

Nr. 142 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 18bis (nieuw)

Een artikel 18bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 18bis. — In hetzelfde Wetboek wordt in hoofdstuk VI, afdeling II, onderafdeling II, van boek I een paragraaf 2bis ingevoegd, die een artikel 70bis omvat en luidende:

« § 2bis

Over het verhoor in het algemeen

Art. 70bis. — De bepalingen van artikel 47bis zijn van toepassing op de in het kader van het gerechtelijk onderzoek uitgevoerde ondervragingen.»

Verantwoording

Dezelfde regels dienen te gelden voor het verhoor in het kader van het opsporingsonderzoek en in het kader van het gerechtelijk onderzoek (behalve het verhoor van getuigen onder ede).

Nr. 143 VAN MEVROUW MILQUET

(Subsidiair amendement op amendement nr. 61 van de dames Milquet en Delcourt-Pêtre)

Art. 5

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 28bis vervangen als volgt:

«Het opsporingsonderzoek strekt zich uit tot de proactieve recherche. Hieronder wordt verstaan het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen die betrekking hebben op feiten ten aanzien waarvan een redelijk vermoeden bestaat dat zij zullen worden gepleegd, of op feiten die nog niet bekend zijn maar ten aanzien waarvan een redelijk vermoeden bestaat dat zij gepleegd zijn, en die, gezien hun aard of gezien het feit dat zij worden gepleegd in het kader van een criminele organisatie, een ernstige schending van de wet opleveren. De proactieve recherche heeft uitsluitend tot doel te komen tot de vervolging van daders van misdrijven. De bijzondere opsporingstechnieken kunnen enkel worden aangewend mits de specifieke bepalingen terzake worden nageleefd. Voor het

Justification

Amélioration du texte.

N° 142 DE MME MILQUET

Art. 18bis (nouveau)

Insérer un article 18bis (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 18bis. — Il est inséré dans le même Code, au chapitre VI, section II, distinction II, du livre premier, un paragraphe 2bis comprenant l'article 70bis et rédigé comme suit:

« § 2bis

De l'audition en général

Art. 70bis. — Les dispositions prévues à l'article 47bis sont applicables aux interrogatoires effectués dans le cadre de l'instruction.»

Justification

Les mêmes règles devraient valoir pour l'audition dans le cadre d'une information et d'une instruction (excepté pour l'audition de témoins sous serment).

N° 143 DE MME MILQUET

(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 61 de Mmes Milquet et Delcourt-Pêtre)

Art. 5

Au § 1er de l'article 28bis proposé, remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit:

«L'information s'étend à l'enquête proactive. Celle-ci consiste en la recherche, la collecte, l'enregistrement et le traitement de données et d'informations relatives à des faits à propos desquels il existe une suspicion raisonnable qu'ils vont être commis ou relatives à des faits qui ne sont pas encore connus mais à propos desquels il existe une suspicion raisonnable qu'ils ont été commis, et qui, en raison de leur nature ou du fait qu'ils sont commis au sein d'une organisation criminelle, constituent une atteinte grave à la loi. L'enquête proactive a pour seul but de permettre la poursuite des auteurs d'infraction. Les techniques spéciales de recherche ne peuvent être utilisées que dans le respect des dispositions spécifiques en la matière. Pour commencer l'enquête proactive, l'autorisation formelle, écrite et

opstarten van een proactieve recherche is de formele, schriftelijke en voorafgaande toestemming van de procureur des Konings, de arbeidsauditeur of de nationale magistraat, in het kader van hun respectieve bevoegdheid, vereist.»

Nr. 144 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 8

De §§ 5 en 6 van het voorgestelde artikel 57 vervangen als volgt:

«§ 4. De procureur des Konings kan, met instemming van de onderzoeksrechter, in het openbaar belang aan de pers gegevens verstrekken mits het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging, het privé-leven en de waardigheid van personen worden geëerbiedigd. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.

§ 5. De advocaat kan in het belang van zijn cliënt aan de pers gegevens verstrekken mits het vermoeden van onschuld en de rechten van verdediging van derden, het privé-leven, de waardigheid van personen en de regels van het beroep worden geëerbiedigd. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.»

Nr. 145 VAN MEVROUW DE BETHUNE EN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 7bis (nieuw)

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 7bis. — In hetzelfde Wetboek wordt in hoofdstuk IV van boek I een artikel 47bis ingevoegd, luidende:

«Art. 47bis. — Bij het verhoren van personen, ongeacht in welke hoedanigheid zij worden verhoord, worden ten minste de volgende regels in acht genomen.

1. Ieder verhoor begint met de mededeling aan de ondervraagde persoon dat:

a) hij kan vragen dat alle vragen die hem worden gesteld en alle antwoorden die hij geeft, worden geacteerd in de gebruikte bewoordingen;

b) hij kan vragen dat een bepaalde onderzoeksdaad of een bepaald verhoor uitgevoerd wordt;

préalable du procureur du Roi, de l'auditeur du travail ou du magistrat national, dans le cadre de leur compétence respective, est requise.»

N° 144 DE MME MILQUET

Art. 8

Remplacer les §§ 5 et 6 de l'article 57 proposé par ce qui suit:

«§ 4. Le procureur du Roi peut, de l'accord du juge d'instruction et en respectant la présomption d'innocence, les droits de la défense, la vie privée et la dignité des personnes, communiquer des informations à la presse dans l'intérêt public. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.

§ 5. L'avocat peut, en respectant la présomption d'innocence et les droits de la défense des tiers, la vie privée, la dignité des personnes et les règles de la profession, communiquer des informations à la presse dans l'intérêt de son client. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.»

Joëlle MILQUET.

N° 145 DE MME DE BETHUNE ET M. VANDENBERGHE

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 7bis. — Il est inséré dans le même Code, au chapitre IV du livre premier, un article 47bis rédigé comme suit:

«Art. 47bis. — Lors de l'audition de personnes entendues, en quelque qualité que ce soit, l'on respectera au moins les règles suivantes.

1. Au début de toute audition, il est communiqué à la personne interrogée:

a) qu'elle peut demander que toutes les questions qui lui sont posées et les réponses qu'elle donne soient actées dans les termes utilisés;

b) qu'elle peut demander qu'il soit procédé à tel devoir ou audition;

c) zijn verklaringen voor een rechtbank als bewijs kunnen worden gebruikt.

2. Iedere persoon die ondervraagd wordt, mag gebruik maken van de documenten in zijn bezit, zonder dat daardoor het verhoor wordt uitgesteld. Hij mag, tijdens de ondervraging of later, eisen dat deze documenten bij het proces-verbaal van het verhoor worden gevoegd of ter griffie worden neergelegd.

3. Het proces-verbaal vermeldt nauwkeurig het tijdstip waarop het verhoor wordt aangevat, eventueel onderbroken en hervat, alsook beëindigd. Het vermeldt nauwkeurig de identiteit van de personen die in het verhoor, of in een gedeelte daarvan, tussenkomen, en het tijdstip van hun aankomst en vertrek. Het vermeldt ook de bijzondere omstandigheden en alles wat op de verklaring of de omstandigheden waarin zij is afgelegd, een bijzonder licht kan werpen.

4. Aan het einde van het verhoor geeft men de ondervraagde persoon het proces-verbaal van zijn verhoor te lezen, tenzij hij vraagt dat het hem wordt voorgelezen. Er wordt hem gevraagd of hij aan zijn verklaringen iets wil verbeteren of toevoegen.

5. Indien de ondervraagde persoon zich in een andere taal dan die van de procedure wenst uit te drukken, wordt ofwel een beroep gedaan op een beëdigd tolk, ofwel worden zijn verklaringen genoteerd in zijn taal, ofwel wordt hem gevraagd zelf zijn verklaring te noteren. Indien het verhoor met behulp van een tolk wordt gedaan, worden diens identiteit en hoedanigheid uitdrukkelijk vermeld. »

Nr. 146 VAN MEVROUW DE BETHUNE EN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 8

In het voorgestelde artikel 57 de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Paragraaf 3 doen vervallen.

B. Paragraaf 4 vernummern tot § 3.

Verantwoording

Gezien het ingediende amendement dat de tekst van deze paragraaf opneemt in het ontworpen artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering.

Nr. 147 VAN MEVROUW DE BETHUNE EN DE HEER VANDENBERGHE

Art. 5

In het voorgestelde artikel 28quinquies de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Paragraaf 3 doen vervallen.

c) que ses déclarations peuvent être utilisées comme preuve en justice.

2. Toute personne interrogée peut utiliser les documents en sa possession, sans que cela puisse entraîner le report de l'interrogatoire. Elle peut, lors de l'interrogatoire ou ultérieurement, exiger que ses documents soient joints au procès-verbal d'audition ou déposés au greffe.

3. Le procès-verbal mentionne avec précision l'heure à laquelle l'audition prend cours, est éventuellement interrompue, reprend, et prend fin. Il mentionne avec précision l'identité des personnes qui interviennent dans l'interrogatoire ou dans une partie de celui-ci ainsi que le moment de leur arrivée et de leur départ. Il mentionne également les circonstances particulières et tout ce qui peut éclairer d'un jour particulier la déclaration ou les circonstances dans lesquelles elle a été faite.

4. À la fin de l'audition, on donne à la personne interrogée à lire le procès-verbal de son audition à moins qu'elle ne demande que lecture lui en soit faite. Il lui est demandé si elle n'a rien à corriger à ses déclarations.

5. Si la personne interrogée souhaite s'exprimer dans une autre langue que celle de la procédure, soit il est fait appel à un interprète assermenté, soit il est noté ses déclarations dans sa langue, soit il lui est demandé de noter elle-même sa déclaration. Si l'interrogatoire a lieu avec l'assistance d'un interprète, son identité et sa qualité sont formellement mentionnées. »

N° 146 DE MME DE BETHUNE ET M. VANDENBERGHE

Art. 8

À l'article 57 proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Supprimer le § 3.

B. Renommer le § 4 en § 3.

Justification

Ces modifications découlent de l'amendement déposé, qui reprend le texte de ce paragraphe à l'article 47bis en projet du Code d'instruction.

N° 147 DE MME DE BETHUNE ET M. VANDENBERGHE

Art. 5

À l'article 28quinquies proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Supprimer le § 3.

B. Paragraaf 4 vernummeren tot § 3.

Verantwoording

Gezien het ingediende amendement dat de tekst van deze paragraaf opneemt in het ontworpen artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering.

Sabine DE BETHUNE.
Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 148 VAN DE **REGERING**

(Subamendement op amendement nr. 115 van de heren Vandenberghe en Bourgeois)

Art. 26bis (nieuw)

In het voorgestelde artikel 131 de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Het tweede lid van § 1 schrappen.

B. Paragraaf 2 aanvullen met de woorden « , indien geen beroep wordt ingesteld binnen de bij artikel 135 bepaalde termijn. »

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

Nr. 149 VAN DE **REGERING**

Art. 27

Het voorgestelde artikel 135 vervangen als volgt:

«Art. 135. — § 1. Het openbaar ministerie en de burgerlijke partij kunnen hoger beroep instellen tegen alle beschikkingen van de raadkamer.

§ 2. De inverdenkinggestelde kan in geval van onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden bedoeld in artikel 131, § 1, eerste lid, beroep instellen tegen de verwijzingsbeschikkingen bepaald in de artikelen 129 en 130, onverminderd het in artikel 539 van dit Wetboek bedoelde hoger beroep. Hetzelfde geldt voor de gronden van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering. Hoger beroep is in geval van onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden bedoeld in artikel 131, § 1, eerste lid, 1° en 2°, slechts ontvankelijk indien het middel bij schriftelijke conclusie ingeroepen is voor de raadkamer. Hetzelfde geldt voor de gronden van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering, behalve wanneer ze zijn ontstaan na de debatten voor de raadkamer.

B. Renumeroter le § 4 en § 3.

Justification

Ces modifications découlent de l'amendement déposé, qui reprend le texte de ce paragraphe à l'article 47bis en projet du Code d'instruction criminelle.

N° 148 DU **GOVERNEMENT**

(Sous-amendement à l'amendement n° 115 de MM. Vandenberghe et Bourgeois)

Art. 26bis (nouveau)

À l'article 131 proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Supprimer l'alinéa 2 du § 1er.

B. Compléter le § 2 par les mots « s'il n'y a pas eu d'appel dans le délai prévu à l'article 135 ».

Justification

Il s'agit d'une adaptation d'ordre légistique.

N° 149 DU **GOVERNEMENT**

Art. 27

Remplacer l'article 135 proposé par ce qui suit:

«Art. 135. — § 1er. Le ministère public et la partie civile peuvent interjeter appel de toutes les ordonnances de la chambre du conseil.

§ 2. En cas d'irrégularités, d'omissions ou de causes de nullité visées à l'article 131, § 1er, alinéa 1er, l'inculpé peut interjeter appel des ordonnances de renvoi prévues aux articles 129 et 130, sans préjudice de l'appel visé à l'article 539 du présent Code. Il en va de même pour les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique. En cas d'irrégularités, d'omissions ou de causes de nullité visées à l'article 131, § 1er, alinéa 1er, 1° et 2°, l'appel n'est recevable que si le moyen a été invoqué par conclusions écrites devant la chambre du conseil. Il en va de même pour les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, sauf lorsque ces causes sont acquises postérieurement aux débats devant la chambre du conseil.

§ 3. Hoger beroep moet binnen een termijn van vijftien dagen worden ingesteld door een verklaring ter griffie van de rechtbank die de beschikking heeft gewezen. Deze termijn loopt vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen.

De procureur des Konings zendt de stukken over aan de procureur-generaal.

De griffier stelt de partijen en hun advocaten per faxpost of bij een ter post aangetekende brief in kennis van plaats, dag en uur van de zitting. Het dossier wordt ten laatste tien dagen vóór de zitting ter beschikking gesteld.

De kamer van inbeschuldigingstelling doet uitspraak over het hoger beroep, nadat de procureur-generaal, de partijen en hun advocaten zijn gehoord.

§ 4. Wanneer echter een van de in verdenking gestelden van zijn vrijheid is beroofd, wordt het hoger beroep door het openbaar ministerie en door elk van de partijen ingesteld overeenkomstig artikel 30 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. »

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

Nr. 150 VAN DE REGERING

Art. 29

Het voorgestelde artikel 235bis vervangen als volgt:

«Art. 235bis. — § 1. Bij de regeling van de rechtspleging onderzoekt de kamer van inbeschuldigingstelling, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van een van de partijen, de regelmatigheid van de haar voorgelegde procedure. Zij kan dit zelfs ambtshalve doen.

§ 2. De kamer van inbeschuldigingstelling handelt op dezelfde wijze in de andere gevallen van adiëring.

§ 3. Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling ambtshalve de regelmatigheid van de rechtspleging onderzoekt en er een nietigheid, een grond van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering kan bestaan, beveelt ze de debatten te heropenen.

§ 4. De kamer van inbeschuldigingstelling hoort, in openbare terechtzetting indien ze op vraag van een van de partijen beslist daartoe over te gaan, de opmerkingen van de procureur-generaal, de burgerlijke partij en de in verdenking gestelde.

§ 3. L'appel est interjeté dans un délai de quinze jours par une déclaration faite au greffe du tribunal qui a rendu l'ordonnance. Ce délai court à compter du jour de l'ordonnance.

Le procureur du Roi transmet les pièces au procureur général.

Le greffier donne avis aux parties et à leurs conseils, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste, des lieu, jour et heure de l'audience. Le dossier est mis à leur disposition dix jours au moins avant l'audience.

La chambre des mises en accusation statue sur l'appel, le procureur général, les parties et leurs conseils entendus.

§ 4. Lorsque toutefois l'un des inculpés est détenu, l'appel est interjeté par le ministère public et par chacune des parties conformément à l'article 30 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. »

Justification

Il s'agit d'une adaptation d'ordre légistique.

N° 150 DU GOUVERNEMENT

Art. 29

Remplacer l'article 235bis proposé par ce qui suit:

«Art. 235bis. — § 1er. Lors du règlement de la procédure, la chambre des mises en accusation contrôle, sur la réquisition du ministère public ou à la requête d'une des parties, la régularité de la procédure qui lui est soumise. Elle peut même le faire d'office.

§ 2. La chambre des mises en accusation agit de même dans les autres cas de saisine.

§ 3. Lorsque la chambre des mises en accusation contrôle d'office la régularité de la procédure et qu'il peut exister une cause de nullité, d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, elle ordonne la réouverture des débats.

§ 4. La chambre des mises en accusation entend, en audience publique si elle en décide ainsi à la demande de l'une des parties, le procureur général, la partie civile et l'inculpé en leurs observations.

§ 5. De in artikel 131, bedoelde onregelmatigheden, verzuimen of nietigheden die door de kamer van inbeschuldigingstelling zijn onderzocht, kunnen niet meer opgeworpen worden voor de rechter ten gronde, behoudens de middelen die verband houden met de bewijswaardering of die de openbare orde aanbelangen. Hetzelfde geldt voor de gronden van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering, behalve wanneer ze zijn ontstaan na de debatten voor de kamer van inbeschuldigingstelling. De bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing ten aanzien van partijen die pas na de verwijzing naar het vonnisgerecht in de rechtspleging betrokken zijn, behalve indien de stukken uit het dossier worden verwijderd overeenkomstig artikel 131, § 2, of overeenkomstig § 6 van dit artikel.

§ 6. Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling een onregelmatigheid, verzuim of nietigheid bedoeld in artikel 131, § 1, of een grond van onontvankelijkheid of van uitdoving van de strafvordering vaststelt, spreekt zij, als daartoe grond bestaat, de nietigheid uit van de handeling die erdoor is aangetaast en van een deel of het geheel van de daarop volgende rechtspleging. Nietigverklaarde stukken worden uit het dossier verwijderd en neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg, na het verstrijken van de termijn voor cassatieberoep.»

Verantwoording

Wetgevingstechnische aanpassing.

Nr. 151 VAN DE HEER VANDENBERGHE EN MEVROUW DE BETHUNE

(Subamendement op amendement nr. 49 van de heren Vandenberghe en Bourgeois)

Art. 44bis

In het tweede lid van het voorgestelde artikel 5^{quater} de woorden «*of zijn wettelijke vertegenwoordiger*» invoegen tussen de woorden «*schade geleden heeft*» en de woorden «*daarmee voorafgaandelijk*».

Verantwoording

De betrokken persoon kan een minderjarige zijn.

Hugo VANDENBERGHE.
Sabine DE BETHUNE.

Nr. 152 VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE

Art. 43

Het voorgestelde artikel 3bis aanvullen met een derde lid, luidende:

«*Wanneer het gaat om een misdrijf bedoeld in titel VIbis, in de hoofdstukken IV en V van titel VII*

§ 5. Les irrégularités, omissions ou causes de nullité visées à l'article 131, § 1er, qui ont été examinées devant la chambre des mises en accusation ne peuvent plus l'être devant le juge du fond, sans préjudice des moyens touchant à l'appréciation de la preuve ou qui concernent l'ordre public. Il en va de même pour les causes d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, sauf lorsqu'elles ne sont acquises que postérieurement aux débats devant la chambre des mises en accusation. Les dispositions du présent paragraphe ne sont pas applicables à l'égard des parties qui ne sont appelées dans l'instance qu'après le renvoi à la juridiction de jugement, sauf si les pièces sont retirées du dossier conformément à l'article 131, § 2, ou au § 6 du présent article.

§ 6. Lorsque la chambre des mises en accusation constate une irrégularité, omission ou cause de nullité visée à l'article 131, § 1er, ou une cause d'irrecevabilité ou d'extinction de l'action publique, elle prononce, le cas échéant, la nullité de l'acte qui en est entaché et de tout ou partie de la procédure ultérieure. Les pièces annulées sont retirées du dossier et déposées au greffe du tribunal de première instance, après l'expiration du délai de cassation.»

Justification

Il s'agit d'une adaptation d'ordre légistique.

N° 151 DE M. VANDENBERGHE ET DE MME DE BETHUNE

(Sous-amendement à l'amendement n° 49 de MM. Vandenberghe et Bourgeois)

Art. 44bis

Au deuxième alinéa de l'article 5^{quater} proposé, insérer les mots «*ou son représentant légal*» entre les mots «*a lésé*» et les mots «*s'est préalablement déclaré*».

Justification

La personne intéressée peut être un mineur d'âge.

N° 152 DE MME DELCOURT-PÊTRE

Art. 43

Compléter l'article 3bis proposé par un troisième alinéa, rédigé comme suit:

«*Lorsqu'il s'agit d'une infraction visée au titre VIbis, aux chapitres IV et V du titre VII du*

van het Strafwetboek of om een misdrijf bedoeld in hoofdstuk I van titel VIII van het Strafwetboek, kunnen het slachtoffer en de in verdenking gestelde die nog niet door de onderzoeksrechter verhoord is, vragen om ten minste één keer gehoord te worden door de onderzoeksmagistraat die met het dossier is belast. »

Verantwoording

Uit het rapport van de onderzoekscommissie voor de verdwenen kinderen blijkt duidelijk dat het gerechtelijk apparaat bij de slachtoffers als volstrekt onmenselijk overkomt en dat is vooral zo bij slachtoffers van zware misdrijven. Die personen willen gehoord worden door de onderzoeksmagistraat en ervaren de kilheid van het gerechtelijk apparaat als zeer negatief.

Ook al pogen de leden van het parket en de onderzoeksrechters meestal naar de slachtoffers te luisteren, toch zou die luisterbereidheid in een rechtsregel moeten worden gegoten. Die ontmoeting mag evenwel niet worden gelijkgesteld met een onderzoeksplicht. Het gaat enkel om het recht van de betrokkene op een ontmoeting met de magistraat die belast is met zijn dossier.

Daar wij er ons van bewust zijn dat die nieuwe verplichting voor de magistraten een averechts effect kan hebben wegens de toename van het werk die er ongetwijfeld zal uit voortvloeien, wordt in het amendement voorgesteld dit recht uitsluitend te verlenen aan hen die het slachtoffer zijn van een van de volgende misdrijven: gijzeling, ontvoering van minderjarigen, aanranding van de eerbaarheid en verkrachting, doodslag en opzettelijk toebrengen van lichamelijke letsel.

Om ongelijke behandeling van de in verdenking gestelde en het slachtoffer te voorkomen, is bepaald dat ook de in verdenking gestelde de onderzoeksrechter kan ontmoeten, mocht dat nog niet gebeurd zijn in het kader van het onderzoek.

Nr. 153 VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE

(Subsidiair amendement op haar amendement nr. 152)

Art. 43

Het voorgestelde artikel 3bis aanvullen met een derde lid, luidende :

« Wanneer het gaat om een misdrijf bedoeld in de artikelen 347bis, 368, 373, 375 en 392 tot 410 van het Strafwetboek, kunnen de slachtoffers en de in verdenking gestelde die nog niet door de onderzoeksrechter verhoord is, vragen om ten minste één keer gehoord te worden door de onderzoeksmagistraat. »

Verantwoording

Uit het rapport van de onderzoekscommissie voor de verdwenen kinderen blijkt duidelijk dat het gerechtelijk apparaat bij de slachtoffers als volstrekt onmenselijk overkomt en dat is vooral zo bij slachtoffers van zware misdrijven. Die personen willen gehoord worden door de onderzoeksmagistraat en ervaren de kilheid van het gerechtelijk apparaat als zeer negatief.

Ook al pogen de leden van het parket en de onderzoeksrechters meestal naar de slachtoffers te luisteren, toch zou die luister-

Code pénal, ou d'une infraction visée au chapitre Ier du titre VIII du Code pénal, la victime et l'inculpé, si celui-ci n'a pas encore été auditionné par le juge d'instruction, peuvent demander à être entendus, au moins une fois, par le magistrat instructeur en charge du dossier. »

Justification

Il ressort clairement du rapport établi par la Commission d'enquête sur les disparitions d'enfants que l'appareil judiciaire apparaît aux yeux des victimes comme totalement déshumanisé, et ce, surtout en ce qui concerne les victimes d'infractions graves. Ces personnes ont besoin d'être entendues par le magistrat instructeur, et ressentent très négativement la froideur de l'institution judiciaire.

Même si, le plus souvent, les membres du parquet et les juges d'instruction essaient d'être à l'écoute des victimes, cette écoute semble toutefois devoir être consacrée par un droit. Toutefois, cette rencontre ne doit pas être assimilée à un devoir d'instruction, il s'agit uniquement du droit à rencontrer le magistrat en charge de son propre dossier.

Cependant, conscient que ce nouveau devoir imposé aux magistrats risque de générer des effets pervers en raison du surcroît de travail qu'il engendrera sans doute, l'amendement proposé n'accorde ce droit qu'aux victimes confrontées à une des infractions suivantes: prise d'otages, enlèvement de mineur, attentat à la pudeur et viol, homicide et lésions corporelles volontaires.

Pour éviter toute discrimination entre l'inculpé et la victime, j'ai estimé qu'il était nécessaire que celui-ci puisse rencontrer également le juge d'instruction si cela n'avait toujours pas été fait dans le cadre de l'enquête.

N° 153 DE MME DELCOURT-PÊTRE

(Amendement subsidiaire à son amendement n° 152)

Art. 43

Compléter l'article 3bis proposé par un troisième alinéa, rédigé comme suit :

« Lorsqu'il s'agit d'une infraction visée aux articles 347bis, 368, 373, 375 et 392 à 410 du Code pénal, les victimes et l'inculpé, si celui-ci n'a pas encore été auditionné par le juge d'instruction, peuvent demander à être entendus, au moins une fois, par le magistrat instructeur. »

Justification

Il ressort clairement du rapport établi par la Commission d'enquête sur les disparitions d'enfants que l'appareil judiciaire apparaît aux yeux des victimes comme totalement déshumanisé, et ce, surtout en ce qui concerne les victimes d'infractions graves. Ces personnes ont besoin d'être entendues par le magistrat instructeur, et ressentent très négativement la froideur de l'institution judiciaire.

Même si, le plus souvent, les membres du parquet et les juges d'instruction essaient d'être à l'écoute des victimes, cette écoute

bereidheid in een rechtsregel moeten worden gegoten. Die ontmoeting mag evenwel niet worden gelijkgesteld met een onderzoeksplicht. Het gaat enkel om het recht van de betrokkene op een ontmoeting met de magistraat die belast is met zijn dossier.

Daar wij er ons van bewust zijn dat die nieuwe verplichting voor de magistraten een averechts effect kan hebben wegens de toename van het werk die er ongetwijfeld zal uit voortvloeien, wordt in het amendement voorgesteld dit recht uitsluitend te verlenen aan hen die het slachtoffer zijn van een van de volgende misdrijven: gijzeling, ontvoering van minderjarigen, aanranding van de eerbaarheid en verkrachting, doodslag en opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel.

Om ongelijke behandeling van de in verdenking gestelde en het slachtoffer te voorkomen, is bepaald dat ook de in verdenking gestelde de onderzoeksrechter kan ontmoeten, mocht dat nog niet gebeurd zijn in het kader van het onderzoek.

semble toutefois devoir être consacrée par un droit. Toutefois, cette rencontre ne doit pas être assimilée à un devoir d'instruction, il s'agit uniquement du droit à rencontrer le magistrat en charge de son propre dossier.

Cependant, conscient que ce nouveau devoir imposé aux magistrats risque de générer des effets pervers en raison du surcroît de travail qu'il engendrera sans doute, l'amendement proposé n'accorde ce droit qu'aux victimes confrontées à une des infractions suivantes: prise d'otages, enlèvement de mineur, attentat à la pudeur et viol, homicide et lésions corporelles volontaires.

Pour éviter toute discrimination entre l'inculpé et la victime, j'ai estimé qu'il était nécessaire que celui-ci puisse rencontrer également le juge d'instruction si cela n'avait toujours pas été fait dans le cadre de l'enquête.

Andrée DELCOURT-PÊTRE.